

7è Informe de competitivitat de la comarca d'Osona i el Lluçanès

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA

AMB EL SUPORT DE

7è Informe de competitivitat de la comarca d'Osona i el Lluçanès.

Abril 2025

Autors

Sandra Álamo, Guillem Clusella
i Berta Pérez

Col·laboradors

Judit Batriu, Núria Macià
i Pere Pratdesaba

Projectes estratègics

- **Transformació del sector agroalimentari:** Mariona Pratdesaba
i Ricard Carreras
- **Mobilitat del futur:** Mònica Carrera,
Jordi Jaumira i Arnau Comajoan
- **Talent i col·lectius vulnerables:**
Jordi Valldeoriola
- **Millora de la salut i l'assistència sanitària:** Marina Geli i José Jerónimo Navas
- **Nova Energia d'Osona:** Gil Salvans
i Moisès Subirana

Introducció

Al desembre del 2014 es publicava la 1a edició de l'*Informe de competitivitat de la comarca d'Osona*. En aquests deu anys i escaig, l'*Observatori Socioeconòmic d'Osona* ha treballat en el monitoratge de la transformació del territori a partir del seguiment continuat d'uns indicadors clau, amb l'objectiu d'ajudar als agents públics i privats en la presa de decisions.

En edicions anteriors, s'han identificat els reptes estratègics que han de contribuir a la millora de la competitivitat del territori, entesa com l'equilibri entre una economia sòlida, la cohesió social i la sostenibilitat ambiental. Aquest marc de treball, orientat a garantir el benestar de les persones preservant l'entorn natural, és el que anomenem *Osona, reptes de futur*, un espai de consens entre els principals agents econòmics i socials de la comarca, des d'on s'han definit cinc línies estratègiques prioritàries. Són cinc projectes, cadascun impulsat per donar resposta a un repte del territori: la Transformació del sector agroalimentari, la Mobilitat del futur, el Talent i els col·lectius vulnerables, la Millora de la salut i l'assistència sanitària, i la Nova energia d'Osona.

L'edició actual de l'*Informe de competitivitat de la comarca d'Osona i el Lluçanès* actualitza l'evolució socioeconòmica del territori i, alhora, exposa l'estat dels cinc projectes estratègics. L'Informe s'estructura en dues parts. La primera presenta una diagnosi comarcal a través de l'anàlisi dels indicadors, agrupats en quatre dimensions - la productiva, la formativa, la social i la territorial - seguint la metodologia d'edicions anteriors, però afegint alguna informació nova a la qual abans no s'havia tingut accés.

La segona part recull l'estat dels projectes estratègics d'*Osona, reptes de futur*. En aquest cas la informació s'ha estructurat a mode de fitxa on s'explica el projecte i a quina necessitat respon, els objectius específics, alhora que s'enumeren les diferents línies de treball i en quin moment del procés d'execució es troba cadascuna d'elles.

Diagnosi Comarcal

Índex de continguts

1. DIMENSIÓ PRODUCTIVA	6	3. DIMENSIÓ SOCIAL	58
• Context econòmic	6	• Indicadors sociodemogràfics	58
• Estructura econòmica empresarial	8	• Evolució de la població	59
• Internacionalització	12	• Projeccions demogràfiques	65
• Altes i baixes empresarials	13	• Matrícula viva al sistema educatiu	66
• Especialitzacions productives	15	• Renda i desigualtats	68
• Aportacions sectorials al creixement	17	• Salaris	72
• Productivitat laboral	18	• Llars i habitatge	73
• Intensitat tecnològica i de coneixement	19	• Mercat immobiliari	75
• El sector salut i social	20	• Habitatge buit	79
• Llocs de treball	23	4. DIMENSIÓ TERRITORIAL	80
• Ocupació	26	• Context geogràfic	80
• Salari mitjà als municipis >40.000 hab.	30	• Accessibilitat als serveis públics	82
• Contractació	32	• Despesa pública	84
• Ofertes laborals	37	• Plans estratègics	85
• Atur	40	• Serveis de desenvolupament territorial	86
2. DIMENSIÓ FORMATIVA	44	• Fons públics de finançament	87
• Nivell formatiu	44	• Indicadors mediambientals	91
• Transicions al postobligatori	46	• Comunitats energètiques	98
• Alumnat a estudis postobligatoris	48	5. CONCLUSIONS	99
• Oferta a Formació Professional i encaix al mercat laboral	49	6. BIBLIOGRAFIA I ANNEXOS	103
• Mobilitat per estudis a Formació professional	51		
• Alumnat universitari	53		
• Ocupats per nivell formatiu	55		

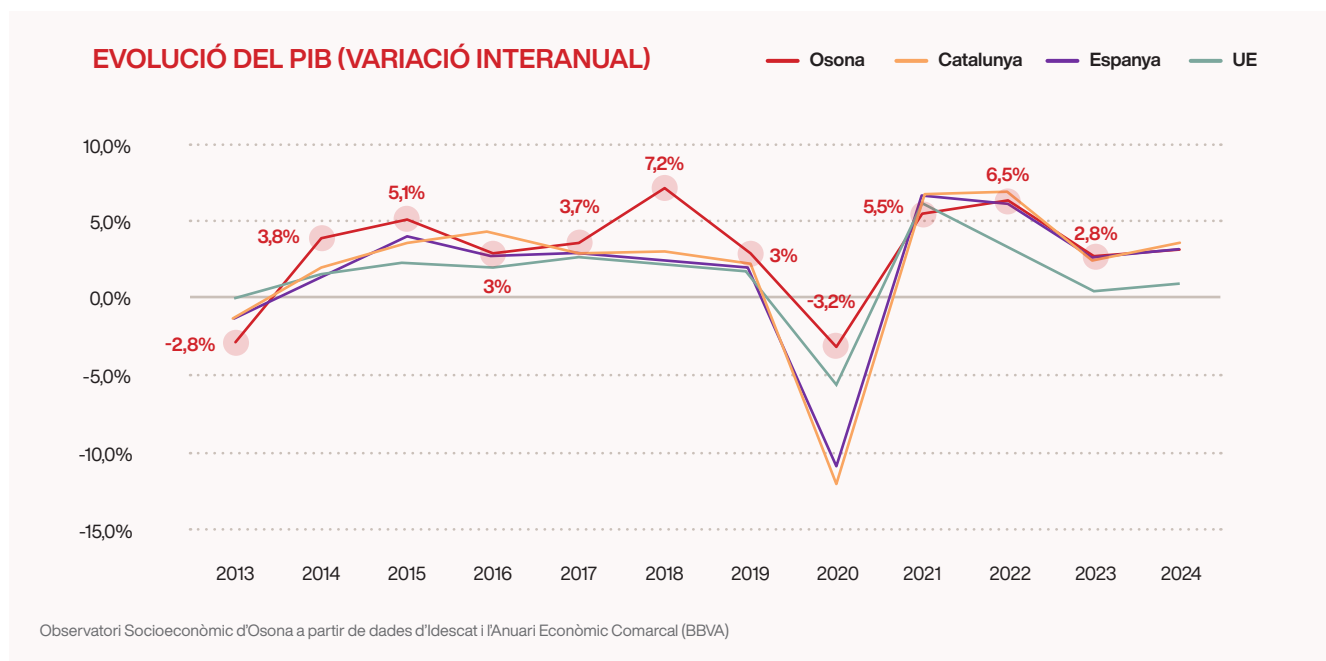
Dimensió productiva

CONTEXT ECONÒMIC

Entre **2013 i 2019**, l'economia catalana va registrar un creixement mitjà anual del **3,1%**, superior al de la mitjana espanyola (2,6%) i significativament més alt que el de la Unió Europea (2,1%). En aquell context de recuperació de la crisi econòmica financera iniciada l'any 2008, l'economia a Osona va créixer de mitjana durant el mateix període un **4,3%**. Aquesta trajectòria es va veure bruscament interrompuda el 2020 amb la crisi per la pandèmia, que va colpejar amb especial intensitat Catalunya i l'estat espanyol, i en menor mesura al conjunt de la UE i Osona. Això es va traduir en un descens del PIB català del -12,0%, més acusat que el d'Espanya (-10,9%), mentre que el de la UE (-5,6%) i

el d'Osona (-3,2%) van tenir un impacte més suau, per les característiques de la seva estructura productiva.

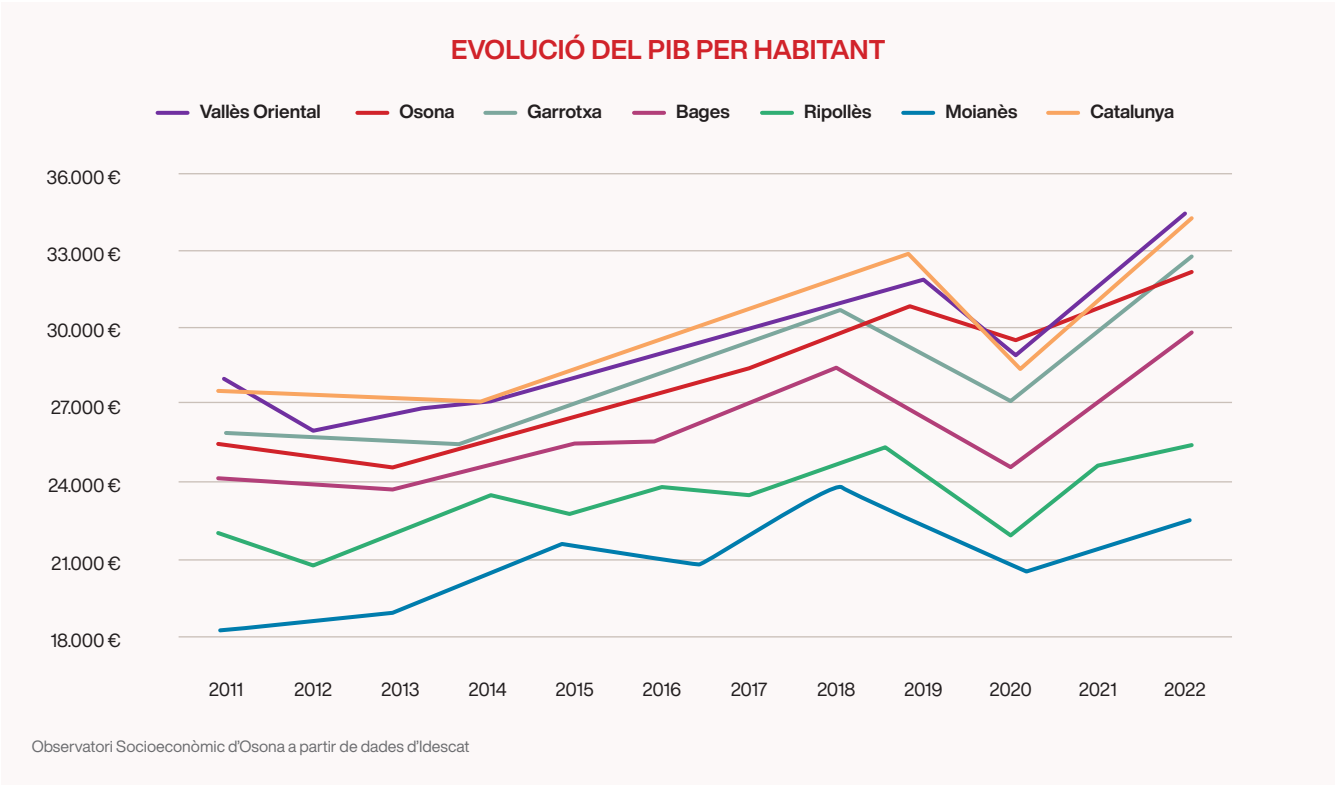
A partir de l'any 2021, i durant el 2022, l'economia catalana es recupera amb creixements del PIB al voltant del 6,8%, i l'osonenca mostra xifres properes, allunyant-se de la tendència del conjunt de la UE que presenta xifres més modestes, que s'accentuen al 2023. Durant aquest darrer any, el **2024**, el creixement del **PIB millora en tots els territoris**, amb valors del 3,6% per Catalunya i del 3,2% a l'estat espanyol. El conjunt de la Unió Europea es manté amb un creixement inferior, però positiu (1%).

Amb les darreres dades disponibles (2022), **Osona és la 15a comarca catalana en PIB per habitant (32.350€)**, però es manté encara lleugerament per sota de la mitjana de Catalunya (34.411€). Des de l'any 2013, aquest indicador ha evolucionat favorablement, però només l'any de la pandèmia es va situar per damunt la mitjana catalana.

Respecte les comarques veïnes, només el **Vallès Oriental i la Garrotxa superen** el valor de l'indicador d'**Osona** amb un PIB per habitant de **34.544€**

i **32.710€ respectivament**. I només la comarca del Vallès Oriental se situa per damunt de la mitjana catalana. En la sèrie històrica del 2011 al 2022 s'observa un frec a frec entre el territori garrotxí i l'osonenc, intercanviant-se el segon lloc segons l'any. A l'altre extrem, el **Ripollès i el Moianès** són els territoris amb menys PIB per habitant, amb **25.680€ i 22.569€ respectivament**.

PIB PER HABITANT (MILERS D'€) 2022

Comarca	PIB per habitant	Index Catalunya = 100
Ribera d'Ebre	61.419 €	178,5
Barcelonès	42.134 €	122,4
Segarra	39.620 €	115,1
Aran	38.042 €	110,6
Tarragonès	36.839 €	107,1
Baix Llobregat	36.667 €	106,6
Gironès	35.777 €	104,0
Alt Camp	34.636 €	100,7
Vallès Oriental	34.544 €	100,4
Catalunya	34.411 €	100,0
Pla d'Urgell	34.198 €	99,4
Vallès Occidental	34.019 €	98,9
Conca de Barberà	33.713 €	98,0
Segrià	32.755 €	95,2
Garrotxa	32.710 €	95,1
Osona	32.350 €	94,0
Alt Penedès	32.300 €	93,9
Pla de l'Estanty	31.355 €	91,1
Urgell	30.819 €	89,6
Terra Alta	30.131 €	87,6
Bages	29.804 €	86,6
Selva	29.046 €	84,4
Alta Ribagorça	28.375 €	82,5
Berguedà	28.254 €	82,1
Alt Empordà	28.003 €	81,4
Solsonès	27.497 €	79,9
Pallars Sobirà	27.360 €	79,5
Baix Camp	26.906 €	78,2
Noguera	26.901 €	78,2
Ripollès	25.680 €	74,6
Baix Ebre	25.375 €	73,7
Alt Urgell	25.352 €	73,7
Cerdanya	24.906 €	72,4
Anoia	24.834 €	72,2
Pallars Jussà	24.671 €	71,7
Garrigues	24.577 €	71,4
Baix Empordà	24.544 €	71,3
Maresme	23.012 €	66,9
Moianès	22.569 €	65,6
Montsià	21.618 €	62,8
Garraf	21.090 €	61,3
Priorat	20.457 €	59,4
Baix Penedès	18.515 €	53,8

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona - Font: Idescat

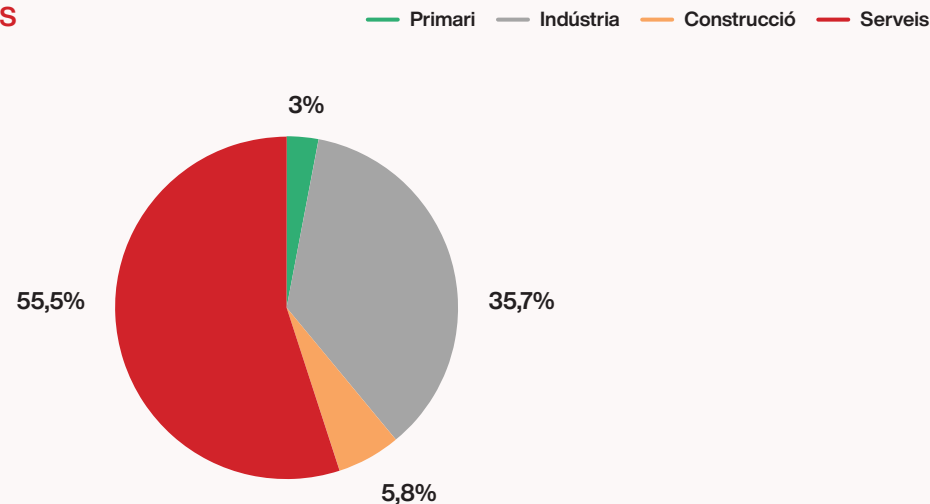
ESTRUCTURA ECONÒMICA EMPRESARIAL

L'avenç del VAB osonenc, un **+2,8 % el 2023** (*Anuari Econòmic Comarcal, BBVA, 2024*), sumat al dels anys 2021/22 (una mitjana del 7,2 %) ha permès **superar els estralls de la pandèmia**, de forma que el **cicle pandèmic 2019-23 s'ha saldat amb un VAB un 7,1 % superior al del 2019**. En aquest sentit, aquest dinamisme ve originat principalment per la recuperació del sector serveis. En concret, Osona és la **3a comarca catalana** (juntament amb la Selva, i l'Alt Penedès, **en creixement de VAB Serveis l'any 2023 (4,5%)**), per darrera del Solsonès (4,9%) i l'Alt Empordà (4,6%).

Tot i així, aquest no seria l'únic factor a tenir en compte. La **bona dinàmica** dels sectors de la **construcció (+2,4% VAB)** i la **indústria (2,7% VAB)** també ha contribuït. Cal destacar el **pes rellevant de la indústria en l'economia osonenca, que concentra el 16,6% de les empreses i el 31,2% llocs de treball de la comarca**. Per tot plegat, aquest sector representa un **35,7% del VAB osonenc, lluny del 19% que representa el sector en el VAB català**.

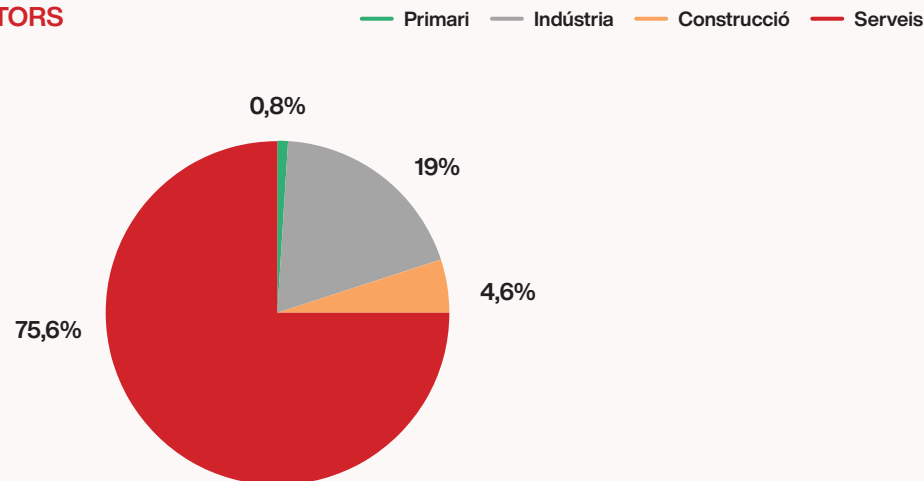
Aquest fort contrapès contrasta amb el predomini del sector serveis en l'economia catalana, que genera el 75,6% del VAB, agrupa el 80% de les empreses i concentra el 79,3% dels llocs de treball.

OSONA - VAB PER SECTORS

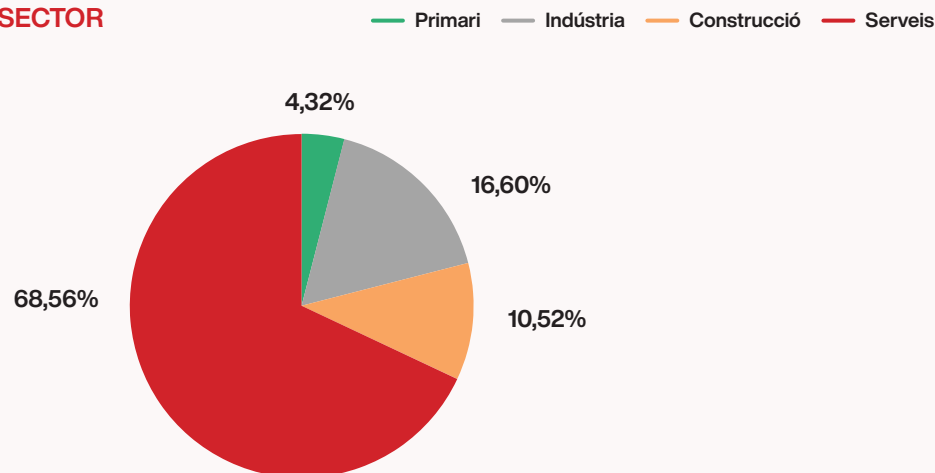
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

CATALUNYA - VAB PER SECTORS

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

OSONA – EMPRESES PER SECTOR

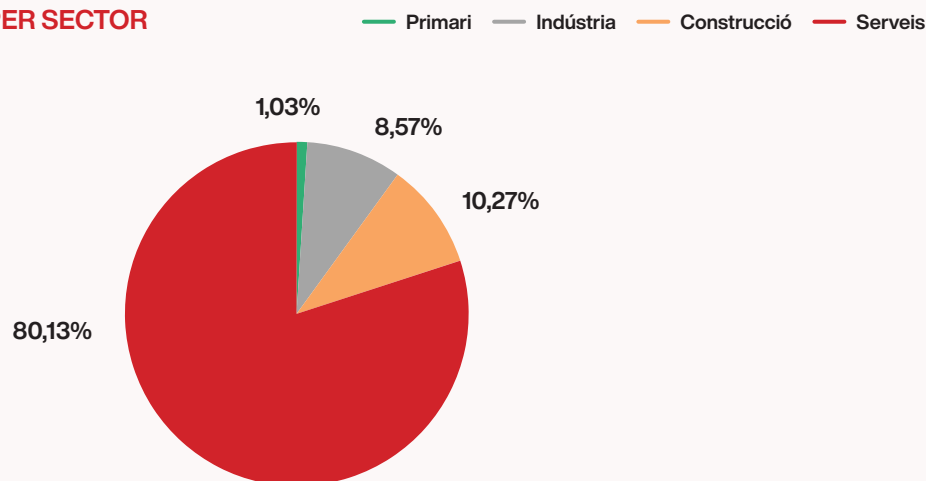
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

Com dèiem, **Osona destaca amb un 16,6% d'empreses en el sector industrial, gairebé el doble de la mitjana catalana (8,57%)**, consolidant-se com un territori amb forta tradició industrial. De manera similar, **els sectors de la construcció (10,52%) i el primari (4,32%) també tenen més pes a Osona respecte a Catalunya**, on aquest darrer és gairebé residual (1%). Aquest fet reflecteix el paper equilibrador del sector primari en la combinació de dinàmiques rurals i urbanes al territori osonenc, contrastant amb la menor diversificació empresarial catalana.

Pel que fa al **sector terciari, Catalunya presenta una clara predominança amb un 80,13% del total d'empreses**, indicativa d'una **economia fortament orientada als serveis**. En canvi, **Osona, tot i que el terciari també és majoritari (68,56%), compta amb una estructura empresarial més equilibrada, gràcies al pes més significatiu de la indústria i la construcció**.

Aquestes dades reflecteixen les especificitats socioeconòmiques d'Osona, que **combina tradició industrial i ruralitat**, diferenciant-se d'un model català més concentrat en els serveis.

CATALUNYA – EMPRESES PER SECTOR

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

Segons l'informe “*Estructura empresarial de la província de Barcelona*” (DIBA, 2024), **3.262 empreses d'Osona i 112 del Lluçanès** van presentar comptes anuals al Registre Mercantil per l'exercici 2022. La comarca d'Osona se situa en la 5a posició entre les comarques de la demarcació de Barcelona, aportant el 4% de la xifra de negoci provincial, mentre que el Lluçanès se situa en la darrere posició. Ara bé, **Osona és la 2a comarca amb xifra de negoci per càpita**

(**86.954€/habitant**), molt a prop de la comarca que encapçala el rànquing, el Baix Llobregat (88.295€/habitant), i el Lluçanès la 9a (31.003€/habitant).

Destaca el fet que **entre les 25 empreses amb més facturació de la província de Barcelona, n'hi ha 3 d'Osona: Bonpreu** en la 10a posició (2.076 milions d'€), el grup **La Farga** en la 13a (1.566 milions d'€) i **Casa Tarradellas** en la 21a (1.161 milions d'€).

COMARQUES SEGONS LA XIFRA DE NEGOCI (MILIONS D'€)

Comarca		Any 2022	Percentatge	Projecció 2023	Percentatge
1	Barcelonès	139.585	40,00%	152.766	40,10%
2	Baix Llobregat	74.218	21,30%	80.834	21,20%
3	Vallès Occidental	64.009	18,40%	69.966	18,40%
4	Vallès Oriental	22.759	6,50%	24.730	6,50%
5	Osona	14.072	4,00%	15.344	4,00%
6	Maresme	9.592	2,80%	10.431	2,70%
7	Bages	8.169	2,30%	8.871	2,30%
8	Alt Penedès	6.336	1,80%	6.872	1,80%
9	Anoia	5.735	1,60%	6.237	1,60%
10	Garraf	2.840	0,80%	3.081	0,80%
11	Berguedà	863	0,20%	945	0,20%
12	Moianès	328	0,10%	356	0,10%
13	Lluçanès	176	0,10%	193	0,10%
Província de Barcelona		348.680	100%	380.626	100%

COMARQUES SEGONS LA XIFRA DE NEGOCI PER CÀPITA

Comarca		Euros per habitant
1	Baix Llobregat	88.295
2	Osona	86.954
3	Vallès Occidental	67.447
4	Barcelonès	60.323
Província de Barcelona		60.143
5	Alt Penedès	56.338
6	Vallès Oriental	53.912
7	Anoia	45.243
8	Bages	44.572
9	Lluçanès	31.003
10	Moianès	22.361
11	Berguedà	21.254
12	Maresme	20.522
13	Garraf	17.848

Font: Estructura empresarial de la província de Barcelona (2024), a partir de dades del Registre Mercantil

COMARQUES SEGONS LA XIFRA DE NEGOCI (MILIONS D'€)

Raó Social	Localitat	Facturació	Agrupació Sectorial
1 Bon Preu Sau	Les Masies de Voltregà	2.075.796.152 €	Comerç al detall
2 La Farga Yourcoppersolutions S.a.	Les Masies de Voltregà	1.565.934.237 €	Metall
3 Casa Tarradellas SA.	Gurb	1.160.941.000 €	Agroindústria
4 Costa Food Meat S.L.	Vic	406.064.730 €	Agroindústria
5 Patel SA	L'Esquirol	383.630.745 €	Agroindústria
6 Grup Baucells Alimentació SL	Vic	201.747.504 €	Agroindústria
7 Seidor Consulting SL	Vic	155.690.840 €	TIC
8 Mafrigés Sa	Sant Vicenç de Torelló	143.581.960 €	Agroindústria
9 Embutidos Monells Sa	Sant Miquel de Balenyà (Seva)	141.718.729 €	Agroindústria
10 Alacer Mas SL.	Gurb	139.714.449 €	Comerç a l'engròs
11 Frigorífics Ferrer SAU	Vic	124.195.521 €	Comerç a l'engròs
12 Seidor SA	Vic	120.211.484 €	TIC
13 Industrias Càrnicas Montronill Sa	Vic	117.159.022 €	Agroindústria
14 Pinsos Sant Antoni, SA	Vic	116.644.263 €	Agroindústria
15 Compraporc 2010 SL	Sant Julià de Vilatorrada	113.000.000 €	Comerç a l'engròs
16 Girbau SA	Vic	107.443.413 €	Béns d'equip
17 Sala De Desfer I Magatzem Frigorífic J Viñas SA	Vic	96.846.833 €	Agroindústria
18 Manufacturados Férricos, SA (Mafesa)	Vic	94.060.088 €	Comerç a l'engròs
19 Técnicas D'estampació I Embutició De Metalls SA (Tesem)	Torelló	88.749.616 €	Metall
20 Vilarta Sa	Gurb	85.918.628 €	Agricultura i ramaderia
Facturació Top20		7.439.049.213 €	
		(52,5% sobre total Osona)	

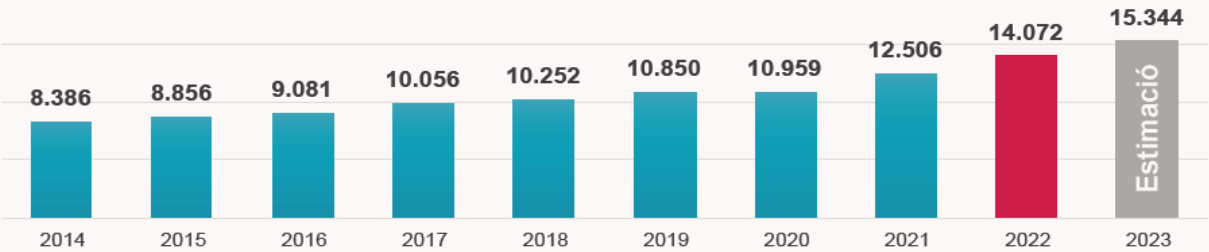
Font: Registre Mercantil

A Osona hi ha una concentració elevada quant a la xifra de negoci; **les 20 empreses amb més facturació concentren el 52,5% del total.**

La principal activitat econòmica a la comarca és **la indústria alimentària**, que **aporta el 26% del total de la xifra de negoci (3.613 Milions d'€)**. En top20 comarcal hi ha 9 empreses agroindustrials, i 13 empreses si tenim en compte la cadena agroalimentària.

També hi ha una concentració a nivell territorial. **Les empreses ubicades a tres municipis osonencs aporten 2/3 de la xifra de negoci comarcal: Les Masies de Voltregà (4.017 milions d'€), Vic (3.663 milions d'€) i Gurb (2.100 milions d'€).**

EVOLUCIÓ DE LA FACTURACIÓ 2014-2022 I ESTIMACIÓ 2023

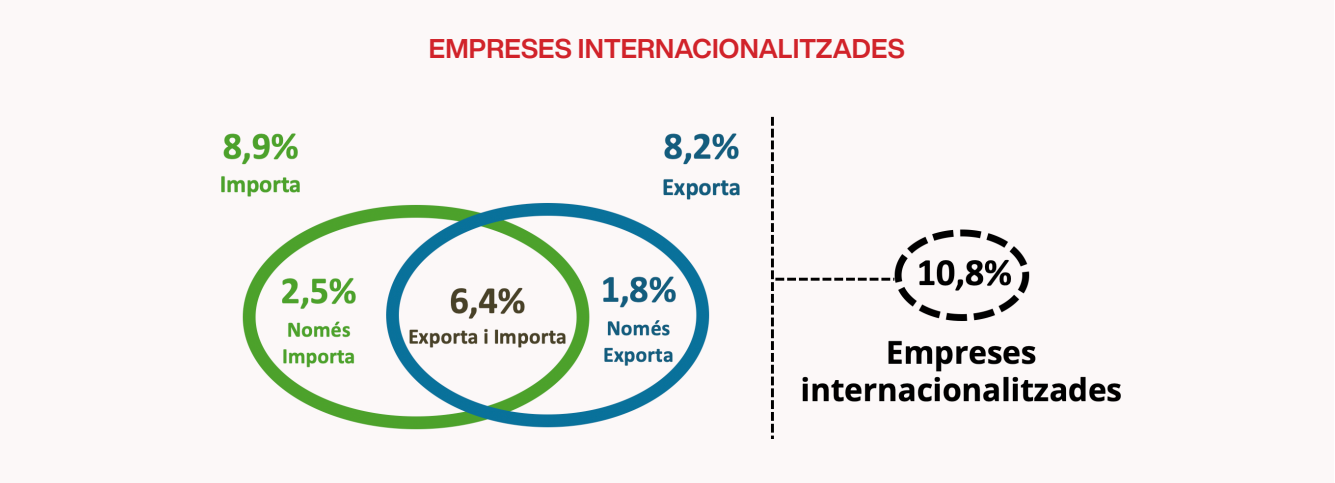

Estructura empresarial de la província de Barcelona, Diputació de Barcelona 2024

INTERNACIONALITZACIÓ

Durant l'any 2022 el **10,8% de les empreses** amb seu a Osona o el Lluçanès **estaven internacionalitzades**. D'aquestes, el 2,5% només feien importació, l'1,8% només exportació, i el 6,4% combinaven les importacions i les exportacions.

Quasi **4 de cada 10 operacions d'activitat exterior** la realitza el subsector del comerç i la distribució (**38,3%**). A distància se situa com a segon subsector internacionalitzat el metall mecànic que representa el **18,9%** d'aquestes activitats, i en tercer lloc el subsector agroalimentari (**10,7%**).

DISTRIBUCIÓ DE L'ACTIVATAT EXTERIOR PER SUBSECTORS

Comarca	Export	Import	Import i export	Total
1 Comerç i Distribució	25,6%	52,0%	36,5%	38,3%
2 Metall Mecànic	27,8%	11,4%	19,2%	18,9%
3 Agroalimentari	18,9%	14,6%	6,7%	10,7%
4 Automoció, Transport i Logística	1,1%	7,3%	8,0%	6,7%
5 Indústria d'arts, artesanies i mobles	10,0%	4,9%	5,4%	6,1%
6 Edificació i Subministraments	5,6%	4,1%	5,8%	5,3%
7 Química i Farmàcia	5,6%	0,0%	6,1%	4,6%
8 Tèxtil-Confecció	2,2%	0,8%	5,1%	3,6%
9 TIC	1,1%	0,8%	2,6%	1,9%
10 Serveis a l'activitat econòmica	1,1%	1,6%	1,6%	1,5%
11 Salut, Serveis socials i personals	0,0%	0,0%	1,3%	0,8%
12 Serveis a les empreses	0,0%	1,6%	0,6%	0,8%
13 Hostaleria, Turisme, Esport i Lleure	1,1%	0,0%	0,6%	0,6%
14 Educació, Recerca i Cultura	0,0%	0,8%	0,3%	0,4%

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades del Registre Mercantil

ALTES I BAIXES EMPRESARIALS

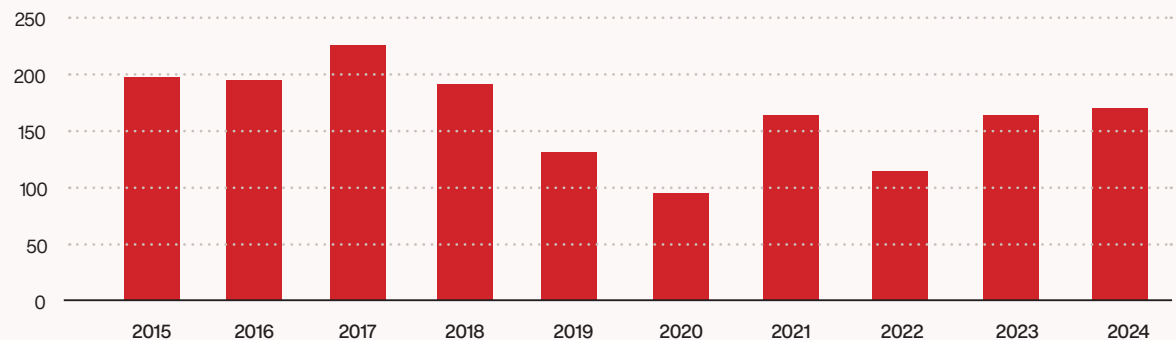
La dinàmica de creixement del teixit empresarial a Osona i el Lluçanès ha experimentat diverses fases des del 2015 fins al 2024. Després d'un fort inici el 2015, amb **193 altes empresarials**, i un màxim el 2017 (**222 altes**), la tendència s'ha anat moderant. Aquest creixement inicial es pot vincular amb la **recuperació econòmica posterior a la crisi financera (2008-2013)**, que va revitalitzar l'activitat econòmica a la comarca.

A partir del **2018, però, es produeix una desacceleració progressiva, que es va intensificar el 2019, amb una davallada fins a 126 altes**. Aquesta disminució es podria atribuir a factors d'incertesa econòmica, agreujant-se la situació el 2020, quan la pandèmia de la COVID-19 va provocar una **caiguda dràstica fins a 89 altes empresarials**, un mínim històric que reflecteix les dificultats de la crisi global. Amb la re-

activació econòmica, l'any **2021** es va produir una **recuperació (159 altes)**, tot i que la irregularitat s'ha mantingut des de llavors, el **2024** es tanca amb **164 altes empresarials**.

Pel que fa al repartiment geogràfic, **Vic és on es produeixen més altes empresarials**. Amb el **37,19%** de les altes registrades el **2024**, el seu lideratge es pot explicar per la seva condició de capital comarcal, que li confereix millor connectivitat, serveis i recursos. En segon lloc, **Manlleu (9,75%)** i **Centelles (9,14%)** es mantenen en un frec a frec. Aquests tres municipis **acumulen més de la meitat de les altes comarcals (56,08%)** del 2024. En una anàlisi acumulada (2015-2024), Vic manté una posició destacada, seguida per Manlleu i Torelló.

ALTES EMPRESARIALS A LES COMARQUES D'OSONA I EL LLUÇANÈS (2015-2024)

Font: Registre Mercantil

El registre acumulat de les altes empresarials dels darrers 10 anys, indica que és el **sector comerç (a l'engròs el 62% i al detall 38%) el què acumula més altes de noves empreses a la comarca (259)**, seguit per les noves empreses dedicades als **serveis a l'activitat econòmica (228)** i les noves empreses dedicades a **la construcció (177)**. De fet, aquests tres subsectors acumulen la **meitat de les noves altes empresarials (49,9%)** d'aquests darrers deu anys.

Aquests tres subsectors són també els que han liderat la creació d'empreses a Osona durant el darrer any. Així, durant el 2024 es van registrar 29 noves empreses del sector comerç, incloent-hi activitats a l'engròs i al detall, 26 noves empreses dedicades a donar servei a l'activitat econòmica, i 22 noves empreses dedicades a la construcció.

Tot i que sectors com **les TIC i els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria** no són líders en volum, **representen àrees amb gran potencial de creixement**.

Destaca també el fet, que mentre s'han constituït 58 noves empreses del sector agrícola-ramader en els darrers deu anys, **el sector de l'agroindústria no apareix entre el Top10**, tot i ser l'especialització productiva de la comarca. Només 28 noves empreses agroindustrial s'han constituït des de l'any 2015 a Osona.

TOP 10 SUBSECTORS AMB MÉS ALTES EMPRESARIALS (2015-2024)

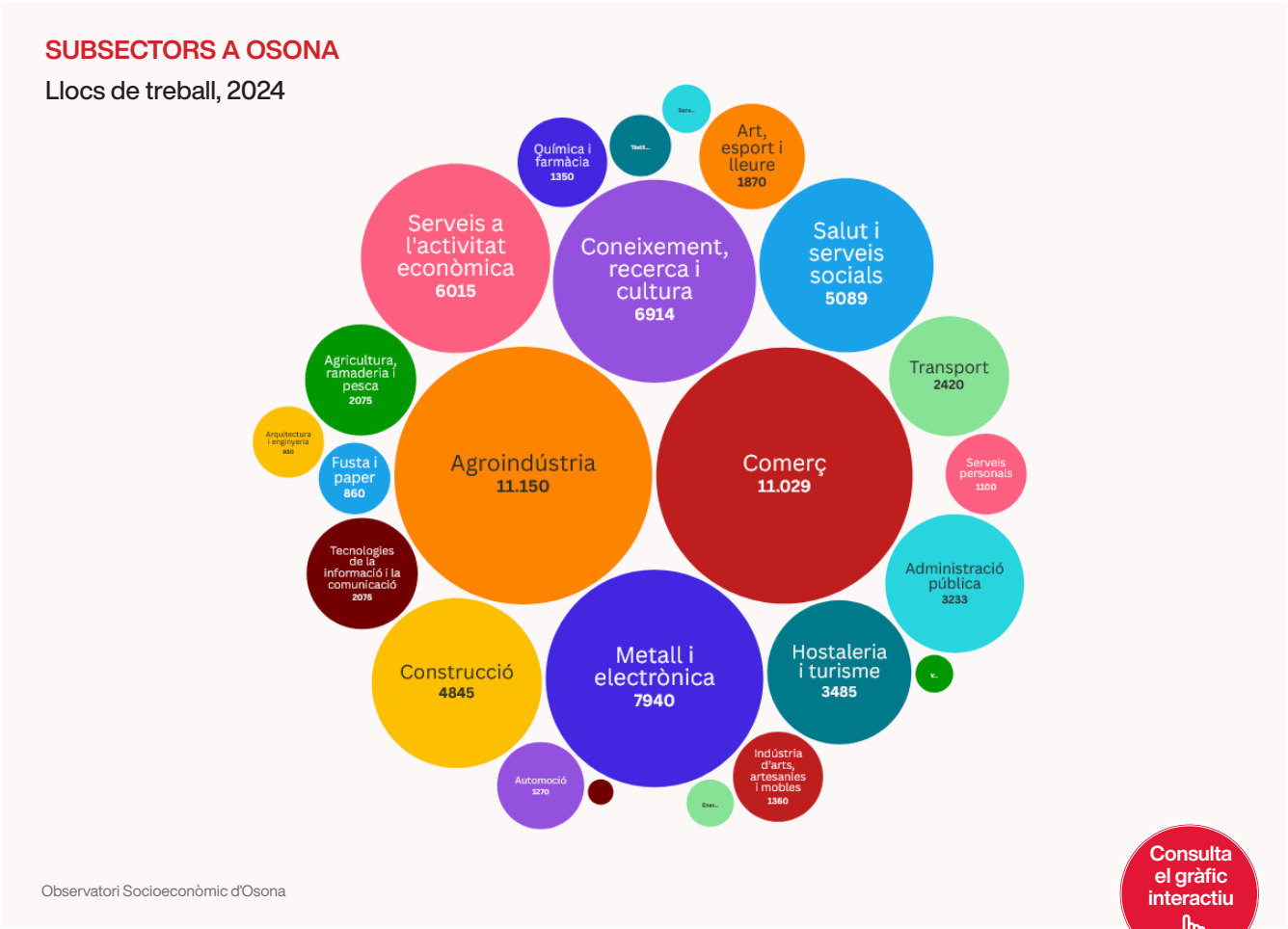
Subsectors	Altes empresarials
Comerç	259
Serveis a l'activitat econòmica	228
Construcció	177
Hostaleria i turisme	114
Tecnologies de la informació i la comunicació	64
Agricultura i ramaderia	58
Metall i electrònica	52
Art, esport i lleure	44
Automoció	43
Serveis financers	39

Font: Registre Mercantil

ESPECIALITZACIONS PRODUCTIVES

Uns pocs subsectors, dels 24 en què es classifiquen les activitats econòmiques, concentren la majoria dels llocs de treball d'Osona. Els deu principals subsectors en representen més del 80% dels llocs de treball, i els tres primers n'agrupen 4 de cada 10:

l'agroindústria (11.150), el comerç (11.029) i el metall i l'electrònica (7.940). Des de l'any 2008 l'especialització productiva d'Osona, l'agroindústria, ha tingut un creixement tan alt que ha passat de ser el quart subsector a ser el primer.

PRINCIPALS SUBSECTORS EN CONCENTRACIÓ DE LLOCS DE TREBALL

Subsectors		2024	2008
Agroindústria	▲	14,5%	10,4%
Comerç	▲	14,4%	13,9%
Metall i electrònica	▼	10,4%	11,4%
Coneixement, recerca i cultura	▲	9,0%	7,4%
Serveis a l'activitat econòmica	▲	7,8%	5,3%
Salut i serveis socials	▲	6,6%	5,8%
Construcció	▼	6,3%	10,8%
Hostaleria i turisme	▲	4,5%	4,3%
Administració pública	▲	4,2%	4,0%
Transport	▼	3,2%	3,4%
Agricultura, ramaderia i pesca	▼	2,7%	3,2%
TIC	▲	2,7%	1,9%

Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de dades d'Idescat

L'agroindústria, el metall i l'agricultura i ramaderia són les agrupacions sectorials amb més nivell d'especialització a la comarca. Tots tres subsectors tenen un posicionament destacat a nivell català; l'agroindústria osonenca representa el 11,9% del sector a Catalunya, el metall el 10,4% i l'agricultura i la ramaderia el 6,7%.

Agroindústria

11.150

llocs de treball

11,9% pes sectorial

14,5% pes a Osona

Metall

7.970

llocs de treball

5,8% pes sectorial

10,4% pes a Osona

Agricultura i ramaderia

2.075

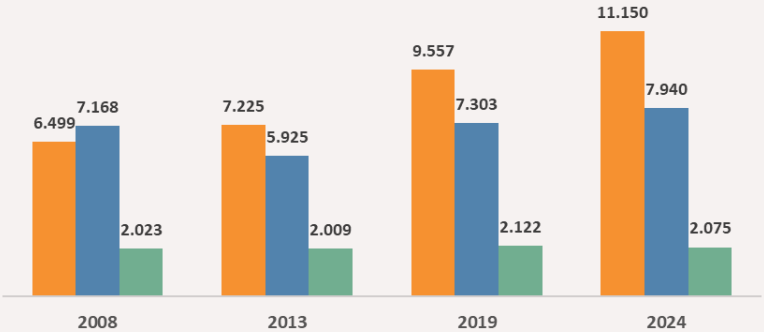
llocs de treball

6,7% pes sectorial

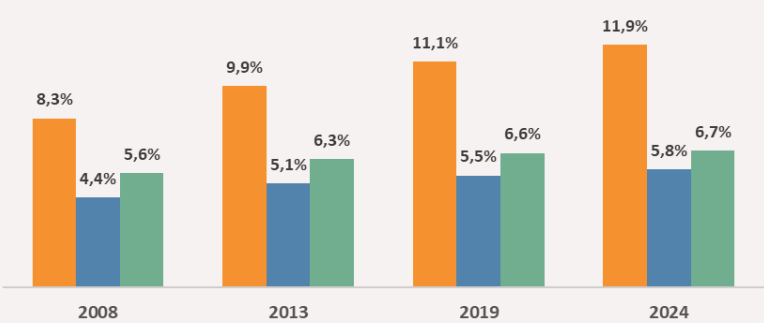
2,7% pes a Osona

Indústria alimentària Metall i electrònica Agricultura i ramaderia

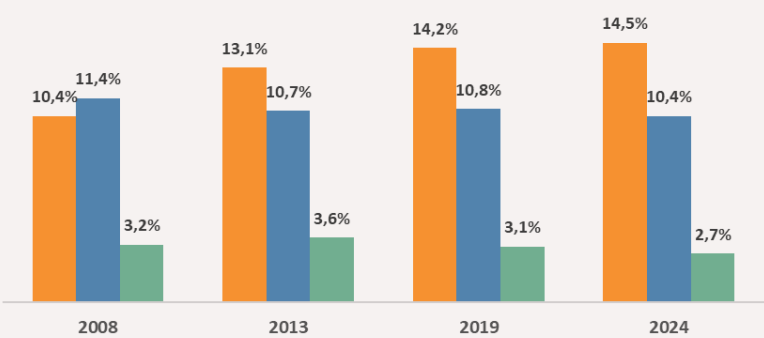
LLOCS DE TREBALL

PES SOBRE EL SECTOR A CATALUNYA

PES SOBRE EL TOTAL D'OSONA

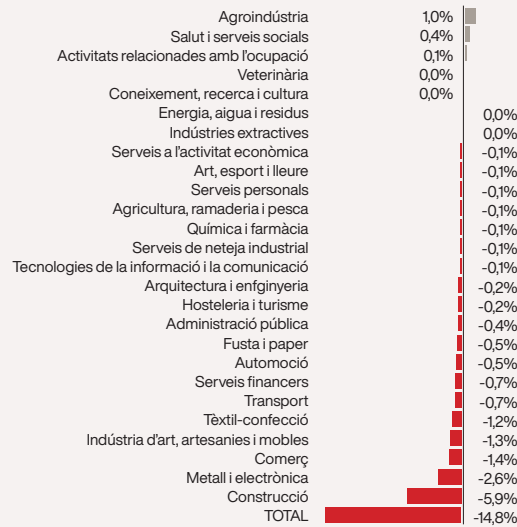

Observatori Socioeconòmic d'Osona,
a partir de dades d'Idescat

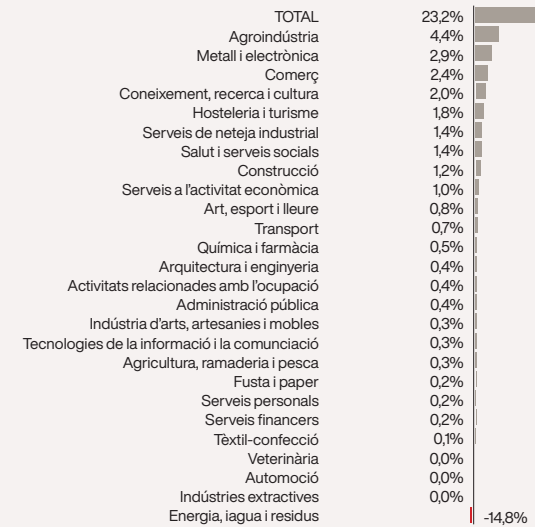
APORTACIÓ SECTORIAL AL CREIXEMENT

Per una anàlisi més detallada de l'evolució dels subsectors, podem mesurar el creixement o decreixement a partir de les dades dels llocs de treball. Hi ha **tres períodes diferenciats**, el primer **(2008-2013)** va ser un període de destrucció d'ocupació, on només l'agroindústria (1%), la salut i serveis socials (0,4%) i les activitats relacionades amb l'ocupació/ Etts (0,1%) van aconseguir créixer mínimament. En conjunt, entre el 2008 i el 2013 **els llocs de treball van reduir-se a Osona un -14,8%**. El període **2013-2019** va ser un període de creixement i recuperació, quan en conjunt **els llocs de treball van incrementar-se un 23,2%**, i quasi tots els subsectors van aportar a aquest creixement. **A partir del 2019, es manté el creixement, ja més moderat (14,3%)**, també perquè l'etapa inclou la pandèmia, però **aquesta vegada no és l'agroindústria qui més aporta sinó el sector comerç**. I destaca el fre d'alguns subsectors com el metall i l'electrònica o l'hostaleria i el turisme.

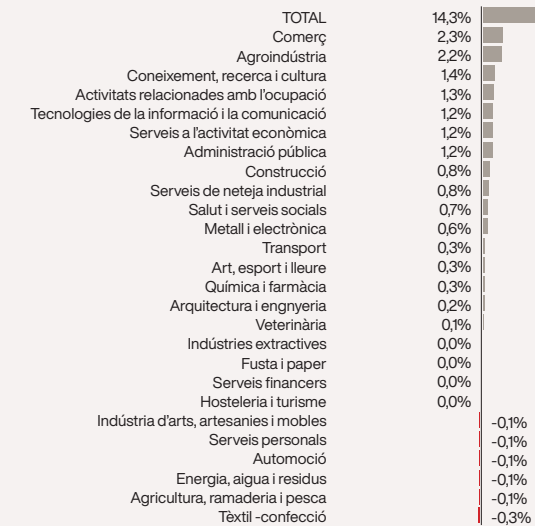
2008-2013

2013-2019

2019-2024

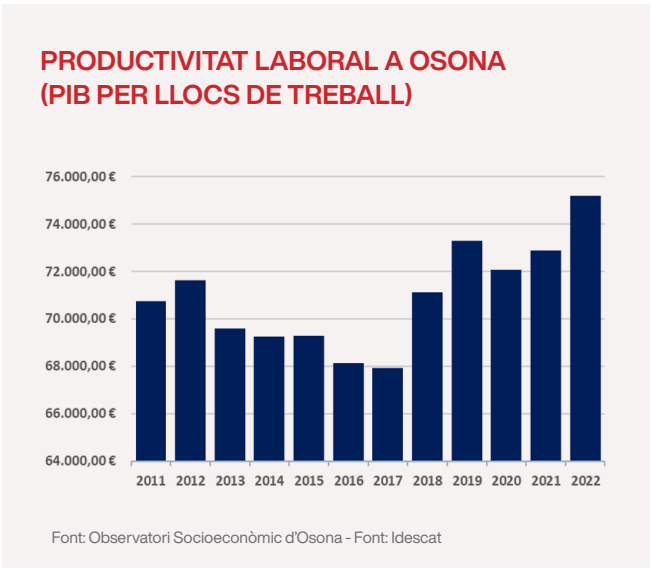
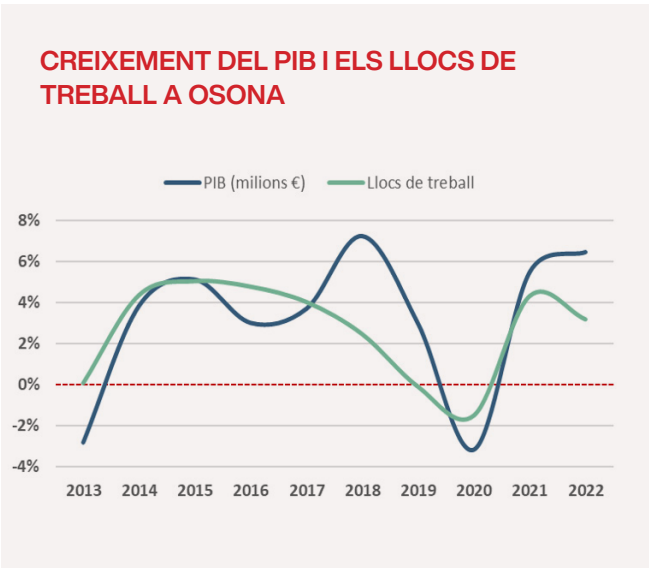

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

PRODUCTIVITAT LABORAL

L'evolució de la productivitat laboral a Osona, mesurada a través del **PIB per lloc de treball**, evidencia el ritme de **creixement diferent entre el PIB i els llocs de treball a partir del 2017**, quan en el període de màxima recuperació econòmica després de la crisi financera es va arribar al **nivell més baix de productivitat laboral**. A partir del 2018 l'economia comarcal va entrar en fase de desacceleració, fins al 2020, quan les condicions de la pandèmia van afavorir el sector

agroalimentari osonenc, augmentant la productivitat laboral. Osona, té una alta dependència de la dinàmica d'aquest sector, i un **model productiu basat en la intensitat de treball i no en la intensitat de coneixement**, amb predomini d'ocupacions que generen poc valor afegit. Així, a nivell català, l'indicador per **Osona (71.658,67€)** se situava l'any 2022, no només per sota la mitjana catalana (77.015,95€), sinó **entre les 10 comarques amb menys PIB per lloc de treball**.

PIB PER LLOC DE TREBALL

Comarca	PIB per lloc de treball
1 Ribera d'Ebre	260.870,41 €
2 Terra Alta	104.138,97 €
3 Berguedà	100.113,84 €
4 Vallès Oriental	94.426,96 €
5 Garraf	91.177,20 €
6 Selva	90.415,58 €
7 Baix Llobregat	88.999,43 €
8 Alt Empordà	87.130,47 €
9 Noguera	87.044,80 €
10 Garrigues	86.197,96 €
11 Alt Penedès	85.339,48 €
12 Anoia	85.179,03 €
13 Conca de Barberà	84.596,43 €
14 Pla d'Urgell	84.392,65 €
15 Baix Camp	84.185,21 €
16 Urgell	84.175,43 €
17 Alt Camp	83.255,45 €
18 Alt Urgell	81.752,74 €
19 Pallars Jussà	81.208,38 €
20 Segarra	80.538,69 €
21 Alta Ribagorça	79.929,58 €
22 Vallès Occidental	79.504,45 €
23 Baix Penedès	79.491,43 €
24 Baix Empordà	79.084,62 €
25 Moianès	78.820,70 €
26 Pallars Sobirà	77.686,27 €
27 Maresme	77.291,30 €
Catalunya	77.015,95 €
28 Bages	76.459,80 €
29 Tarragonès	75.740,58 €
30 Priorat	73.914,73 €
31 Pla de l'Estany	73.777,14 €
32 Garrotxa	73.587,08 €
33 Baix Ebre	73.483,02 €
Osona	71.658,67 €
35 Montsià	71.260,07 €
36 Barcelonès	70.700,47 €
37 Solsonès	69.263,35 €
38 Segrià	68.144,43 €
39 Aran	62.515,82 €
40 Gironès	61.153,90 €
41 Ripollès	60.877,60 €
42 Cerdanya	56.112,06 €

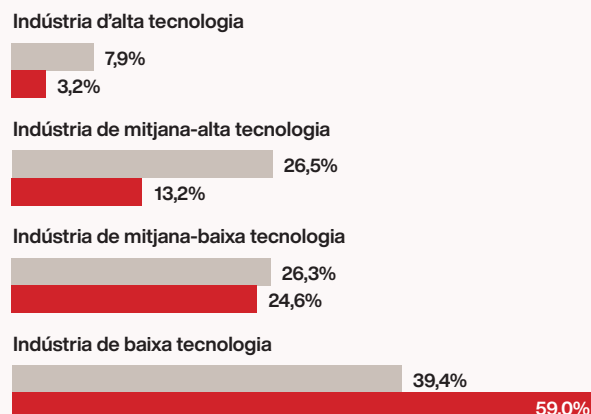
Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona - Font: Idescat

INTENSITAT TECNOLÒGICA I DE CONEIXEMENT

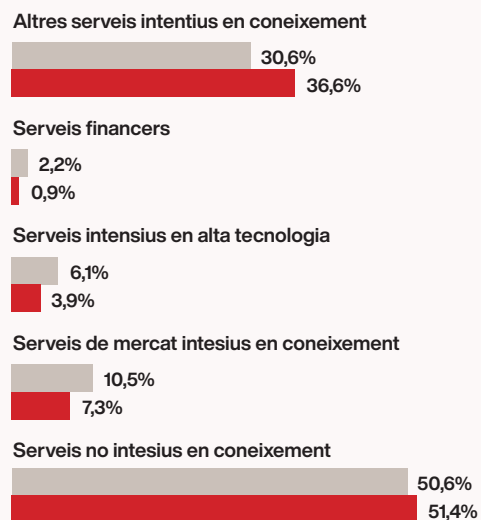
Per analitzar el valor afegit que poden produir els llocs de treball localitzats en un territori un dels indicadors és la intensitat tecnològica de la indústria i la intensitat de coneixement dels serveis. Si bé a Osona el pes dels **serveis intensius en coneixement (48,6%) és força similar al de Catalunya (49,4%)**, és a la indústria on hi ha una diferència aclaparadora; mentre al conjunt del **territori català hi ha un 34,4% d'indústria de mitjana- alta tecnologia i d'alta tecnologia**, a Osona aquest tipus d'indústria només **representa el 16,4%**. I la indústria de baixa tecnologia, que a nivell català és el 39,4%, a la comarca és el 59%. En canvi, els serveis intensius en coneixement presenten només diferències en la distribució de les tipologies. Per exemple, a Osona hi ha 3,2 pp menys de serveis de mercat que a Catalunya, però 6 pp més d'altres serveis intensius.

Una dada a destacar és el fet que **en els darrers quinze anys Osona ha reduït el pes de la indústria d'alta tecnologia i de mitjana-alta tecnologia en 3,4 pp**, mentre que a Catalunya l'ha augmentat en 1,4 pp. En canvi els serveis no intensius en coneixement s'han reduït als dos territoris.

INDÚSTRIA PER INTENSITAT TECNOLÒGICA (DES-24)

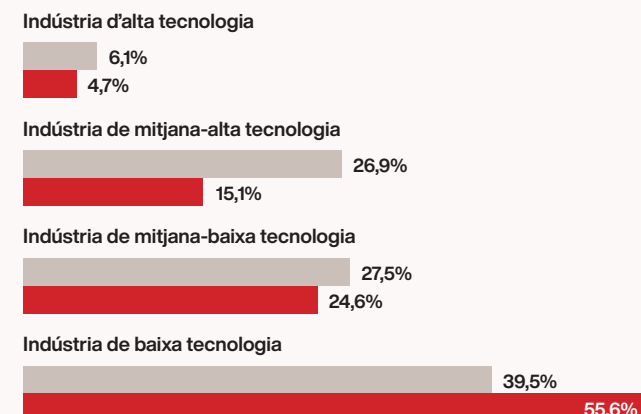

SERVEIS PER INTENSITAT DE CONEIXEMENT (DES-24)

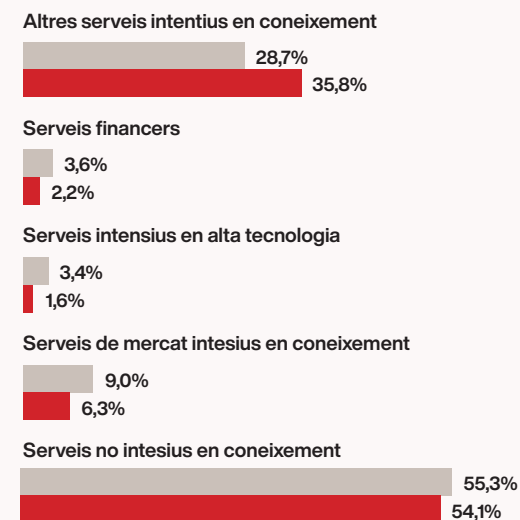

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

(DES-09)

(DES-09)

EL SECTOR SALUT I SOCIAL

El **sector salut** ocupa la **tercera posició de l'economia catalana en termes de valor afegit i d'ocupació**, segons l'informe “*El sector salut a Catalunya*” publicat pel Centre de Treball, Econòmic i Social (CTESC) de Catalunya l'any 2024. A nivell català la contribució del sector al PIB ha passat del 7,1% l'any 2022 al **9% del PIB**, i representa el **10,9% de l'ocupació catalana**. A més, Catalunya concentra el 17,3% de l'ocupació del sector de l'estat espanyol, per davant d'Andalusia (16,7%) i Madrid (14%).

El CTESC defineix el perímetre del sector salut com les **activitats que permeten, directa o indirectament, la prestació dels serveis sanitaris**. És a dir, tot l'ecosistema dels serveis sanitaris i de salut pública i de serveis socials, que inclou els serveis d'ambulàncies, les farmàcies, les clíniques dentals, els serveis de fisioteràpia, d'ortopèdia, d'audiopròtesis, les òptiques.... Així com la indústria i serveis auxiliars vinculats (TIC, logística i transport, neteja, bugaderia, càtering...).

El sector salut és un **sector clau de l'economia d'un territori**; és un sector amb importants **efectes multiplicadors de valor afegit (0,80) i ocupació (15,01)**, molt per damunt de la mitjana del conjunt dels sectors (0,70 i 14,35 respectivament).

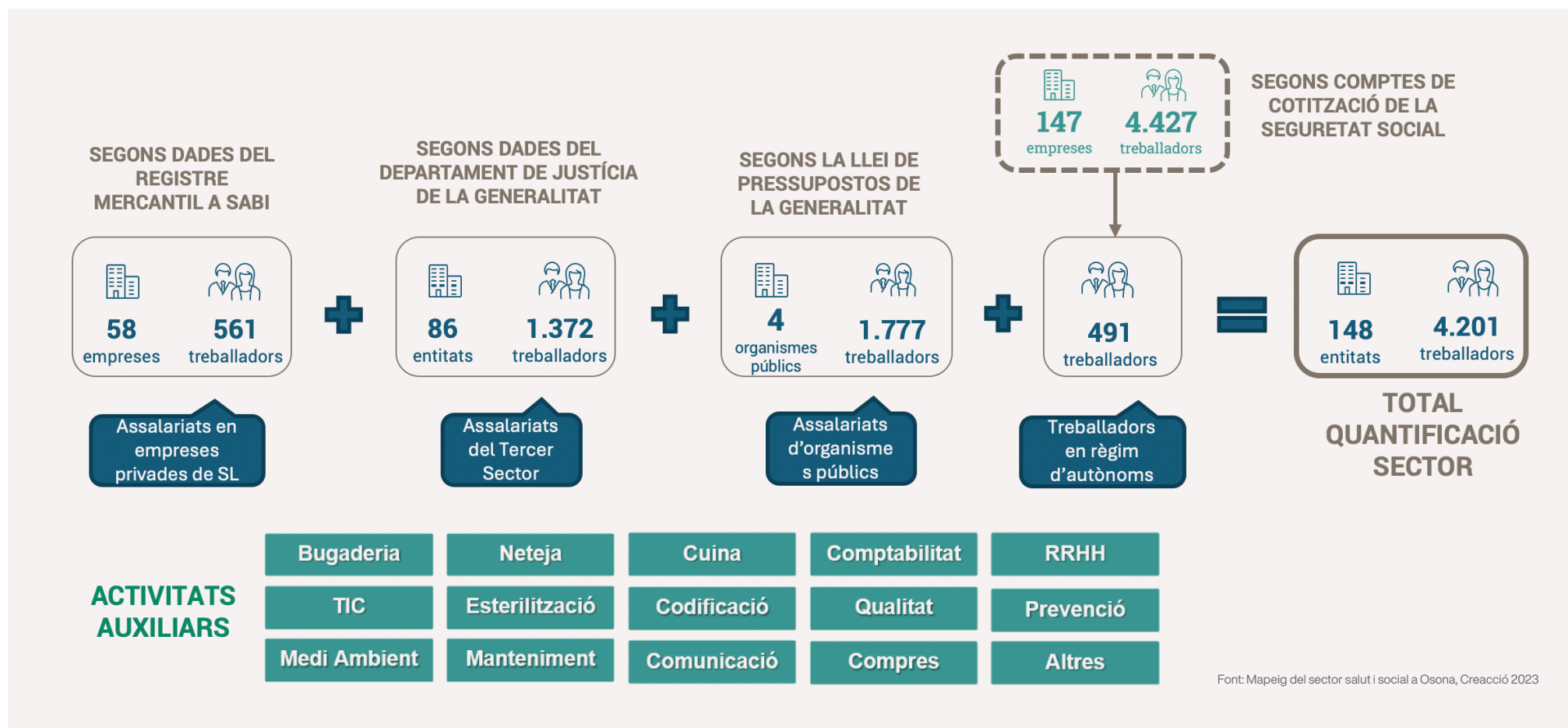
A Osona l'ecosistema del sector salut és estratègic, un sector d'alt valor afegit en una comarca on hi ha un dèficit de serveis intensius en coneixement.

Font: El sector salut a Catalunya (CTESC, 2024)

Segons l'estudi "Mapeig del sector salut i social a Osona" (Creacció, 2023), que va realitzar una quantificació del sector a partir de la integració de les dades de diferents registres, hi ha **148 entitats sanitàries i socials que ocupen entre 4.200-4.430 persones de manera directa**. D'aquestes, el 76% són dones i

el 86% resideixen a Osona. Una altra dada de l'estudi és que el 75% de les ocupacions corresponen a personal sanitari. L'estudi també identifica un 39% d'empreses privades en el sector on treballen el 13% de les treballadores i treballadors.

Alguns dels **reptes que el sector** ha d'abordar tenen a veure amb la **transformació sociodemogràfica**, i com el sector és capaç de garantir la qualitat i l'equitat social. Però també hi ha reptes transversals als que el sector salut s'afronta. Segons l'informe "*Mercado de trabajo en el sector de Healthcare*" (Randstad research, 2024), **aquest és un dels sectors amb més dificultat per cobrir vacants**, i s'espera una rotació de l'ocupació global del 22% en els propers cinc anys. És un **sector altament professionalitzat** on predominen treballadors i treballadores amb estudis superiors (50%), i només el 18% té estudis no professionals. I alhora és un sector **molt feminitzat**, on el 76% de les ocupades són dones. Per altra banda, el sector ha de fer front en els propers anys al repte del **relleu generacional**; el grup de treballadores i treballadors més nombrós és el de 45 a 54 anys, seguit pel grup de persones de 55 anys i més. El sector també haurà de fer front al procés de digitalització i tecnificació; avui dia, **el 32% de les tasques desenvolupades en aquest sector estan automatitzades**, i es preveu que **l'any 2027 ho estaran el 43%**.

Per altra banda, des del CTESC alerten de les **dificultats que té el sector per introduir canvis i millores, de la insuficiència de recursos econòmics i l'infrafinançament com a barrera per atraure i fidelitzar el talent**. Proposen per donar resposta a les amenaces del sistema actual de salut actuacions orientades a reforçar les interrelacions que es produeixen dins el propi sistema, com posar en valor el lideratge que hi ha

a Catalunya tant en salut com en el sector farmacèutic i la biotecnologia. També impulsar la col·laboració públicoprivada, i accedir a més finançament europeu, i implementar els canvis necessaris per abordar la transició verda i l'emergència climàtica.

En aquesta línia, Osona disposa de l'**IRIS-CC, l'Institut de Recerca i Innovació en Ciències de la Vida i de la Salut de la Catalunya Central**, constituït l'any 2022 com a resultat d'una aliança estratègica entre 17 institucions acadèmiques, sanitàries i socials del territori, per connectar els agents i buscar solucions professionals.

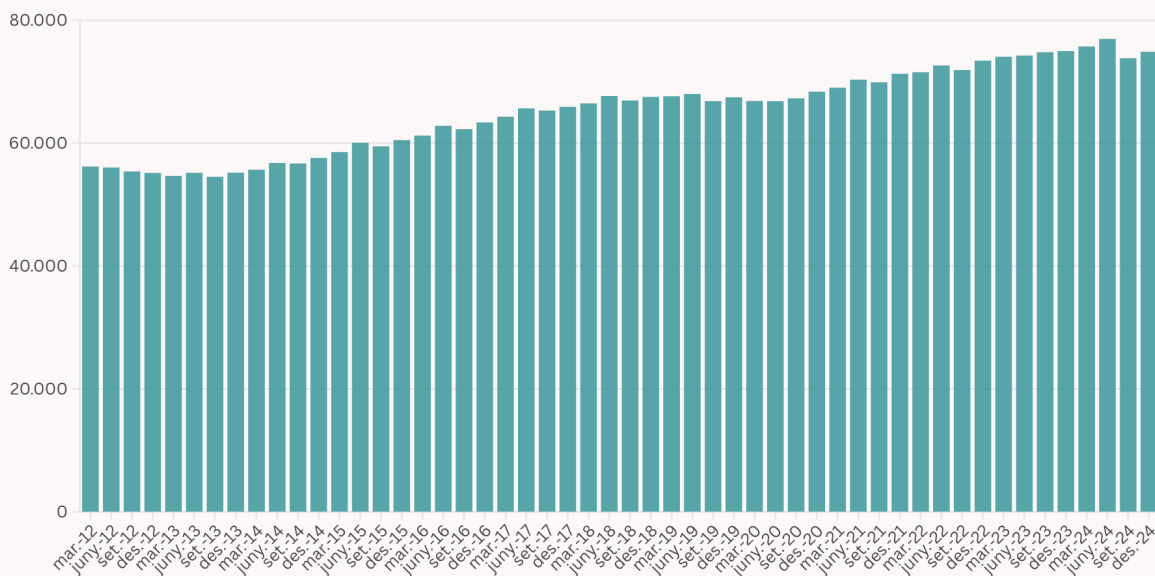
LLOCS DE TREBALL

Des de la recuperació de la crisi econòmica financera a partir de l'any 2013, **la comarca d'Osona conjuntament amb el Lluçanès ha experimentat un creixement sostingut en l'ocupació**, tot i registrar algunes fluctuacions al llarg del període. Al **segon trimestre de 2018** es va assolir una xifra destacada, amb **67.645 llocs de treball**. A partir d'aquell moment i fins al tancament de 2024, l'evolució laboral pot dividir-se en **tres fases clares: estabilitat inicial, impacte de la pandèmia i una forta recuperació** que culminà en un màxim històric de **76.954 llocs de treball al juny de 2024**.

Aquest recorregut, però, com assenyalàvem anteriorment, no ha estat lineal. L'any **2020** va marcar un **punt d'inflexió significatiu**. Les restriccions derivades de la COVID-19 van frenar el creixement i van situar els **llocs de treball en nivells similars als de 2018**. No obstant això, a partir de **2021**, la reactivació econòmica va posar en marxa amb **11 trimestres consecutius de creixement fins a mitjans de 2024**, gràcies al bon funcionament de sectors predominants en l'estructura productiva comarcal com la indústria i l'agroalimentació.

L'exercici del **2024 es tanca amb una lleu estabilització**, amb **74.842 llocs registrats al desembre**. Aquestes dades reflecteixen una economia regional resiliència i que ha estat capaç de superar adversitats com les de la pandèmia, gràcies al predomini d'un sector essencial com el de la indústria agroalimentària. Però és aquest fet també el que la fa una economia vulnerable, molt dependent de l'evolució del context global d'aquest sector.

Evolució dels llocs de treball a Osona i el Lluçanès (2012-2024)

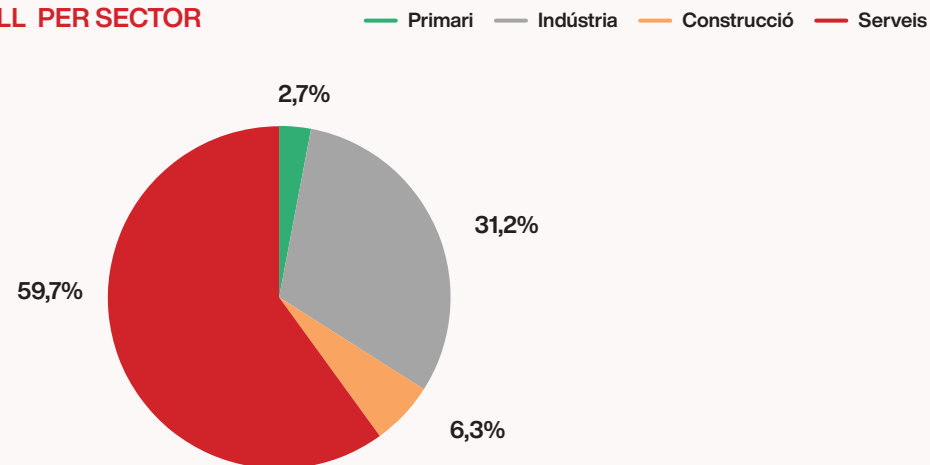
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

Consulta
el gràfic
interactiu

Quant a la distribució sectorial dels llocs de treball, **Osona presenta una economia més diversificada en termes sectorials** que el conjunt de Catalunya, amb tot, amb un pes significativament més alt de la indústria i una presència rellevant del sector primari. **Catalunya, en canvi, està molt més terciaritzada**, amb el sector serveis dominant de manera aclaparadora. Aquestes diferències són coherents amb les característiques estructurals de les dues regions, ja que Osona té una forta tradició industrial i agrícola-ramadera, mentre que Catalunya en general té un major enfocament en el sector serveis.

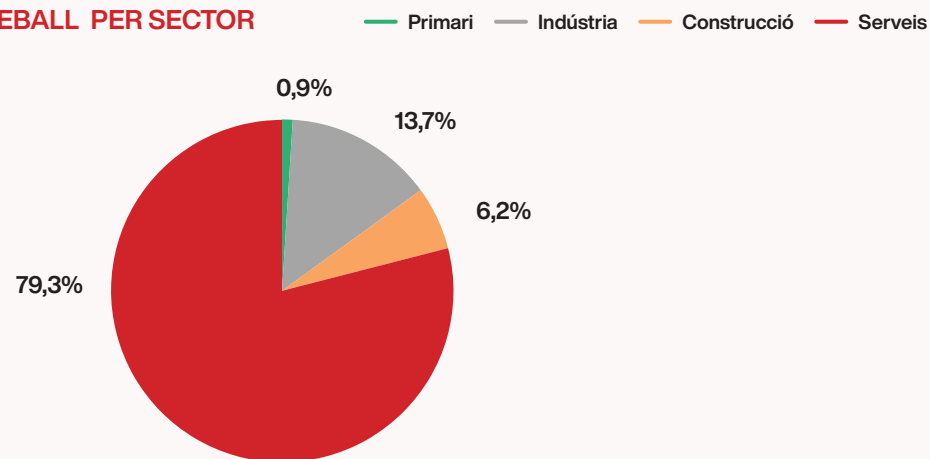
La divisió entre règims assalariats i autònoms segueix patrons previsibles segons les necessitats estructurals dels sectors. **Els sectors més industrials, públics o de gran escala (com administració, agroindústria i química) són dominats per assalariats.** La forta industrialització d'Osona es veu en el predomini d'assalariats en sectors com l'agroindústria i el metall. En canvi, **la ruralitat i les activitats tradicionals, expliquen el pes relatiu dels autònoms en agricultura, construcció i serveis personals.**

OSONA - LLOCS DE TREBALL PER SECTOR

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

CATALUNYA - LLOCS DE TREBALL PER SECTOR

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

El **pes dels autònoms** a les actuals comarques d'Osona i el Lluçanès ha estat tradicionalment **superior a la mitjana catalana**. D'una banda per l'existència d'un sector agrícola-ramader, on els autònoms tenen una presència destacada, però també per l'existència durant uns anys dels anomenats "*falsos autònoms*", vinculats a cooperatives que donaven servei a la indústria càrnia osonenca. El creixement del sector agroindustrial després de la crisi financera del 2008 va provocar un augment històric d'aquests "*falsos autònoms*", amb valors que superaven el 27% dels llocs de treball. No va ser fins el període 2017-2018, amb l'aflorament i control d'aquesta pràctica, que molts d'aquests treballadors van passar al règim general assalariat, reduint dràsticament el pes dels autònoms en els llocs de treball de la comarca com es mostra a la gràfica.

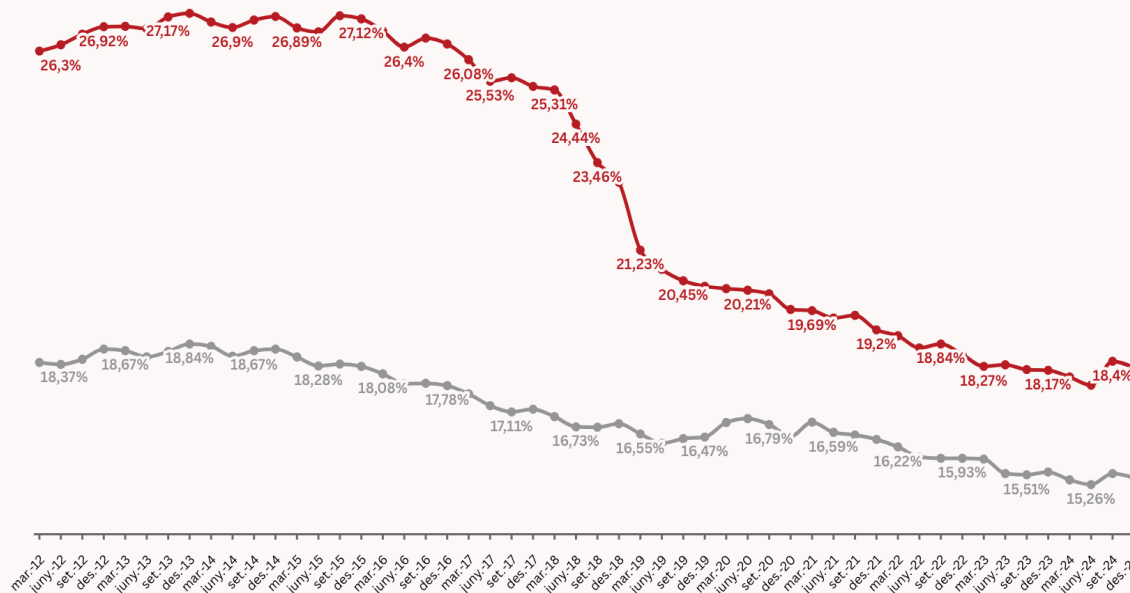
A Osona la **proporció d'autònoms va disminuir més de 6.9 pp** entre **2018 i 2024**, mentre la caiguda a Catalunya el descens ha estat de **1.5 punts** en el mateix període.

En resum, tot i que **Osona i el Lluçanès** tenen una estructura amb més presència d'afiliacions als règim d'autònoms, aquests s'han anat reduint aproximant-se cada vegada més a un model de treball **assalariat més similar al català**.

Pes dels autònoms sobre els llocs de treball

Comparativa trimestral (2012-2024)

■ Osona i el Lluçanès ■ Catalunya

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

OCUPACIÓ

L'ocupació laboral més freqüent a Osona i el Lluçanès són els llocs de treball a la indústria alimentària, que en conjunt sumen 7.935, i representen el 10,6% del total. La segona ocupació més freqüent és el **peonatge industrial** (5.013), i la tercera **les i els professionals de l'ensenyament** (3.513).

Ara bé, hi ha diferències importants quan analitzem les dades segons el gènere.

Si bé l'ocupació més freqüent és, en ambdós casos, a la indústria alimentària (3.066 dones i 4.869 homes), destaca la **presència de les dones en l'àmbit educatiu** (2.685), així **com a dependents a les botigues** (2.118) i **com a professionals de la salut** (1.821). I en el cas dels homes destaquen **com a peons industrials** (3.252), com a treballadors de la construcció (3.171) i com a **conductors de vehicles** (2.199).

Un fet que també destaca és que en el cas de les dones, dues de les quatre ocupacions més freqüents són ocupacions qualificades, fet que no passa amb els homes.

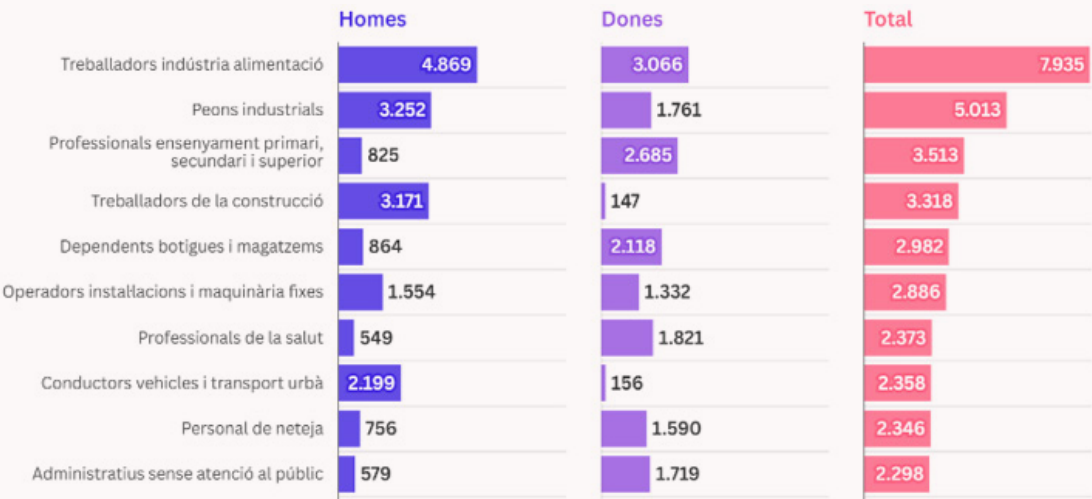
LES 10 OCUPACIONS MÉS FREQUENTS DELS HOMES A OSONA

LES 10 OCUPACIONS MÉS FREQUENTS DE LES DONES A OSONA

LES 10 OCUPACIONS LABORALS MÉS FREQUENTS A OSONA

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

El **35,3% dels ocupats/des** a la comarca **tenen entre 30 i 44 anys**. Són el grup d'edat majoritari i predominen en quasi totes les ocupacions, excepte entre els **directors i gerents, i els treballadors dedicats a l'agricultura i la ramaderia**, on hi predominen de manera molt destacada els **majors de 55 anys (42,7% dels càrrecs directius i 37% dels treballadors d'agricultura i ramaderia)**.

En el grup dels **professionals científics i intel·lectuals** hi predominen les **persones d'entre 30 a 44 anys (41%)**, però també aquest grup d'edat predomina entre les **ocupacions elementals (37,8%)**, i les ocupacions d'**artesania, industrials i de la construcció (37,6%)**, així com en les ocupacions **d'oficina, comptables i administratives (36%)**. En el grup més jove, els menors de 30 anys, d'ocupen principalment en la **restauració i el comerç, on 1 de cada 4 són joves**. En canvi, els **joves** tenen molt **poca presència** entre els llocs de treball de **direcció i gerència (6,1%)** i en les **ocupacions agrícoles i ramaderes (8%)**.

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

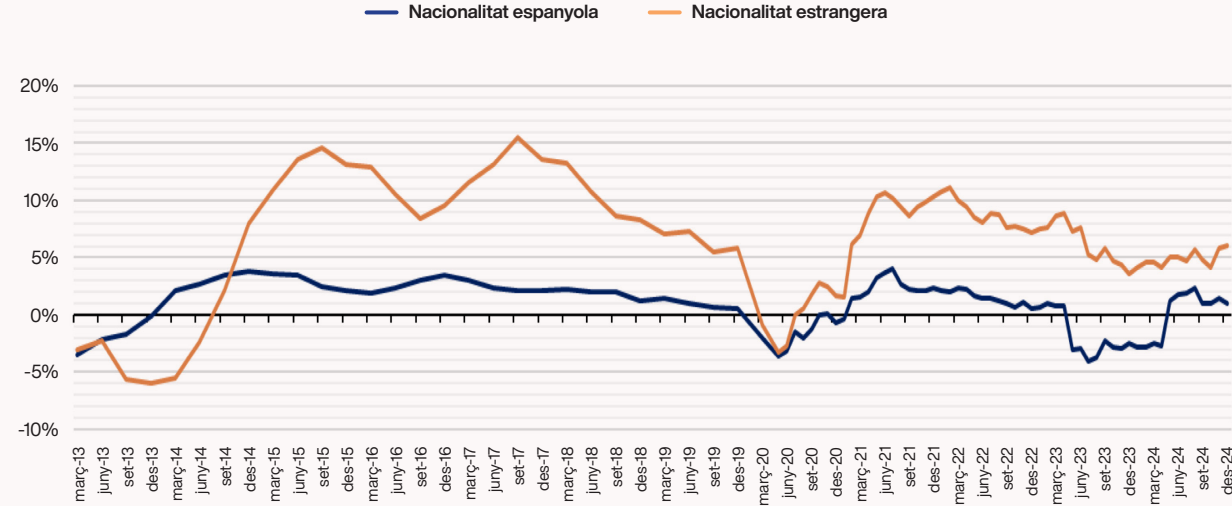
OSONA. QUINA EDAT TENEN ELS OCUPATS DE CADA GRUP?
(%) Població ocupada. 2022

	Menys de 30 anys	De 30 a 44 anys	De 45 a 54 anys	55 anys o més
Directors i gerents	6,1%	20,4%	30,9%	42,7%
Professionals científics i intel·lectuals	16,3%	41,0%	25,9%	16,7%
Tècnics i professionals de suport	19,0%	34,8%	28,5%	17,8%
Empleats oficina, comptables i administratius	15,5%	36,0%	31,4%	17,1%
Treballadors restauració, personals i venedors	24,8%	30,6%	24,6%	20,1%
Treballadors de l'agricultura i ramaderia	8,0%	29,7%	25,5%	37,0%
Artesans, treballadors industrials i de la construcció	13,8%	37,6%	29,4%	19,1%
Operadors instal·lacions i maquinària, i muntadors	14,3%	33,3%	30,7%	21,8%
Ocupacions elementals	18,8%	37,8%	27,5%	15,8%
Total	17,7%	35,3%	27,7%	19,3%

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

L'evolució de l'ocupació per nacionalitat ens mostra que durant el període 2013-2024 el creixement de l'ocupació estrangera sempre ha estat superior a l'ocupació de les persones autòctones. Només en el moment més profund de la crisi econòmica, l'any 2013, l'ocupació de persones de nacionalitat estrangera va decreixer més que la no estrangera, recuperant el ritme de creixement intensament a partir del 2014 fins l'actualitat. Tot plegat conseqüència de l'alta demanda d'ocupació del sector agroalimentari, només amb el parèntesi de l'any 2020 amb la pandèmia. La variació interanual de l'ocupació estrangera el 2024 ha estat del 6,1%, mentre que l'ocupació no estrangera ha estat de l'1%. Així, el creixement dels llocs de treball a Osona, que han estat a màxims històrics en els darrers mesos, s'ha produït per l'augment de l'ocupació estrangera, i s'ha caracteritzat per un nivell de qualificació dels nous llocs de treball baix.

VARIACIÓ INTERANUAL DELS OCUPATS PER NACIONALITAT. OSONA 2013-2024

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades d'Idescat

Si analitzem les **ocupacions amb més temporalitat** durant el període 2015-2024, observem que determinats sectors han registrat nivells constantment elevats de contractació temporal.

En primer lloc, el personal **dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors** han mantingut una alta temporalitat al llarg de la sèrie històrica, representant aproximadament el 20%-22% de la distribució total. Aquest grup presenta la taxa de temporalitat més elevada, fet que s'explica per la rotació inherent a sectors com la restauració, el comerç i els serveis, on els contractes de curta durada són habituals, especialment durant les temporades de més activitat.

D'altra banda, els **nous llocs de treball qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres** han representat al voltant del 20% de la contractació temporal. La naturalesa estacional d'aquestes activitats, especialment en determinats períodes de l'any, contribueix significativament a aquest fenomen.

Les **ocupacions elementals**, que engloben feines poc qualificades, han registrat percentatges elevats i relativament estables de treballadors temporals, situant-se entre el 33% i el 40%. La temporalitat en aquest grup es deu principalment a la naturalesa dels llocs de treball, sovint vinculats a sectors com la construcció, el comerç i altres activitats amb una forta dependència de les necessitats estacionals.

Pel que fa al personal **operador d'instal·lacions i maquinària, i de muntatge**, aquest grup ha mostrat

fluctuacions en la seva taxa de temporalitat. Tot i que la seva temporalitat és menor en comparació amb altres sectors, continua sent un factor rellevant dins d'aquest col·lectiu.

L'any 2024, **els llocs de treball de serveis i les ocupacions elementals segueixen sent els grups amb un major grau de temporalitat**, en línia amb les tendències observades en els anys anteriors. Aquests col·lectius es concentren en sectors on la contractació temporal és més recurrent, especialment per cobrir períodes de major demanda.

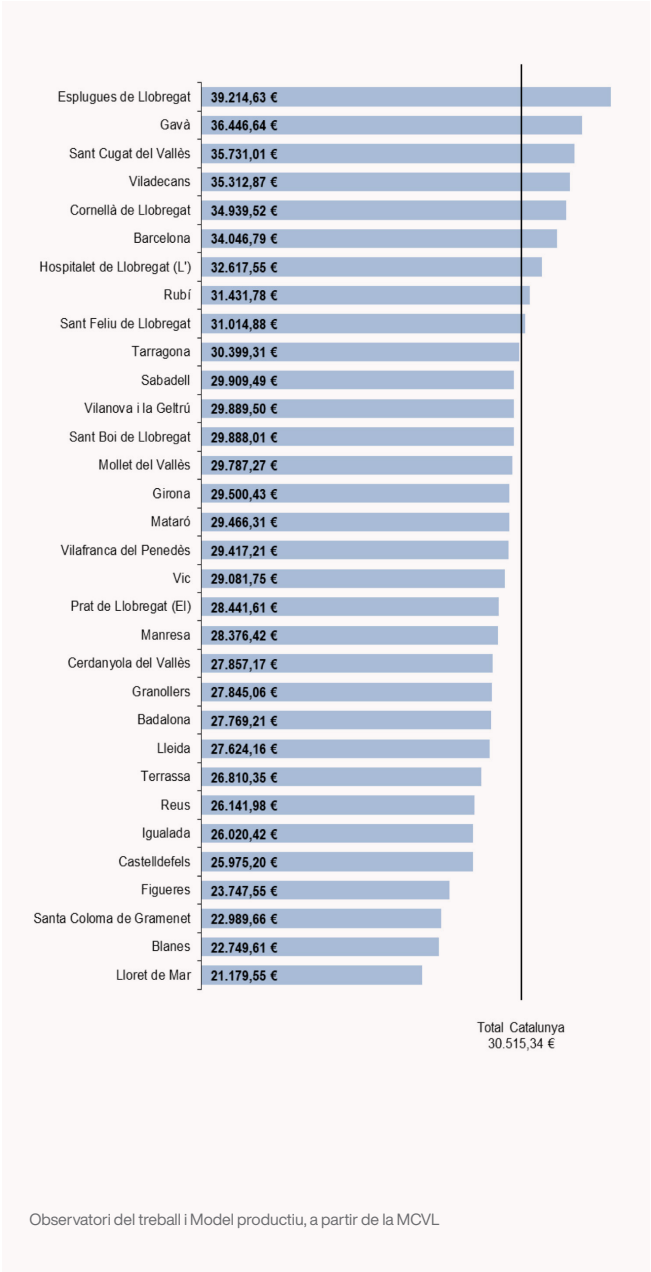
SALARI MITJÀ BRUT ANUAL ALS MUNICIPIS
> 40.000 HABITANTS

L'Observatori del treball i Model Productiu publica les dades del “*Els salaris a Catalunya, a partir de les dades de la Mostra Continua de Vides Laborals*”. L'estadística ofereix dades dels treballadors dels comptes de co-tització dels 32 municipis catalans de més de 40.000 habitants, entre els quals hi ha Vic. El **salari mitjà brut anual a Vic és de 29.081,75€**, un 4,9% inferior a la mitjana de Catalunya (30.515,34€). Només 9 municipis

dels 32 se situen per damunt de la mitjana catalana. Comparant el salari mitjà amb altres ciutats mitjanes, el salari a Vic se situa per sota del de Mollet del Vallès i Vilafranca del Penedès, però per damunt del de Granollers i Manresa. Destaca **Vic** com al **municipi amb la bretxa de gènere més baixa**; les dones tenen un salari un -10% inferior als homes.

SALARI BRUT ANUAL. 2023

	Total	Homes	Dones	Bretxa de gènere
Barcelona ciutat	34.046,79 €	38.382,25 €	29.980,96 €	-22%
Barcelona província	31.763,68 €	35.266,19 €	28.075,99 €	-20%
Catalunya	30.515,34 €	33.765,71€	27.060,81€	-20%
Mollet del Vallès	29.787,27 €	33.572,76 €	25.837,19 €	-23%
Vilafranca del Penedès	29.417,21€	34.317,77 €	25.159,97 €	-27%
Vic	29.081,75 €	30.603,22 €	27.443,52 €	-10%
Manresa	28.376,42 €	31.769,87 €	26.089,18 €	-18%
Granollers	27.845,06 €	31.551,24 €	23.546,44 €	-25%

Per edat, a Vic els **menors de 30 anys** perceben un **salari un - 36% inferior** a les persones d'entre 30 i 44 anys, i **un -39,6% inferior** a les persones d'entre 45 i 64 anys. Diferències similars a la dels altres municipis.

En canvi, per sectors a Vic s'aprecien diferències més significatives. Per exemple, els salaris **a la indústria són els més baixos a nivell territorial (30.091,55€)**; dels 32 municipis de més de 40.000 habitants de Catalunya, només 6 tenen un salari a la indústria més baix que el de Vic (Blanes, Sabadell, Lleida, Igualada, Figueres i Santa Coloma de Gramenet). El salari mitjà brut a la indústria a Catalunya és de 35.476,82€.

Al sector de la **construcció i del sector serveis**, tot i què el salari mitjà brut a Vic és **també inferior** a la mitjana, la distància no és tan alta com a la indústria.

Si acotem la comparativa amb la mitjana de la província de Barcelona, **els salaris a Vic són molt més inferiors**.

SALARI BRUT ANUAL PER EDAT. 2023

	Total	16 a 29 anys	30 a 44 anys	45 a 64 anys
Barcelona ciutat	34.046,79 €	22.186,21€	34.626,28 €	39.336,46 €
Barcelona província	31.763,68 €	20.965,98 €	32.197,75 €	35.984,21€
Catalunya	30.515,34 €	20.566,84 €	30.954,82 €	34.272,17 €
Mollet del Vallès	29.787,27 €	19.028,85 €	29.357,31€	34.610,47 €
Vilafranca del Penedès	29.417,21€	16.055,70 €	29.967,85 €	33.610,57 €
Vic	29.081,75 €	19.383,07 €	30.274,44 €	32.106,55 €
Manresa	28.376,42 €	19.573,94 €	30.522,81€	30.367,15 €
Granollers	27.845,06 €	19.758,87 €	27.970,31€	31.077,80 €

SALARI BRUT ANUAL PER SECTOR. 2023

	Total	Indústria	Construcció	Serveis
Barcelona ciutat	34.046,79 €	44.398,92 €	33.447,24 €	33.352,75 €
Barcelona província	31.763,68 €	37.024,82€	29.807,10 €	30.933,01€
Catalunya	30.515,34 €	35.476,82 €	28.394,60 €	29.685,17 €
Mollet del Vallès	29.787,27 €	40.613,92 €	26.950,86 €	28.019,71€
Vilafranca del Penedès	29.417,21€	45.123,49 €	27.671,63 €	27.472,90 €
Vic	29.081,75 €	30.091,55 €	27.627,07 €	28.840,51 €
Manresa	28.376,42 €	31.120,83€	34.345,03 €	27.623,14 €
Granollers	27.845,06 €	34.949,04 €	26.682,03 €	25.512,75 €

Observatori del treball i Model productiu, a partir de la MCVL

CONTRACTACIÓ

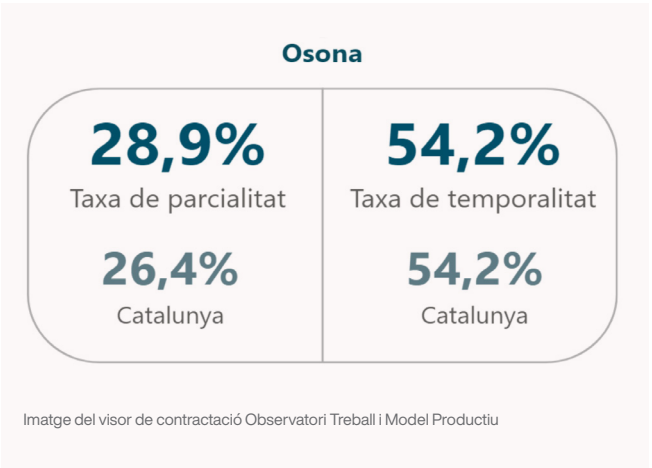
La **reforma laboral**, que va entrar en vigor durant el segon trimestre del 2022, va provocar un **canvi significatiu en els patrons de contractació a Osona**. Fins aleshores, la comarca es caracteritzava per una elevada temporalitat, amb períodes en què més del 80% dels contractes eren temporals. Amb la nova normativa, aquesta dinàmica va canviar i el pes dels contractes indefinits i temporals es va aproximar, amb una **taxa de temporalitat del 54,2%**.

Però la reforma laboral també ha tingut un efecte en la durada dels contractes, **incrementant la rotació laboral**. En aquests darrers anys s'ha observat una reducció dels contractes temporals de més de 3 mesos i un **augment dels de curta durada**, els inferiors a 1 mes i els d'1 a 3 mesos. Aquest canvi d'ajustament a la nova legislació ha impactat directament en l'estructura

de la contractació temporal que s'ha reduït sobre el total, amb una taxa de temporalitat igual a la catalana, però ha consolidat la tendència cap a contractes de molt curta durada.

Durant l'any 2024 es van registrar **42.006 contractes nous** per treballar a empreses d'Osona, **signats per 33.349 persones**, el que representa un índex de rotació laboral de l'1,3. D'aquestes persones quasi 7 de cada 10 eren residents d'Osona (22.910 treballadors/res).

Per altra banda, **9.099 persones d'Osona** van ser **contractades per treballar fora de la comarca**. En conjunt la taxa de retenció comarcal o d'autocontenció (71,6%) és alta.

TAXA DE RETENCIÓ - 2024

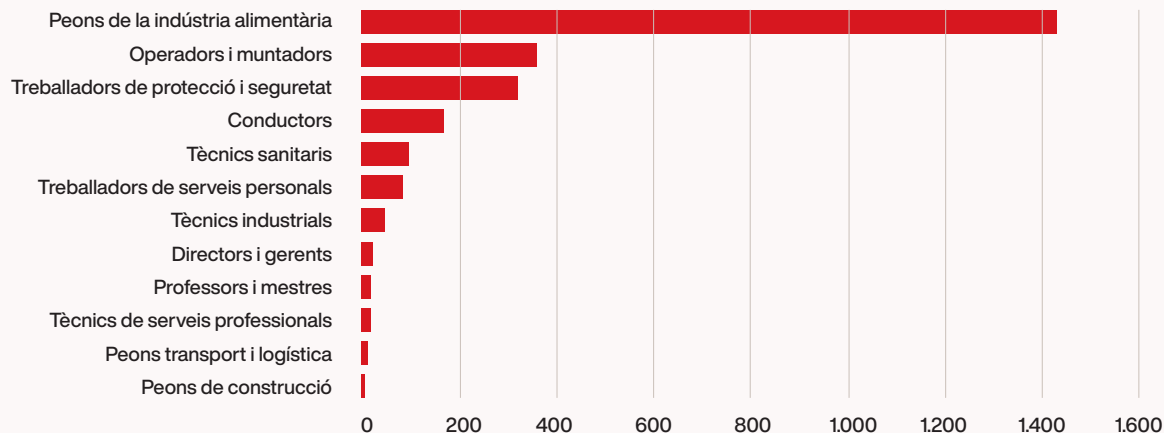
Garrotxa	74,7%
Osona	71,6%
Bages	67,8%
Ripollès	61,7%
Vallès Oriental	55,1%
Alt Penedès	54,2%
Anoia	51,5%

Observatori del treball i Model productiu

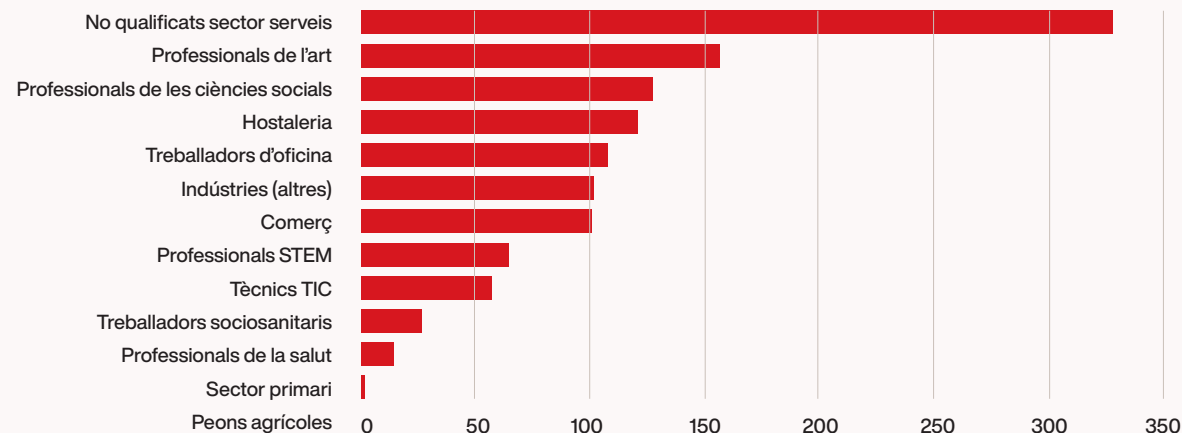
Ara bé, la capacitat de retenció laboral del territori mostra **diferències** destacades **per als diferents perfils professionals**. Hi ha ocupacions en què no hi ha prou residents per cobrir els llocs de treball i en canvi n'hi ha d'altres on hi ha un excés, i aquests perfils han d'ocupar-se fora d'Osona.

Pel que fa al **dèficit de treballadors**, destaca considerablement els llocs de treball com a **peons de la indústria alimentària**, que durant el 2024 va contractar 1.433 persones que no residien a Osona. Segueixen els **operadors i muntadors**, amb un dèficit de 356 treballadors i els treballadors ocupats en **protecció i seguretat** (321). Per contra, a Osona hi ha un **excés de persones** treballant en ocupacions **no qualificades del sector dels serveis** (no inclou el comerç), unes 327 persones que es van contractar en aquestes ocupacions fora de la comarca. Seguides de les ocupacions dels professionals de l'art (157), de les ciències socials (128) i l'hostaleria (121).

DÈFICIT D'AQUESTS TREBALLADORS PEL TEIXIT PRODUCTIU D'OSONA

EXCÉS D'AQUESTS TREBALLADORS PEL TEIXIT PRODUCTIU D'OSONA

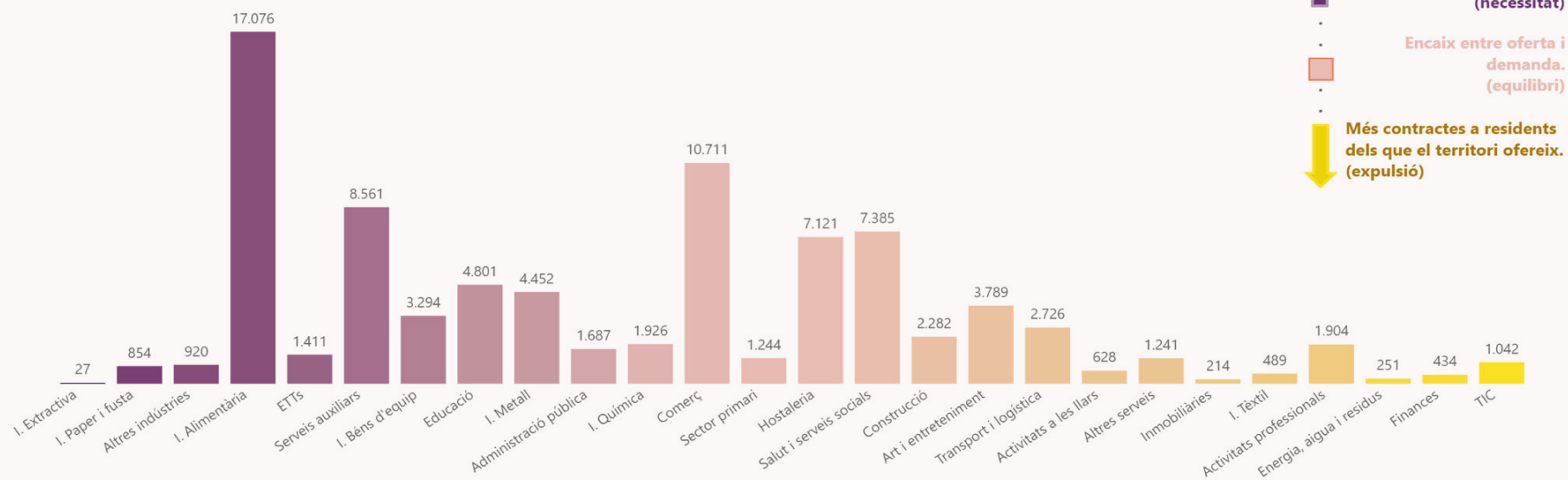
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'OTMP

L'anàlisi de la demanda de **perfils professionals per activitat econòmica** mostra l'**alta demanda** de treballadors/es de la **indústria alimentària**, pel volum de llocs de treball que representa i pel creixement dels darrers anys. Aquest dèficit contrasta amb l'**expulsió**

cap a empreses d'altres territoris d'alguns perfils professionals, com per exemple les persones ocupades en el **sector TIC** o en el **sector financer** que resideixen a Osona però treballen fora de la comarca.

SALDOS PER ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Encaix per activitat econòmica

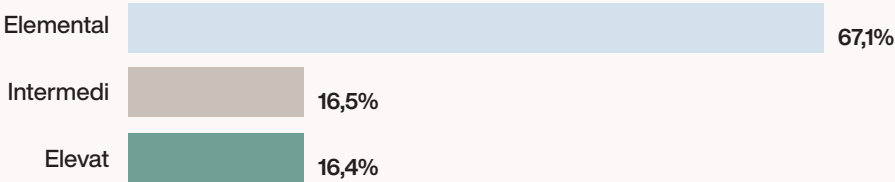
*La xifra mostra el total de contractes registrats l'any 2024

Observatori del Treball i Model Productiu

Durant el 2024, el **67,1% de les persones contractades** a Osona desenvolupaven una **ocupació classificada com de nivell elemental**. Aquest és el model de creixement que s'ha produït a la comarca durant els darrers anys, un creixement econòmic vinculat a uns llocs de treball poc qualificats, amb salaris baixos, alta rotació laboral, i sense necessitat de formació.

Com s'observa també en l'anàlisi de l'encaix de la contractació per activitat econòmica, a la pàgina anterior, **Osona importa treballadores i treballadors poc qualificats**, principalment per treballar a la indústria alimentària i els serveis auxiliars (principalment la neteja industrial), i **exporta treballadors qualificats** del sector TIC, sector financer i d'activitats professionals.

NIVELL DE QUALIFICACIÓ DELS NOUS LLOCS DE TREBALL

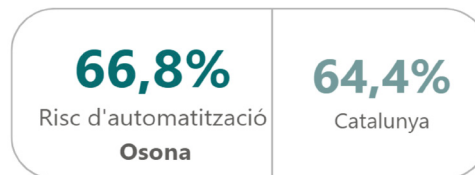

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades de l'OTMP

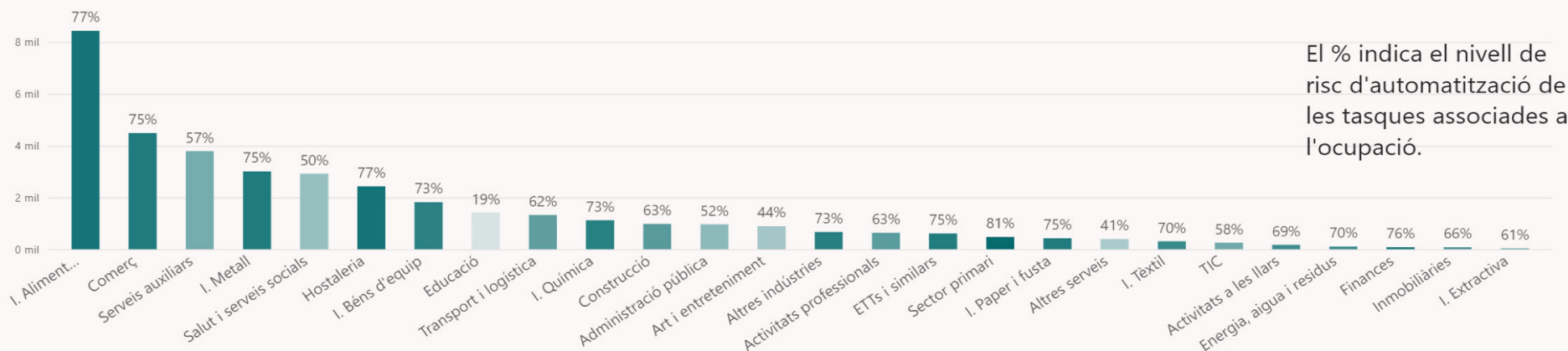
Grup d'ocupació	Contractes	Persones contractades	índex rotació laboral
Ocupacions elementals	41,5%	35,7%	1,6
Treballadors de restauració, personals, protecció i venedors	19,1%	20,7%	1,3
Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	9,4%	10,7%	1,2
Tècnics i professionals de suport	9,1%	9,3%	1,4
Treballadors qualificats de la indústria i la construcció	6,8%	8,6%	1,1
Empleats comptables, administratius i empleats d'oficina	6,4%	7,4%	1,2
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	6,9%	6,7%	1,4
Treballadors qualificats del sector primari	0,4%	0,5%	1,1
Directors i gerents	0,3%	0,4%	1,0

El **66,8%** dels llocs de treball dels nous contractes tenen **risc d'automatització**. A Catalunya la xifra és del 64,4%.

Observant el rànquing de contractació per activitat econòmica s'observa que l'activitat que genera més ocupació, la indústria alimentària, és també una de les que té un risc més alt d'automatització.

NOMBRE DE CONTRACTES PER SECTOR D'ACTIVITAT

Observatori del Treball i Model Productiu

OFERTES LABORALS

Entre el darrer trimestre del 2024, els portals de les principals empreses de treball temporal d'Osona (Manpower, Randstad, Eurofirms, ttvic i Intac) i LinkedIn van registrar un total de **185 ofertes laborals**.

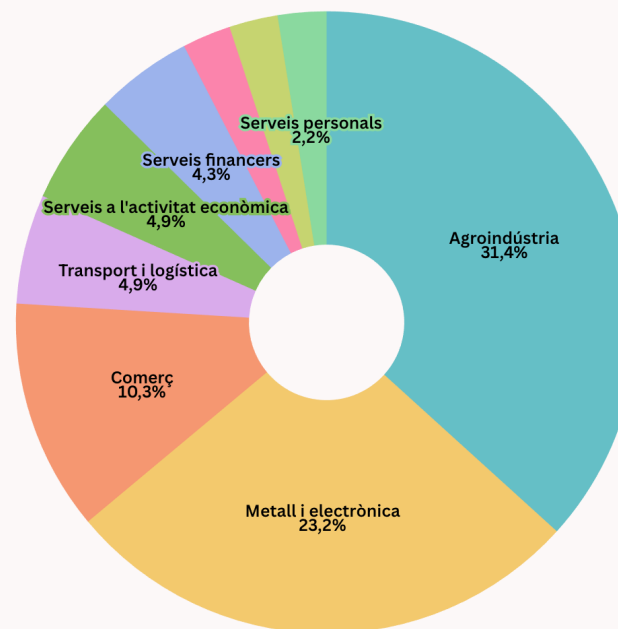
Aquestes **ofertes laborals es localitzen majoritàriament a la part centre-nord d'Osona**. I segueixen el corredor de la línia ferroviària R3 i la carretera C17, on es concentra bona part de l'activitat productiva, especialment al voltant dels principals eixos de comunicació.

En línia amb l'estructura productiva del territori, **l'agroindústria lidera les ofertes laborals amb un 31,3% del total**, seguit del **metall i l'electrònica (23,2%)** i del **comerç (10,2%)**. En conjunt, aquests tres àmbits concentren prop de dos terços del mercat laboral temporal, amb un 64,7% de les vacants. Per contra, altes ocupacions de més valor afegit, com la veterinària i les TIC, han tingut en aquest darrer trimestre de l'any una presència nul·la en aquests portals d'Osona.

Nombre d'ofertes laborals per subsector

4rt Trimestre 2024

Agroindústria Metall i electrònica Comerç Transport i logística Serveis a l'activitat econòmica
Serveis financers Tèxtil-confecció Construcció Serveis personals

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir dels portals de Manpower, Randstad, Eurofirms, ttvic, Intac i LinkedIn

Consulta
el gràfic
interactiu

Territorialment, més de la meitat de les ofertes corresponien a **llocs de treball a empreses ubicades a Vic**, xifra que representa **el 53%** del total. Aquest fet s'alinea a les localitzacions dels llocs de treball de la comarca, que s'ubiquen principalment en aquesta àrea. Entre les ofertes laborals d'empreses de Vic hi predominen les del sector de l'agroindústria, amb 14,6% ofertes; el metall i electrònica, amb 10,3%; el comerç, amb 8,6% i els serveis a l'activitat econòmica, amb 3,8%. Altres sectors, com els serveis financers, el transport i logística, la fusta i paper i la construcció, tenen una presència més discreta.

A molta distància, però amb volums similars entre ells, hi trobem els municipis de **Balenyà 6,5% d'ofertes, Les Masies de Voltregà 6,5% ofertes i Manlleu 3,8% ofertes**. Els dos primers municipis destaquen per tenir un nombre significatiu d'ofertes laborals en el sector agroalimentari i el metall, possiblement per la presència d'empreses com Bonpreu i La Farga. A Manlleu s'observa més diversitat, amb ofertes d'àmbits com l'agroindústria, el comerç, els serveis financers i el metall i electrònica. Altres municipis com Centelles, Folgueroles, Prats de Lluçanès o Roda de Ter, amb menys ofertes laborals publicades, tenen una distribució més dispersa en sectors com el tèxtil, la fusta i paper o el transport i logística.

Des del punt de vista de la classificació ocupacional, **les ocupacions elementals** són, de llarg, **les més sol·licitades**, representant **el 43,2% del total d'ofertes**. Aquestes es concentren especialment a Vic, seguit de Balenyà i les Masies de Voltregà. Els **treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i vendes constitueixen el segon grup amb més demanda**, amb un **13,51%** de les ofertes registrades. En tercer lloc, les ofertes adreçades a **tècnics i professionals de suport**, que representen el **12,43%** del total, així com les destinades a **operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors**, amb un **10,27%**.

En canvi, les **ocupacions amb un major nivell de qualificació tenen una presència molt més reduïda**. Les ofertes per a **tècnics i professionals científics i intel·lectuals només representen el 2,16%**, mentre que les corresponents a **treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes i forestals** es limiten a l'**1,08%**.

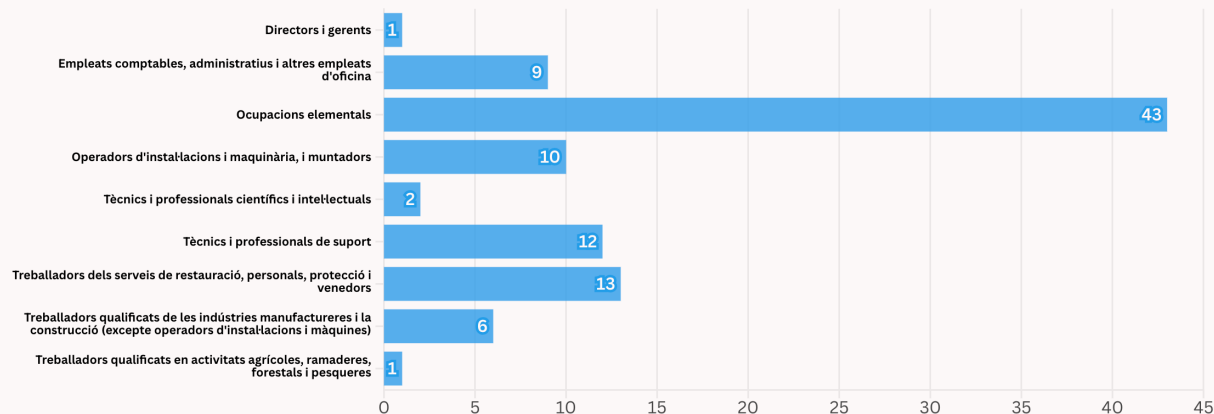
L'anàlisi d'aquestes dades conclou que les ofertes laborals provinents d'empreses de treball temporal (ETT) es caracteritza per un clar predomini de feines amb requisits de qualificació baixos, on predominen els contractes de curta durada. Per contra, les ofertes publicades a LinkedIn estan més adreçades a perfils professionals més qualificats.

Pel que fa a les condicions, assenyalar que la jornada laboral a temps complert, **40 hores setmanals**, pràcticament monopolitza les ofertes. Concretament, aquesta opció representa un **86,4% de les ofertes**.

Nombre d'ofertes laborals per ocupacions

4rt. Trimestre 2024

OBSERVATORI
SOCIOECONÒMIC
D'OSONA

Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir dels portals de Manpower, Randstad, Eurofirms, ttvic, Intac i LinkedIn

Consulta
el gràfic
interactiu

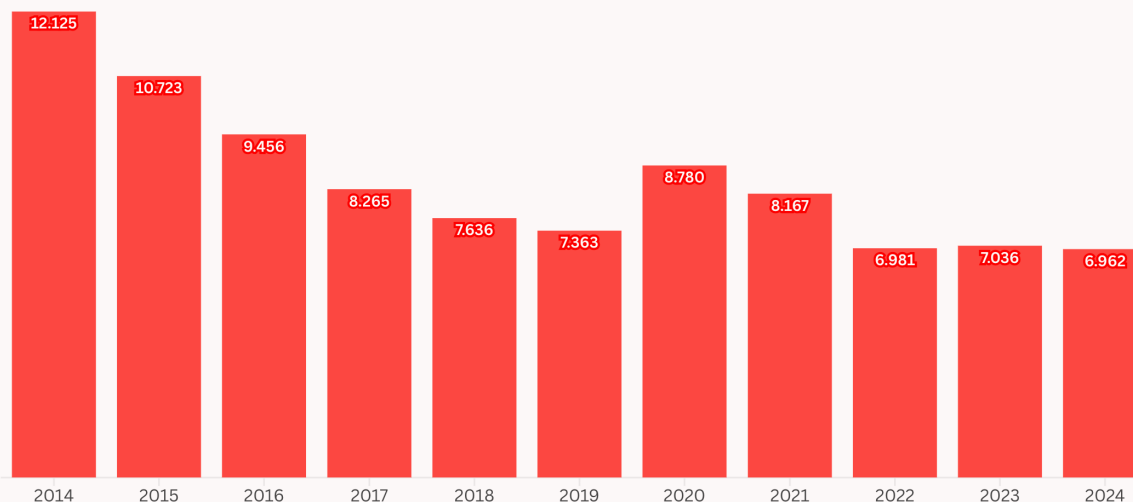
ATUR

El nombre de persones aturades a Osona ha mostrat una **evolució d'estancament durant els darrers tres anys**, amb fluctuacions constants entre les **7.100 i les 6.900 persones**. Aquesta estabilitat relativa suggereix que podríem estar tocant sostre i que **l'atur estructural** estaria marcant un límit en la reducció de la desocupació.

Tot i això, s'observa una **lleugera tendència a la baixa durant el darrer any**. Des de l'inici del 2024, el nombre de persones aturades ha disminuït en 234, cosa que suposa un **descens del 3,3%**. A més, la dada més recent indica una millora notable respecte a l'any anterior, amb una **variació interanual del -6,2%**. Pel que fa a la taxa d'atur, la caiguda de 0,47punts percentuals —del 8,6% al 7,8%— al llarg de l'any reflecteix una millora moderada en la situació laboral de la comarca.

En els darrers dos anys, **Osona ha experimentat més reducció de l'atur que la mitjana catalana**, especialment durant el primer semestre del 2024. A diferència de la **tendència més suau i constant de Catalunya** —amb variacions interanuals sempre negatives però relativament lleus, entre el -1% i el -1,6%—, la comarca ha mostrat una evolució més favorable. De fet, la taxa d'atur a Osona s'ha mantingut generalment per sota de la mitjana catalana, indicant una situació laboral més estable.

Evolució de l'atur mitjà a Osona i el Lluçanès (2014-2024)

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Consulta
el gràfic
interactiu

En aquest context, es mantenen els **tres col·lectius amb més dificultat d'inserció laboral, les dones, la població estrangera i les persones de més de 55 anys**. Però els dos primers tenen una tendència de millora durant els darrers mesos, i juntament amb el grup de persones d'entre 30 i 44 anys, són els que estan contribuint a la millora global de l'atur:

- **Les dones** han reduït l'atur un -4,8% en l'últim any, principalment gràcies a l'augment de la contractació en el comerç (+16,5%) i en el sector de l'educació, dos àmbits amb una forta presència femenina. En canvi, la taxa d'atur masculina ha seguit una evolució més irregular. Tot i iniciar l'any amb una tendència de millora, el seu descens s'ha anat moderant al llarg dels mesos. Així, mentre que l'atur femení ha registrat una reducció sostinguda, l'atur masculí ha tancat

l'any en un 6,7%, només 0,1 pp per sota del valor de gener (6,8%), després d'unes fluctuacions que han diluït el progrés inicial.

- **La població estrangera** ha registrat un descens del -4,9%, impulsat pel creixement de sectors com l'agricultura i la ramaderia, així com per l'augment d'oportunitats laborals en empreses de treball temporal (ETT), especialment vinculades a l'agroindústria.
- **El grup d'edat de 30 a 44 anys** ha protagonitzat la reducció més destacada, amb un -6,1%, gràcies al creixement del subsector del coneixement, la recerca i la cultura (+50% en contractació). L'augment de llocs de treball en l'àmbit educatiu, impulsat per polítiques de reducció de ràtios escolars, també ha tingut un paper clau.

A Osona i el Lluçanès, els subsectors econòmics amb una **major presència d'aturats per cada 1.000 llocs de treball** són el **tèxtil-confecció (189)** i els **serveis personals (151)**. A nivell català, els serveis personals (208) repeteixen com a subsector amb més atur per cada 1.000 llocs de treball, seguits de l'agricultura i ramaderia (167). En canvi, aquest últim no es troba entre els sectors amb més atur a Osona i el Lluçanès, fet que s'explica per les diferències en l'especialització productiva del territori.

Una altra particularitat del mercat laboral d'Osona és l'elevat nombre d'aturats del subsector de **l'hostaleria i el turisme**, que ocupa la **tercera posició en ràtio d'aturats (122)**. El quart subsector amb més ràtio d'aturats a Osona, **112 per cada 1.000 llocs de treball**, són els serveis a l'activitat econòmica, on hi figuren **les empreses de treball temporal (ETT)**.

A nivell català en tercer i quart lloc apareixen el tèxtil-confecció (164) i la construcció (112). Aquest darrer a Osona en canvi, només presenta 78 aturats per cada 1.000 llocs de treball.

OSONA. SUBSECTORS AMB MÉS ATUR

	Subsectors	Aturats/1.000 llocs de treball
1	Tèxtil-confecció	189
2	Serveis personals	151
3	Hostaleria i turisme	122
4	Serveis a l'activitat econòmica	112
5	Indústria d'arts, artesanies i mobles	103
6	Fusta i paper	92
7	Administració pública	85
8	Art, esport i lleure	84
9	Comerç	80
10	Construcció	78

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat i l'OTMP

CATALUNYA. SUBSECTORS AMB MÉS ATUR

	Subsectors	Aturats/1.000 llocs de treball
1	Serveis personals	208
2	Agricultura i ramaderia	167
3	Tèxtil-confecció	164
4	Construcció	112
5	Hostaleria i turisme	102
6	Serveis a l'activitat econòmica	90
7	Comerç	89
8	Indústria d'arts, artesanies i mobles	84
9	Energia, aigua i residus	78
10	Agroindústria	77

En canvi, els àmbits amb una ràtio més baixa d'aturats a Osona són **coneixement, recerca i cultura (33)** i **arquitectura i enginyeria (41)**, tots dos caracteritzats per requerir coneixements especialitzats i de valor afegit. Si hi afegim el sector **TIC (42)**, observem que aquests tres sectors comparteixen tant **un alt nivell de qualificació com un atur significativament inferior a la mitjana de la comarca**. El subsector del **metall i l'electrònica** es posiciona en quarta posició, amb **46 aturats** per cada 1.000 llocs de treball.

Aquest patró presenta algunes similituds amb el conjunt de Catalunya, amb una diferència destacable: a nivell català, el sector amb **menys atur** no és el del **coneixement o l'enginyeria**, sinó els **serveis financers**, amb **36 aturats per cada 1.000 llocs de treball**. I a nivell català tampoc apareixen com a subsectors amb menys atur els de la cadena agroalimentària, especialització productiva de la comarca (l'agroindústria i l'agricultura i ramaderia).

Altres subsectors amb ràtios baixes d'atur tant a Osona com a Catalunya són l'automoció, la veterinària, la química i la farmàcia, o el subsector del transport.

OSONA. SUBSECTORS AMB MENYS ATUR

	Subsectors	Aturats/1.000 llocs de treball
1	Coneixement, recerca i cultura	33
2	Arquitectura i enginyeria	41
3	TIC	42
4	Metall i electrònica	46
5	Automoció	47
6	Veterinària	54
7	Agroindústria	55
8	Agricultura i ramaderia	58
9	Química i farmàcia	64
10	Transport	65

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat i l'OTMP

CATALUNYA. SUBSECTORS AMB MENYS ATUR

	Subsectors	Aturats/1.000 llocs de treball
1	Serveis financers	36
2	Coneixement, recerca i cultura	37
3	Arquitectura i enginyeria	37
4	Química i farmàcia	48
5	Veterinària	48
6	Automoció	50
7	Transport	53
8	Salut i serveis socials	54
9	Indústries extractives	57
10	TIC	57

Dimensió formativa

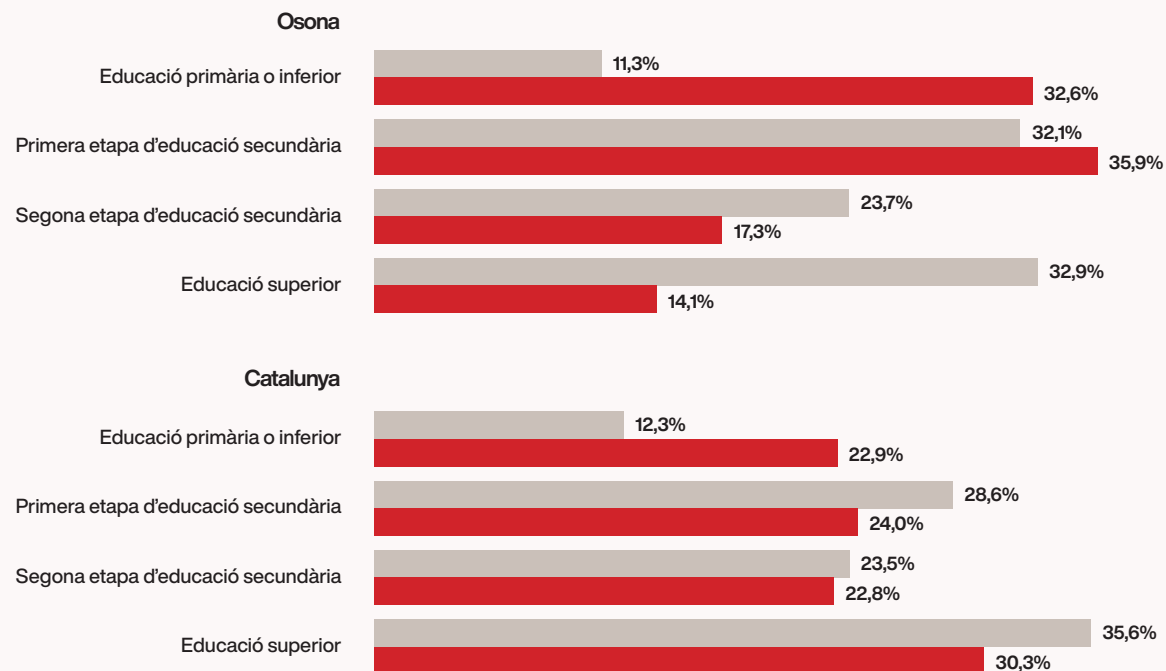
NIVELL FORMATIU

A **Osona**, una part significativa de la població té com a **nivell educatiu màxim estudis primaris o inferiors (15%) o la primera etapa de l'educació secundària, l'ESO (33%)**, mentre que a **Catalunya és el 14% i 28%**, segons el Cens de Població i Habitatges. Aquest fet

respon a causes multifactorials, tanmateix **l'estructura econòmica de la comarca**, caracteritzada per sectors que no requereixen titulacions superiors, com l'agroindústria, no incentiva la millora formativa.

NIVELL FORMATIU DE LA POBLACIÓ PER NACIONALITAT. 2022

— Epanyola — Estrangera

Observatori Socioeconòmic d'Osona. Creat amb Datawrapper

Un altre factor està relacionat amb la tipologia de **població estrangera resident a Osona**, on destaca un **percentatge més elevat de persones amb nivells educatius bàsics (32,6%)**, que al conjunt de la **població estrangera a Catalunya (22,9%)**. Aquesta diferència es dona pel perfil d'aquest col·lectiu, on a Osona és majoritàriament originari de països de renda baixa amb poc accés al sistema educatiu.

Des d'una **perspectiva territorial**, sí bé és cert que un factor determinant en **el nivell educatiu** és el grau de **població estrangera** que hi ha al municipi, no el podem considerar com a l'únic. Per exemple, **Manlleu** destaca com el municipi amb **més percentatge de població amb baix nivell educatiu, però no només per ser un dels municipis amb més població estrangera, sinó perquè també hi ha una part de la població autòctona amb baix nivell educatiu (38% de la població estrangera i 15% de la població autòctona)**. I en aquesta mateixa situació hi ha **Sant Quirze de Besora (38% i 16%)**, a **Roda de Ter (33% i 13%)**, a **Torelló (33% i 13%)** o a **Santa Eugènia de Berga (32% i 13%)**. Per tant, el nivell educatiu a Osona reflecteix una combinació de **factors socioeconòmics i demogràfics** que condicionen tant **l'accés com la continuïtat dels estudis en cada territori**.

Comparativament amb Catalunya, s'observa una diferència important en la transició cap als **estudis postobligatoris**. A Osona i el Lluçanès, **la diferència** entre les persones que **només han completat l'ESO (32,7%)** i les que han **continuat amb batxillerat o un cicle formatiu de grau mitjà (22,7%)** és de **10 punts percentuals**. En canvi, a **Catalunya**, aquesta diferència és **només de 4,5 pp (27,9% i 23,4%, respectivament)**, fet que indica una **major continuïtat en els estudis postobligatoris al conjunt del país**.

TRANSICIONS AL POSTOBLIGATORI

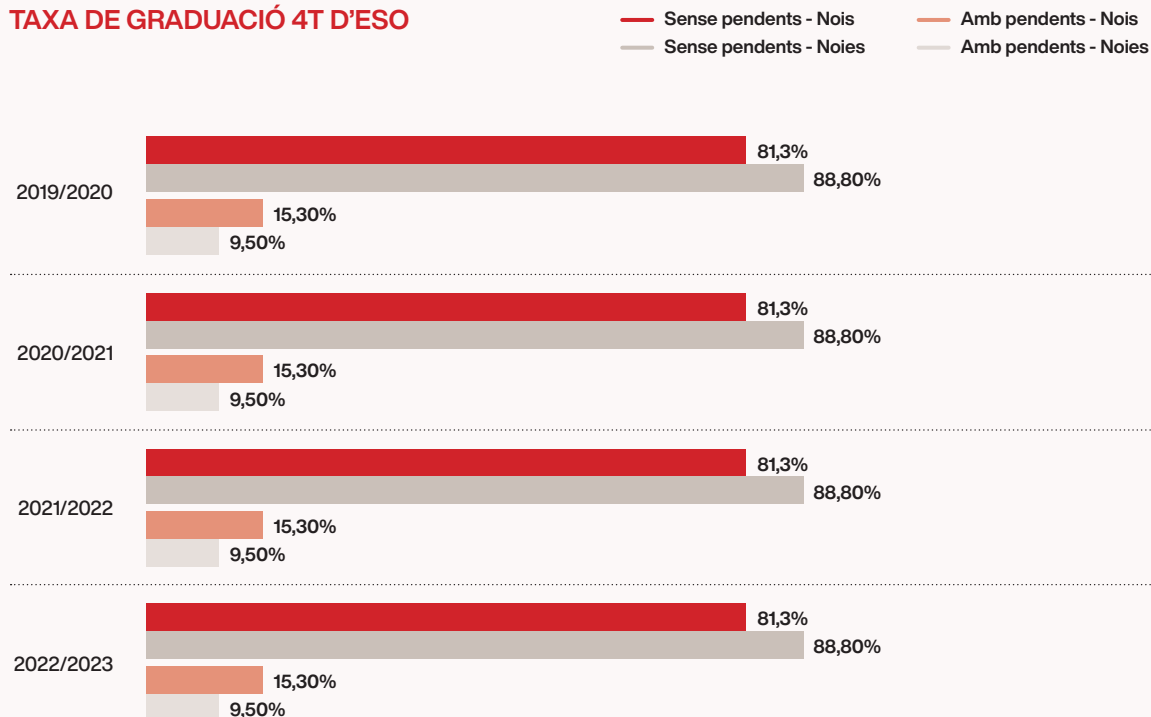
La **taxa de graduació a 4rt d'ESO** i la **taxa d'escolarització als 17 anys** són indicadors que s'utilitzen per analitzar les **transicions educatives**, juntament amb la taxa d'abandonament prematur dels estudis. Tradicionalment a Osona i el Lluçanès la taxa de graduació a 4t d'ESO, així com la taxa d'escolarització als 17 anys d'Osona ha estat **per damunt de la mitjana catalana**.

Durant el curs **2019-2020**, marcat per l'ensenyament virtual, les taxes de graduació van ser més **altes del que era habitual**. en les causes d'aquest fenomen.

Així, en els darrers cinc cursos es distingeix clarament l'etapa d'ensenyament virtual i el posterior retorn a la presencialitat. Després d'aquesta etapa, **la taxa d'alumnes graduats sense pendents, tant a Osona com a Catalunya s'ha reduït**, passant del 84,90% i 82,40% al 71,50% i 68,6% respectivament. Això podria indicar que el sistema educatiu ha arribat a un nou punt d'equilibri després de les fluctuacions derivades de la pandèmia, tot i que caldria aprofundir en les causes d'aquest fenomen.

Un altre aspecte destacat és que **el conjunt de l'alumnat català presenta una taxa de graduació inferior a la d'Osona i el Lluçanès**. En general, de mitjana, Osona ha registrat una taxa de graduació de 3 punts percentuals superior.

TAXA DE GRADUACIÓ 4T D'ESO

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades del Departament d'Educació

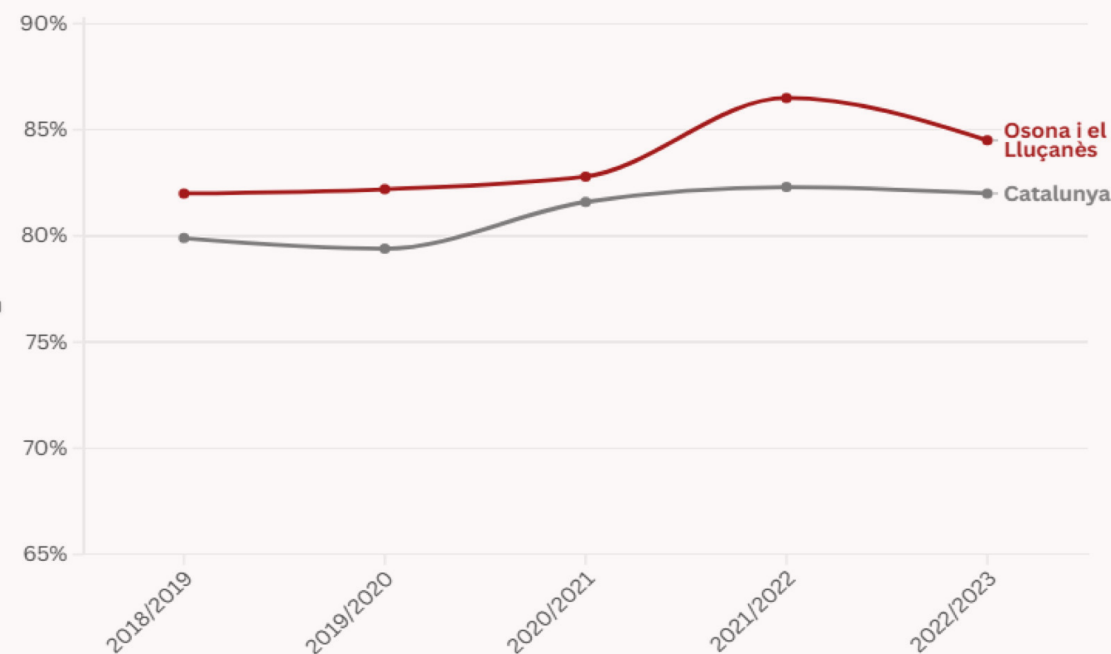
A la comarca també s'observen importants diferències per sexe; les noies són les que registren taxes més elevades de graduació sense pendents. Per la seva banda, **els nois destaquen per tenir una taxa de graduació amb pendents més elevada**. En els darrers dos anys la graduació amb pendents s'ha accentuat en ambdós sexes.

En relació a **la taxa d'escolarització als 17 anys**, en els darrers cinc anys, la tendència **s'ha mantingut estable**, amb el curs 2021/2022 com el de major escolarització (86,5%) al territori. Malgrat aquest indicador s'ha utilitzat tradicionalment per mesurar la voluntat de continuar en el sistema educatiu, **l'elevat abandonament a cicles formatius** debilita el fet que una taxa alta d'escolarització als 17 anys sigui garantia d'una trajectòria educativa positiva.

En comparació amb les comarques veïnes, **Osona és un dels territoris amb el percentatge més alt d'alumnes escolaritzats a estudis postobligatoris**. Per contra, la Selva i la Garrotxa presenten les xifres més baixes del període analitzat, amb taxes del 74,7% i el 71,2% el curs 2022/2023, respectivament. De fet, amb aquests valors, ambdues comarques se situen per sota de la mitjana catalana (82,3%).

Evolució de la taxa d'escolarització als 17 anys (2018-2023)

Comparativa Osona i el Lluçanès amb la mitjana catalana

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades del Departament d'Educació

Consulta
el gràfic
interactiu

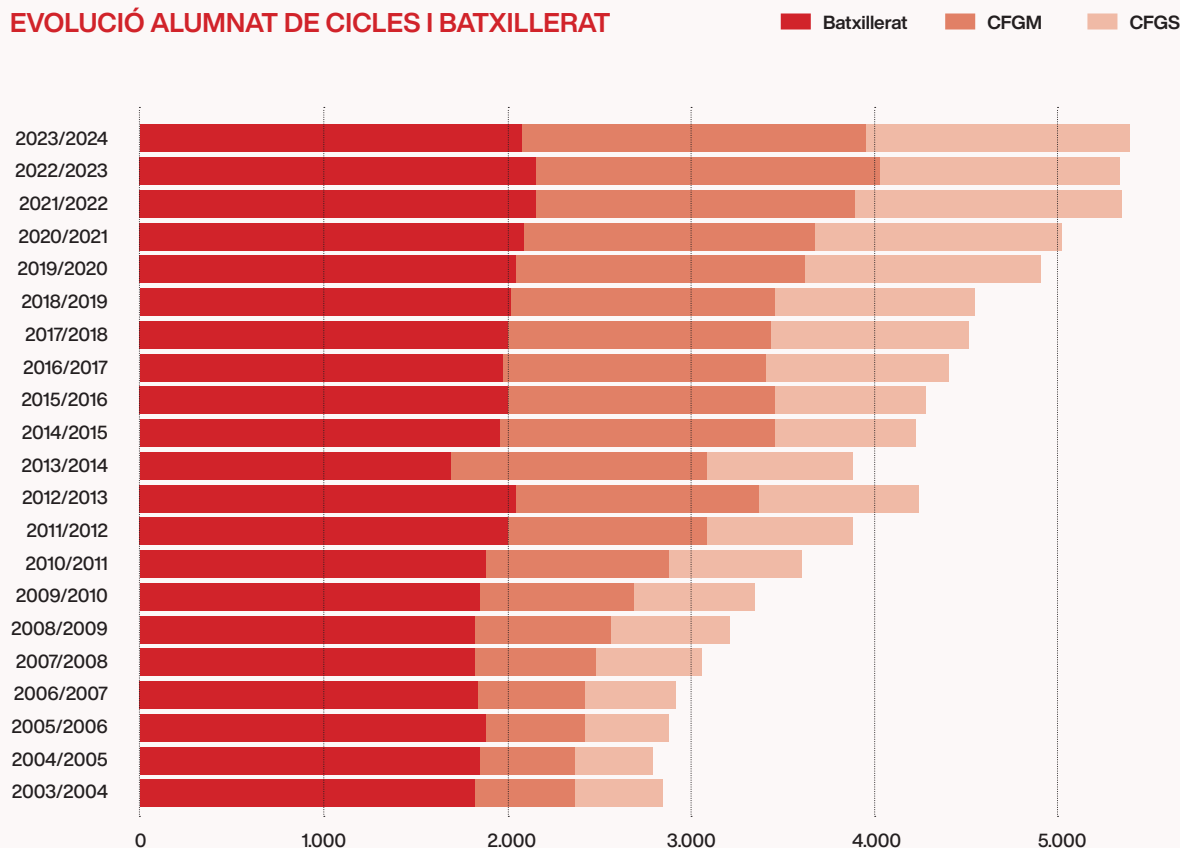
ALUMNAT A ESTUDIS POSTOBLIGATORIS

En els últims vint anys, els estudis de **batxillerat i formació professional** han experimentat un **increment significatiu** en totes les categories. Si durant el curs **2003/2004** hi havia **2.852** alumnes matriculats, en el curs **2023/2024** la xifra ha ascendit fins als **5.397**, un augment del **89,23%**.

Dins d'aquesta tendència de creixement, destaca especialment l'increment dels cicles formatius, que han tingut un paper clau en l'augment global de l'alumnat. Mentre que el batxillerat ha mantingut una certa estabilitat, els cicles de formació professional han registrat un creixement notable: els de **grau superior han augmentat un 205,5%**, mentre que els de **grau mitjà han crescut un 235,8%**.

Aquest canvi reflecteix una transformació en la percepció social de la formació professional. Si bé anteriorment es considerava una opció menys prestigiosa en comparació amb la universitat, l'alta taxa d'ocupabilitat que ofereix ha fet que cada cop més estudiants l'escullin com una alternativa atractiva i amb futur.

EVOLUCIÓ ALUMNAT DE CICLES I BATXILLERAT

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades del Departament d'Educació

OFERTA A FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENCAIX AL MERCAT LABORAL

Aquesta **tendència creixent de la matriculació en formació professional es manté estable ja des de la pandèmia**. El curs 2023-2024, la comarca d'Osona va oferir un total de **48 cicles formatius: 24 de grau mitjà i 24 de grau superior, amb 1.874 i 1.442 matriculats** respectivament. En els **darrers 10 anys, l'elecció d'un itinerari formatiu professionalitzat ha augmentat positivament**; el curs 2014-2015 hi havia 1.489 alumnes a CFGM i 772 alumnes a CFGS, en una dècada s'ha incrementat **un 25,8% l'alumnat a cicle mitjà i un 86,7% a cicle superior**.

Les famílies professionals amb **més matriculacions** estan vinculades a l'àmbit de les cures i l'atenció a les persones, destacant els cicles de **Sanitat** (280 i 150 alumnes) i **Serveis socioculturals i a la comunitat** (191 i 134 alumnes). Dins els cicles de Sanitat, sobresurt Cures auxiliars d'infermeria, que concentra el 45% de l'alumnat d'aquesta família.

Aquests cicles s'alinen d'una banda a la demanda per donar resposta a la necessitat que genera l'augment de l'envelliment de la població i una esperança de vida creixent, i per altra banda l'atenció a la complexitat d'una societat cada vegada culturalment més diversa. Hi ha **una tercera família amb un augment creixent** de les matrícules i també molt alineada amb la creixent demanda de perfils tecnològics en el mercat laboral: **Informàtica i comunicacions**, amb 207 matriculats a cicle mitjà i 171 a cicle superior.

MATRÍCULES PER FAMÍLIA PROFESSIONAL CFGM I CFGS (OSONA 2023-24)

Família professional	CFGM	CFGS
Activitats físiques i esportives	174	84
Administració i gestió	124	89
Agrària	120	149
Comerç i màrqueting	125	224
Electricitat i electrònica	139	47
Fabricació mecànica	91	42
Hoteleria i turisme	147	28
Imatge i so	0	30
Imatge personal	36	0
Indústries alimentàries	137	0
Informàtica i comunicacions	207	171
Instal·lació i Manteniment	48	66
Química	28	48
Sanitat	280	150
Educació	0	121
Serveis socio culturals i a la comunitat	191	134
Transport i manteniment de vehicles	27	59
Total	1.874	1.442

Font: Departament d'Educació

En una anàlisi sobre el **desencaix entre oferta i demanda laboral** durant el darrer any 2024, una de les primeres particularitats es troba en les **indústries alimentàries**, un **sector clau per l'economia d'Osona i el Lluçanès**. En aquest sentit, mentre que el **20,8% dels contractes** registrats durant tot l'any i el **14,5% dels llocs de treball** pertanyen a aquest àmbit, només un **7,3% del total d'alumnes de CFGM** s'han format en aquesta família professional.

Un altre sector amb **dèficit de treballadors** formats és el de la **Fabricació Mecànica**, que representa el **8,1% dels llocs de treball comarcals**, però només compta amb un **4,9% de matriculació en CFGM i un 2,9% en CFGS**.

A l'altre extrem, hi ha les **famílies professionals de Sanitat, informàtica, i d'Activitats Físiques i Esportives**, que acumulen un **percentatge significatiu de matriculacions** però que, actualment, **només representen el 4,0%, el 2,2% i l'1,2% dels llocs de treball comarcals**. Això indica una oferta formativa superior a la demanda local del mercat laboral en aquests àmbits, fet que té com a conseqüència la mobilitat laboral d'aquests nous titulats i titulades cap a altres territoris.

OFERTA FORMATIVA I MERCAT DE TREBALL - OSONA I LLUÇANÈS 2024 (%)

Família professional	Contractació anual	Llocs de treball	Matrícules CFGM	Matrícules CFGS
Activitats agràries	8,5%	5,7%	6,4%	10,3%
Indústries extractives	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Indústries alimentàries	20,8%	14,5%	7,3%	0,0%
Tèxtil confecció i pell	0,5%	0,8%	0,0%	0,0%
Fusta Moble i suro	1,2%	1,5%	0,0%	0,0%
Arts Gràfiques	0,5%	0,8%	0,0%	0,0%
Química	2,5%	2,1%	1,5%	3,3%
Fabricació Mecànica	7,4%	8,1%	4,9%	2,9%
Electricitat i electrònica	0,9%	1,1%	7,4%	3,3%
Instal·lació i manteniment	0,9%	1,5%	2,6%	4,6%
Seguretat i medi ambient	0,2%	0,3%	0,0%	0,0%
Edificació i obra civil	3,2%	7,4%	0,0%	0,0%
Comerç i Màrqueting	11,5%	14,7%	6,7%	15,5%
Transport i manteniment de vehicles	3,5%	4,5%	1,4%	4,1%
Hoteleria i Turisme	8,3%	4,7%	7,8%	1,9%
Comunicació Imatge i So	0,8%	0,6%	0,0%	2,1%
Informàtica	0,4%	2,2%	11,0%	11,9%
Administració i Gestió	7,2%	8,4%	6,6%	6,2%
Sanitat	5,0%	4,2%	14,9%	10,4%
Educació	5,2%	8,8%	0,0%	8,4%
Serveis Socioculturals	4,5%	3,2%	10,2%	9,3%
Activitats físiques i esportives	3,4%	1,2%	9,3%	5,8%
Imatge Personal	0,5%	1,4%	1,9%	0,0%
Altres	3,0%	2,1%	0,0%	0,0%

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'OTMP i el Departament d'Educació

MOBILITAT PER ESTUDIS A FORMACIÓ PROFESSIONAL

Diversos estudis realitzats en els darrers anys sobre mobilitat a Osona, han constatat com **la mobilitat condiciona els itineraris formatius dels joves**. La dificultat d'arribar a un centre formatiu en transport públic és rellevant fins al punt que hi ha joves que trien estudis priorititzant la ubicació i no la preferència. Això té conseqüències molt directes en l'abandonament dels estudis i en la manca de determinats perfils professionals al territori, provocant un **desencaix entre oferta i demanda**.

Tanmateix, durant el curs 2023-24 **590 alumnes residents** al territori es van matricular en un centre localitzat en una altra comarca. La majoria per **cursar un cicle de grau superior (390 alumnes de CFGS)** enfront dels **200 de CFGM**).

La primera destinació és el **Barcelonès**, amb **190 alumnes**, seguit del **Vallès Oriental (135 alumnes)** i del **Ripollès (110 alumnes)**.

Els cicles d'altres comarques amb més alumnat osonenc són el CFGM d'**electromecànica de vehicles** (Vallès oriental), i els CFGS d'**automatització i robòtica industrial, disseny en fabricació mecànica i mecatrònica industrial** (tots tres al Ripollès).

ON CURSEN ELS SEUS ESTUDIS ELS RESIDENTS D'OSONA QUE OPTEN PER CENTRES DE FORA DE LA COMARCA? CURS 2023-24 - OSONA

	CFGM	CFGS
Residents que estudien a fora	200	390
Barcelonès	45	145
Vallès Oriental	75	60
Ripollès	35	75
Gironès	20	35
Vallès Occidental	0	15
Garrotxa	10	30
Alt Camp	0	0
Bages	0	15
Baix Llobregat	0	0
Selva	0	0
Moianès	0	0
Pla d'Urgell	0	5
Maresme	0	0
Tarragonès	0	5
Altres comarques	5	5

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

Els centres formatius d'Osona també imparteixen cicles molt atractius per l'alumnat de fora de la comarca. Durant el curs 2023-2024, **un 25,4% dels alumnes de grau mitjà** provenien de fora d'Osona i el Lluçanès. Entre aquests estudiants, una part important residia al **Vallès Oriental (175 alumnes)** i al **Ripollès (110 alumnes)**, probablement per la proximitat i accessibilitat en transport públic.

En el cas dels cicles de grau superior, l'origen dels estudiants és més divers i no es concentra tant en dues comarques concretes. Tot i així, **el Vallès Oriental i el Ripollès** continuen sent els territoris més representats, amb **70 alumnes cadascun**. A més, cal destacar la presència d'estudiants procedents de **dues comarques de la Catalunya Central**, el **Moianès i el Berguedà**, amb **35 alumnes cadascuna**.

Els **CFGM** amb més alumnat de fora són:

- Guia en el medi natural i de temps de lleure (69 alumnes)
- Atenció a persones en situació de dependència (61 alumnes)
- Cuina i gastronomia (52 alumnes)
- Aprofitament i conservació del medi natural (34 alumnes)
- Emergències sanitàries (34 alumnes)

Els **CFGS** amb més alumnat de fora són:

- Ramaderia i assistència en sanitat animal (44 alumnes)
- Gestió forestal i del medi natural (39 alumnes)
- Paisatge i medi rural (24 alumnes)

**ON RESIDEIXEN ELS ALUMNES DE FORA QUE ESTUDIEN A OSONA?
CURS 2023-24 - OSONA**

	CFGM	CFGS
Vallès Oriental	175	70
Ripollès	110	70
Moianès	40	35
Barcelonès	20	15
Bages	10	30
Berguedà	15	35
Selva	20	15
Garrotxa	15	25
Baix Empordà	10	15
Vallès Occidental	5	15
Gironès	10	10
Maresme	10	10
Baix Llobregat	0	5
Alt Empordà	5	0
Cerdanya	0	10
Anoia	0	0
Altres comarques	5	15
Fora de Catalunya	35	30

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

ALUMNAT UNIVERSITARI

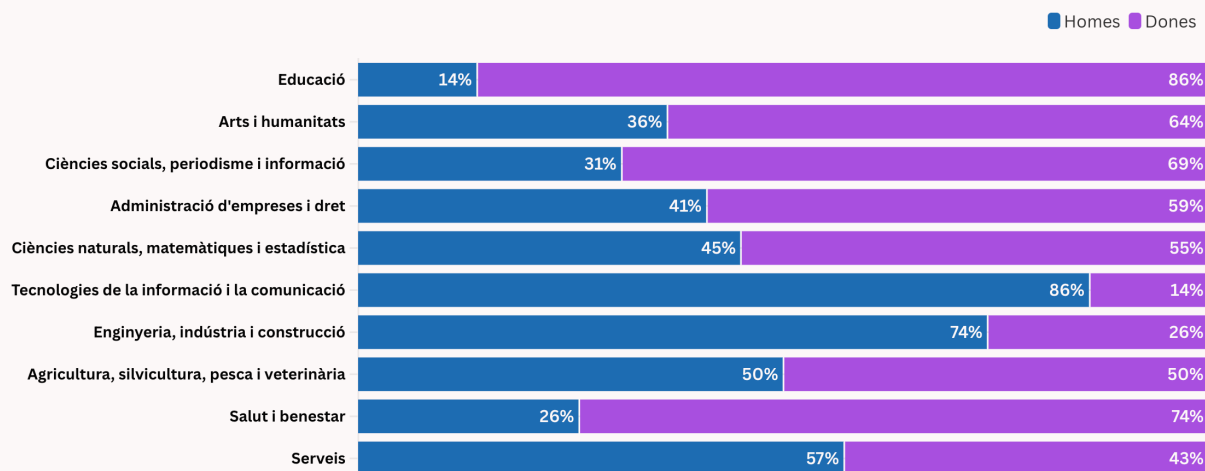
Aproximadament **5.300 persones** formen la **població universitària** de la comarca d'Osona. En aquest sentit, si bé destacaríem una distribució no massa dispersa, la branca d'estudis de **l'Administració d'empreses i dret** s'alça com la categoria lleugerament preponderant amb un **16,2%** dels estudiants universitaris. Per contra, més enllà de la categoria que engloba els desconeguts/no especificats (18,5%), aquella amb menor proporció seria la serveis (3,0%) .

El **60% de la població universitària** d'Osona està formada per dones, una tendència que es reflecteix en una majoria femenina en diverses branques d'estudi. Aquesta presència és especialment destacada en àmbits vinculats a les **cures i l'ensenyament**, com ara **Educació** (86%), **Salut i benestar** (74%) o **Ciències socials, periodisme i informació** (69%).

En canvi, en els **estudis més tecnològics**, la balança s'inclina clarament cap als homes. Els exemples més notoris són les **Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)**, amb un **86% d'alumnes homes**, i **Enginyeria, indústria i construcció**, on representen el **74%** del total.

Alumnat universitari per branca d'estudis

Població empadronada a Osona 2022

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades d'Idescat

Consulta
el gràfic
interactiu

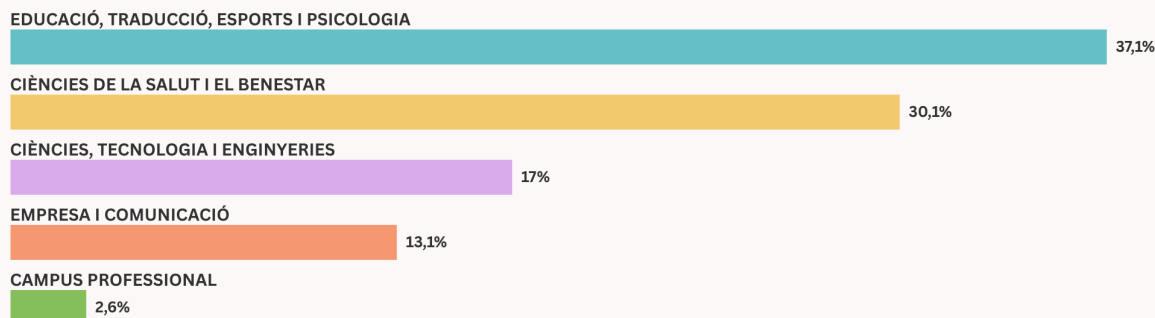
La **UVIC-UCC** és un centre de coneixement clau per a la competitivitat econòmica del territori. Les dades del curs 2024-2025 mostren una **gran diversitat en l'origen de l'alumnat**, amb només un 13% dels estudiants provinents d'Osona i el Lluçanès i un perfil internacional en creixement (1.599 estudiants, 13% de la matrícula).

Pel que fa a les disciplines, **el 37% dels estudiants es formen a les Facultats d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia**, destacant especialment els **graus en Educació Infantil i Primària**, que tenen una llarga tradició dins la UVIC- UCC. D'altra banda, l'àmbit de la **Salut i el Benestar**, impulsat per les finestres d'opunitat que han generat les **tendències demogràfiques i el grau de medicina**, amb molta demanda, ja representa **el 30% de la matrícula als centres de Vic**. Per la seva banda, la **tecnologia també guanya pes**, gràcies a la **revolució industrial 4.0** i a la seva presència creixent en el nostre dia a dia. Aquest àmbit ja concentra el **17% de l'alumnat**.

Amb aquesta diversificació de perfils i disciplines, la UVIC-UCC es consolida com un actor clau en el desenvolupament acadèmic i econòmic del territori i en la seva projecció internacional.

Com es distribueixen els estudiants als centres de la UVIC?

Distribució de l'alumnat universitari en les diferents facultats i centres de l'UVIC (Curs 2023-2024)

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades facilitades per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVIC- UCC)

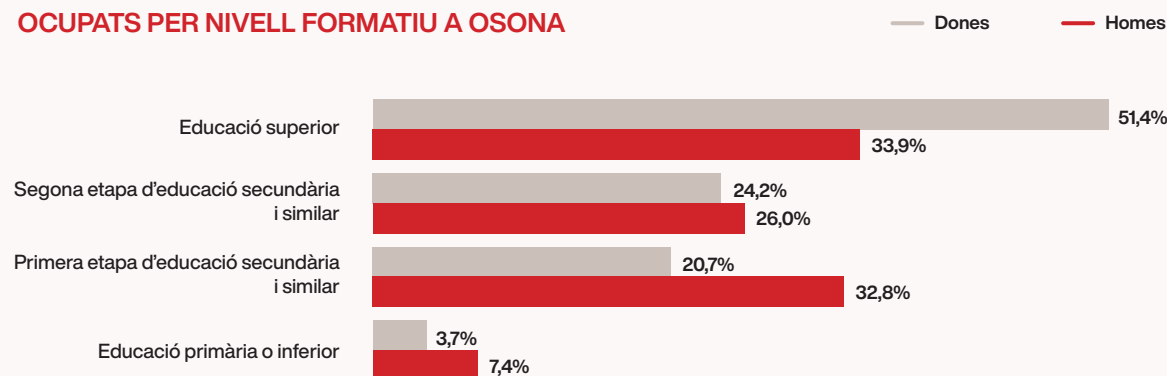
OCUPATS PER NIVELL FORMATIU

Des del punt de vista de la relació entre el sexe i el nivell d'estudis de la població ocupada, s'observa un patró clar, que no és exclusiu de la comarca d'Osona. Tal com mostra la figura gràfica, **les dones registren una proporció més alta d'estudis superiors, amb una diferència de fins a 18 punts percentuals respecte als homes**. En canvi, aquests tenen una **presència més elevada en els nivells educatius més baixos**, especialment en la **primera etapa de l'educació secundària, on la bretxa arriba als 12,1 punts percentuals**. Els homes també destaquen en l'**educació primària o inferior**, amb un **avantatge de 3,7 pp**.

Per contra, la distribució per sexe s'**equilibra** en la **segona etapa de l'educació secundària**, amb una **diferència de 1,8 pp a favor dels homes**.

Les dinàmiques del mercat laboral tenen un efecte directe pel que fa a la permanència en el sistema educatiu i en la formació continua de les persones ocupades. A Osona i el Lluçanès **les crisis econòmiques han incentivat que la població jove no abandoni prematurament els estudis** i continuï amb la formació. Per contra, les etapes d'**expansió econòmica** en les què hi ha una alta demanda de força laboral **més joves deixen els estudis per incorporar-se a un mercat de treball poc exigent en formació**. Durant anys, en les ofertes del teixit productiu hi ha un predomini de llocs de treball poc qualificats que no ha incentivat la formació dels joves.

OCUPATS PER NIVELL FORMATIU A OSONA

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

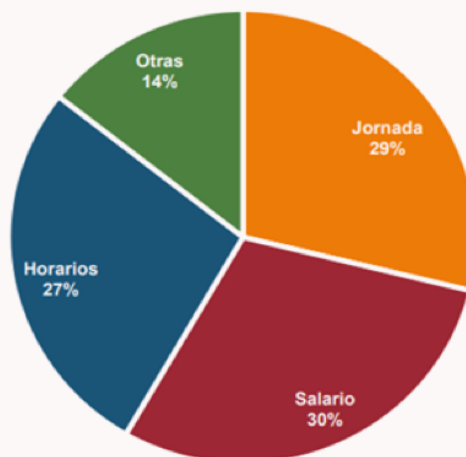
Un altre dels **grans reptes** per a la **competitivitat** del territori és aconseguir un millor equilibri entre l'oferta i la demanda laboral. Segons l'informe “*El ajuste de la oferta y la demanda de empleo*” publicat per el Observatorio de la ocupaciones (2024, SEPE), les empreses catalanes assenyalen tres factors principals que dificulten aquest encaix: la **manca de candidats (21,7%)**, la **falta d'experiència (18,31%)** i les **carències formatives (14,82%)**. D'acord amb una enquesta del mateix organisme, els serveis de restauració apareix com aquell àmbit amb més dificultat per cobrir les vacants. Tot i que és la venda i reparació de vehicles de motor i les activitats de construcció especialitza-da les activitats que més assenyalen directament la impossibilitat d'encaixar l'oferta i demanda del sector.

Un altre dels punts de conflicte entre l'empresa i els treballadors/aspirants són **les condicions laborals**. En aquest aspecte, **el salari (30%)**, la **jornada laboral (29%)** i **els horaris (27%)** són els factors que generen **més friccions i dificultats a l'hora de cobrir una vacant**. Segons l'informe, aquesta situació pot estar relacionada amb els **canvis socials i l'entrada d'una nova generació al mercat laboral, que ha aportat nous valors i maneres d'entendre la feina**. Així, qüestions com la **conciliació laboral i la consolidació de la visió de treballar per viure** es troben entre les principals raons d'aquestes tendències.

Causa desajustes por frecuencia (encuesta SEPE)

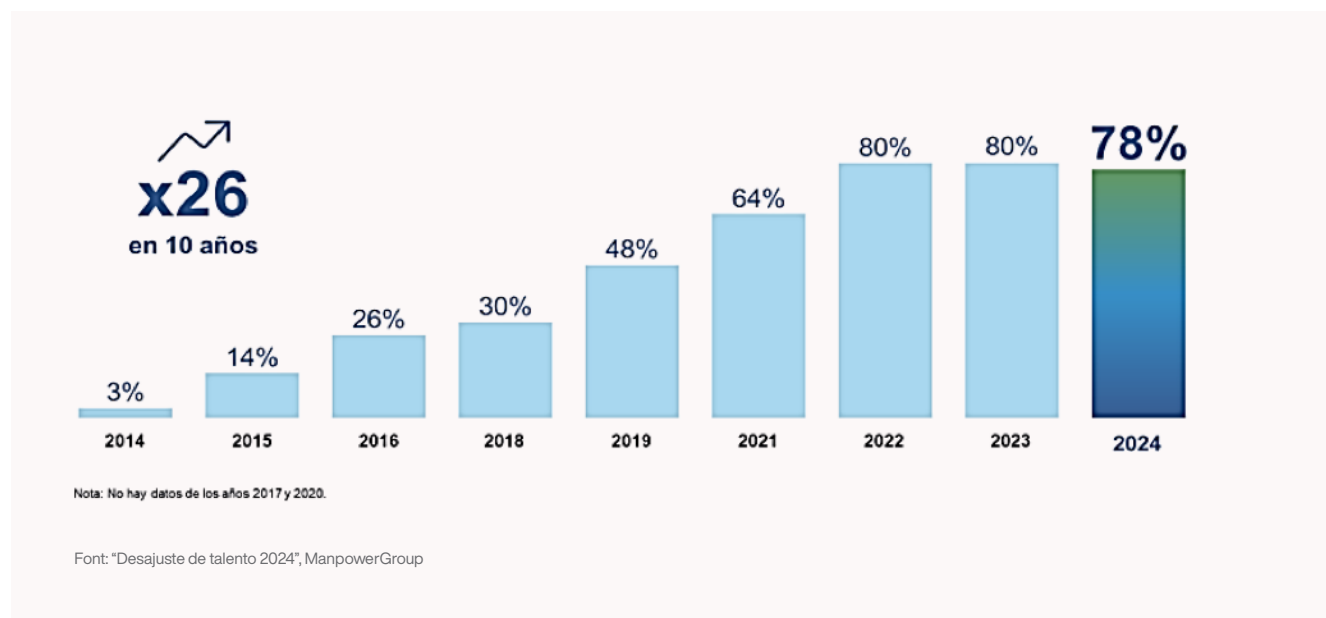
Causas de desacuerdo en condiciones laborales (Enc. SEPE)

Observatorio de las ocupaciones, SEPE 2024

Per complementar l'anteriorment exposat, un nou estudi sobre aquest desencaix l'ofereix l'empresa ManpowerGroup en el seu estudi "*Desajuste de talento*" (2024). En aquest sentit, l'estudi destaca el **desencaix de talent**, que reflecteix la valoració dels empresaris sobre la dificultat de trobar i incorporar els perfils que necessiten per a la seves organitzacions. D'aquesta manera, en només **10 anys, aquesta dificultat s'ha multiplicat per 26**, l'economia espanyola assoleix un **78% el 2024**. El **sector més afectat és el de la logística, el transport i l'automoció, amb un 86% de desencaix**. Aquesta dada és especialment preocupant per a l'economia d'Osona, on la indústria representa el 30% de l'estructura productiva i depèn directament d'un sistema logístic eficient per funcionar correctament. Així, aquest desencaix esdevé un repte clau a superar en el futur per garantir la competitivitat del sector industrial.

La principal hipòtesi darrere d'aquest increment espectacular de desencaix de talent que manifesten les empreses és que la pandèmia va precipitar grans transformacions, amb la tecnologia com una de les principals beneficiades. A més, aquestes dades evidencien la necessitat creixent de **reskilling** o reciclatge formatiu continu. En un context de canvi constant impulsat per la tecnologia, no només serà clau el que sabem avui, sinó també la nostra capacitat d'aprendre, adaptar-nos i innovar per afrontar els nous reptes i demandes del mercat laboral.

Dimensió social

INDICADORS SOCIODEMOGRÀFICS

Família professional	Osona i Lluçanès		Catalunya	
Població	169.724		8.012.231	
Població de 0 a 15 anys	27.665	16,3%	1.185.810	14,8%
Població de 16 a 64 anys	110.321	65,0%	5.264.036	65,7%
Població de 65 anys i més	31.738	18,7%	1.562.385	19,5%
Edat mitjana	42,7		43,39	
Edat mediana	44,1		44,30	
Població nascuda al mateix municipi	54.311	32,0%	2.756.207	34,4%
Població nascuda a Catalunya	119.825	70,6%	4.983.608	62,2%
Població nascuda a la resta d'Espanya	13.408	7,9%	1.121.712	14,0%
Població nascuda a l'estranger	36.491	21,5%	1.906.911	23,8%
Població amb nacionalitat estrangera	30.307	17,9%	1.442.202	18,0%
Llars	60.196		2.989.357	
Llars unipersonals	13.851	23,0%	762.624	25,5%
Grandària mitjana de la llar	2,71		2,57	
Població de 18 a 24 anys que cursa estudis superiors (%)		36,6%		38,4%
Població de 15 anys o més amb estudis superiors (%)		30,0%		34,7%
Taxa d'activitat població de 16 a 64 anys		78,7%		72,2%
Taxa d'ocupació població de 16 a 64 anys		72,3%		70,6%
Taxa d'atur		8,2%		8,5%
Població de 65 anys o més pensionista per jubilació (%)		87,9%		76,0%
Índex d'envelliment	116,9		131,5	
Índex de sobreenvelliment	16,0		16,2	
Índex de dependència juvenil	25,0		22,6	
Índex de dependència de la gent gran	29,2		29,2	
Índex de dependència global	54,2		52,4	

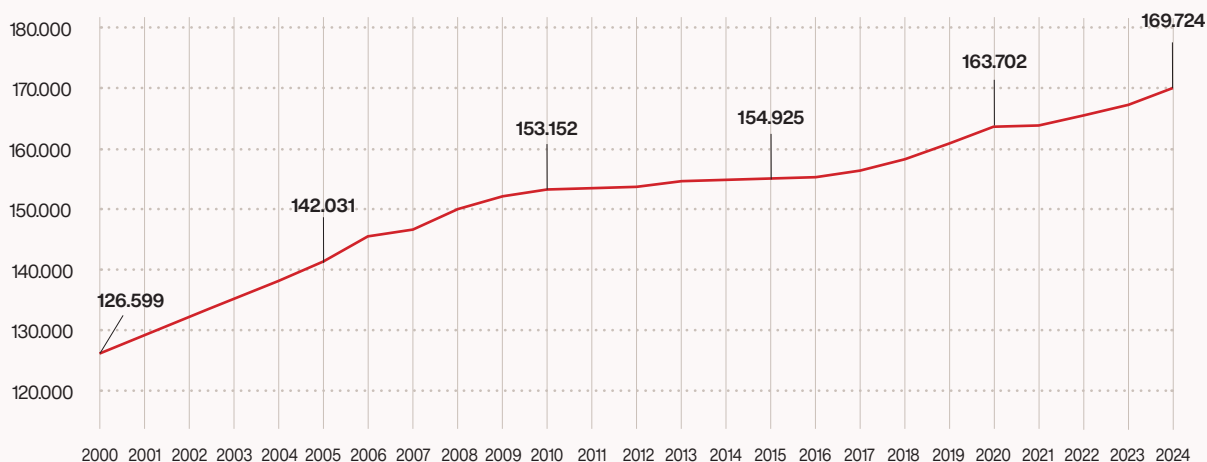
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ

Entre l'any 2000 i l'any 2024, la població d'Osona i el Lluçanès va augmentar un 34,1%, és a dir, 43.125 persones més. Aquesta variació de població s'ha produït en tres etapes amb tres ritmes de creixement diferents; la primera etapa durant els primers deu anys del segle XXI, amb un creixement elevat, la segona etapa, en plena crisi financera, a partir del 2010 i fins el 2014, quan es va frenar el creixement, i la tercera, l'etapa de la recuperació econòmica, a partir del 2015 i fins ara, quan malgrat la pandèmia, es va recuperar el ritme de creixement. A nivell municipal, no tots els municipis han augmentat la població amb la mateixa intensitat, sinó que alguns l'han reduït. El municipi de **Vic és el que més creix** tant en nombre d'habitants (+17.800 persones) com en valor relatiu (+56,4%).

Manlleu ha incrementat la població en 3.771 persones (+21,5% respecte l'any 2000) i **Torelló** en 2.957 persones (+24,3%). Però, des de l'any 2000, en **valors relatius, excepte Vic, són els municipis d'Osona sud els que més creixen**: **Tona** ha augmentat un 44,8% (2.631 persones), **Taradell** un 36,6% (1.828 persones) i **Centelles** un 34,1% (1.928 persones).

OSONA I LLUÇANÈS. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ 2000-2024

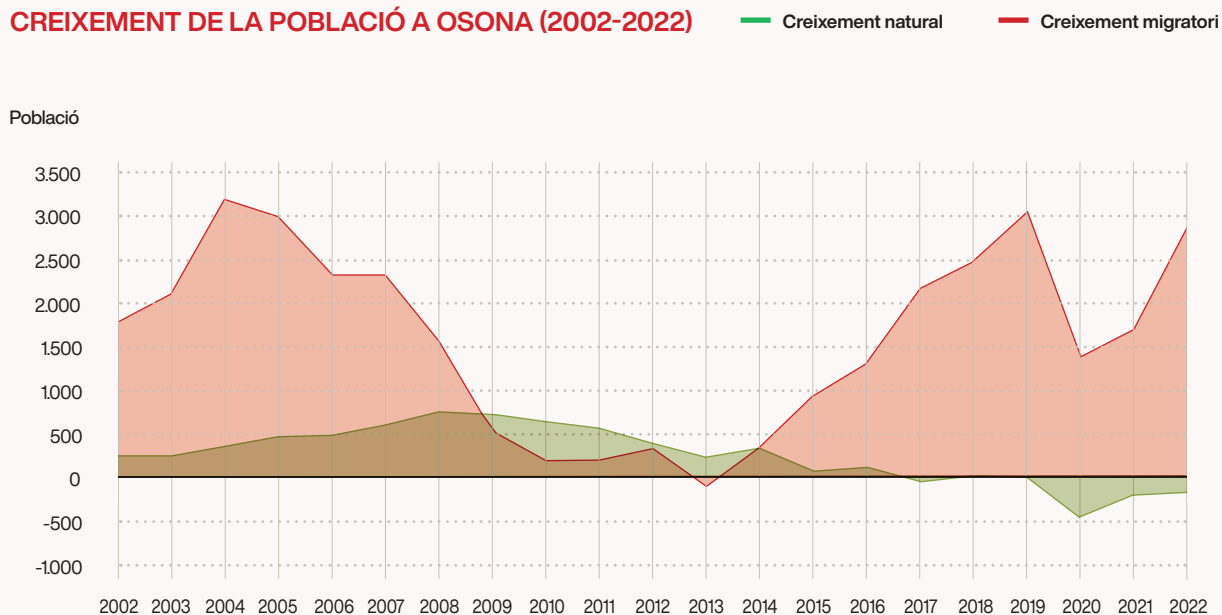

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

Un apunt respecte les dades de població; les dades oficials de població provenen del **Cens de població i habitatges**, que proporciona informació a través de la combinació de registres administratius. Segons el cens, Osona i el Lluçanès registren **169.724 habitants per l'any 2024**. Però, cal destacar que segons el **registre del CatSalut**, la població resident al territori és de **171.390 persones**.

En el creixement de població d'un territori hi intervien **dos factors**; el **creixement natural**, diferència entre naixements i defuncions, i el **saldo migratori**, diferència entre immigració i emigració. A Osona, el principal component en el creixement de la població des de l'any 2000 ha estat la immigració. **La immigració ha contribuït en un 90% en l'augment de la població comarcal**. Només l'any 2013, en plena crisi econòmica, s'observa un saldo migratori negatiu. En canvi, el creixement natural, com a conseqüència d'una baixa natalitat i d'un augment de la mortalitat per l'envelliment de la població, ha tingut una incidència baixa, fins i tot amb un **creixement natural negatiu a partir de l'any 2017**, que ha anat en augment a partir de la pandèmia.

CREIXEMENT DE LA POBLACIÓ A OSONA (2002-2022)

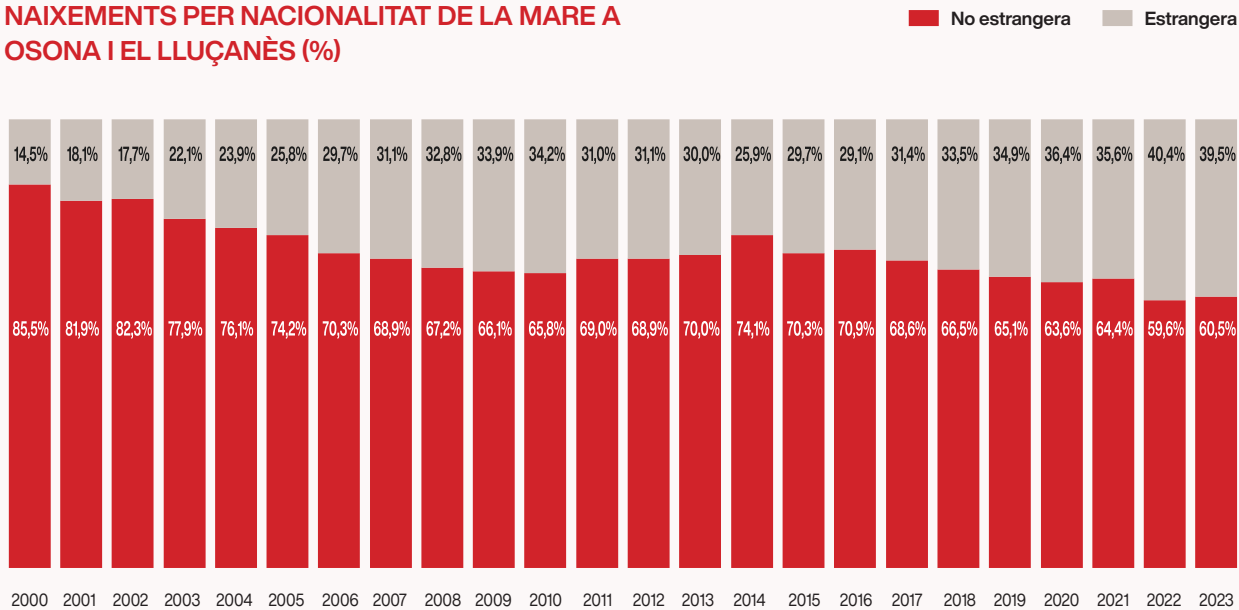
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

A banda de contribuir aquest 90% al creixement de la població de forma directa a través del saldo migratori, la immigració també ha contribuït en bona part del 10% restant, aquell que correspon al creixement natural, a través de la natalitat. Al conjunt d'Osona i el Lluçanès entre el 39% i el 40% dels naixements de l'any 2023 la mare tenia nacionalitat estrangera.

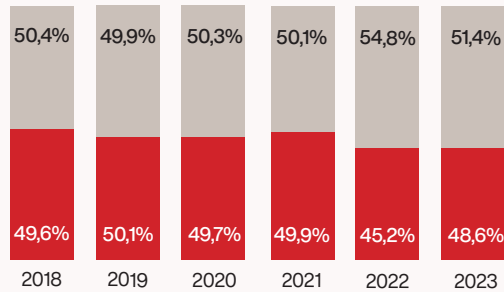
El pes dels naixements de mare estrangera és encara més rellevant als municipis de Manlleu (57,9%) i Vic (51,4%), si tenim en compte que només aquests dos municipis junts concentren el 51% de tota la natalitat comarcal.

Així, de no ser pel creixement que aporta la immigració, el territori estaria perdent població des de l'any 2017.

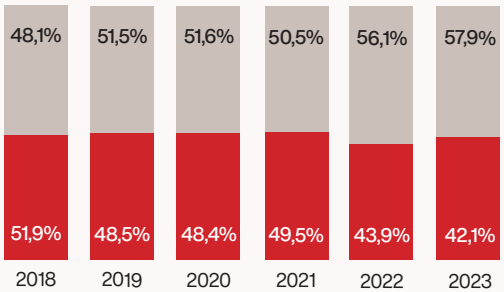
NAIXEMENTS PER NACIONALITAT DE LA MARE A OSONA I EL LLUÇANÈS (%)

NAIXEMENTS PER NACIONALITAT DE LA MARE - VIC

NAIXEMENTS PER NACIONALITAT DE LA MARE - MANLLEU

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

L'arribada massiva d'immigració es podria dividir en dues grans etapes. La **primera gran onada migratòria (2000-2010)**, quan en només una dècada, la població estrangera va passar de **4.936 persones a 22.894**, un increment de 17.959 persones, el 59% de la població estrangera actual. Aquest període va coincidir amb l'auge del sector de la construcció i un fort sector agroindustrial, fent d'**Osona un pol d'atracció laboral**.

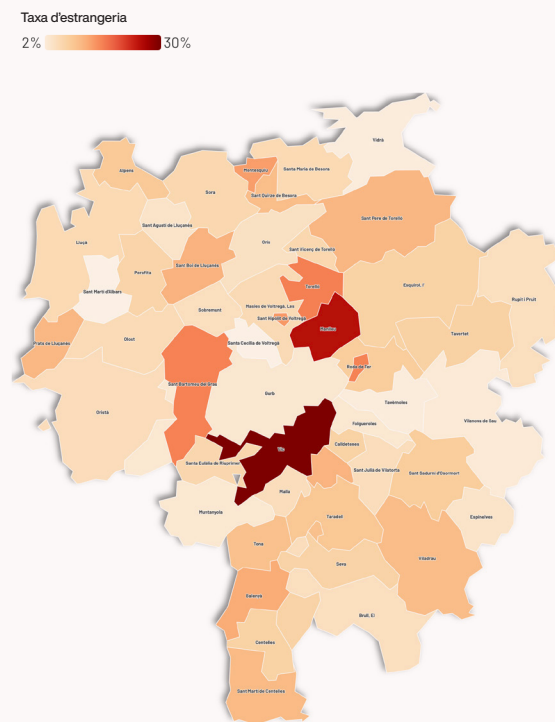
Amb l'esclat de la bombolla immobiliària, la distribució d'aquest col·lectiu es va tornar més irregular, arribant al seu mínim l'any 2015 amb 19.714 persones. A partir d'aquell any es va iniciar un **nou cicle de creixement** que es va allargar fins l'actualitat, amb un **increment de 10.593 persones** i una **taxa d'estrangeria** del

17,9%. La darrera dada oficial indica que **a Osona i el Lluçanès hi viuen 30.307 persones estrangeres**.

Un altre aspecte a destacar és la distribució territorial de la població estrangera, **concentrant-se principalment a les poblacions situades al llarg de l'eix de la C-17**. On hi ha la major part dels serveis i l'activitat econòmica, i, per tant, **més oportunitats laborals**. Principalment les empreses de l'agroindústria, que ocupen a aquest col·lectiu en llocs de treball poc qualificats.

A Vic hi ha 14.720 persones estrangeres, a Manlleu 5.320 i a Torelló 2.516, el 48,6%, el 17,6% i el 8,3% del total respectivament.

TAXA D'ESTRANGERIA OSONA I LLUÇANÈS 2024

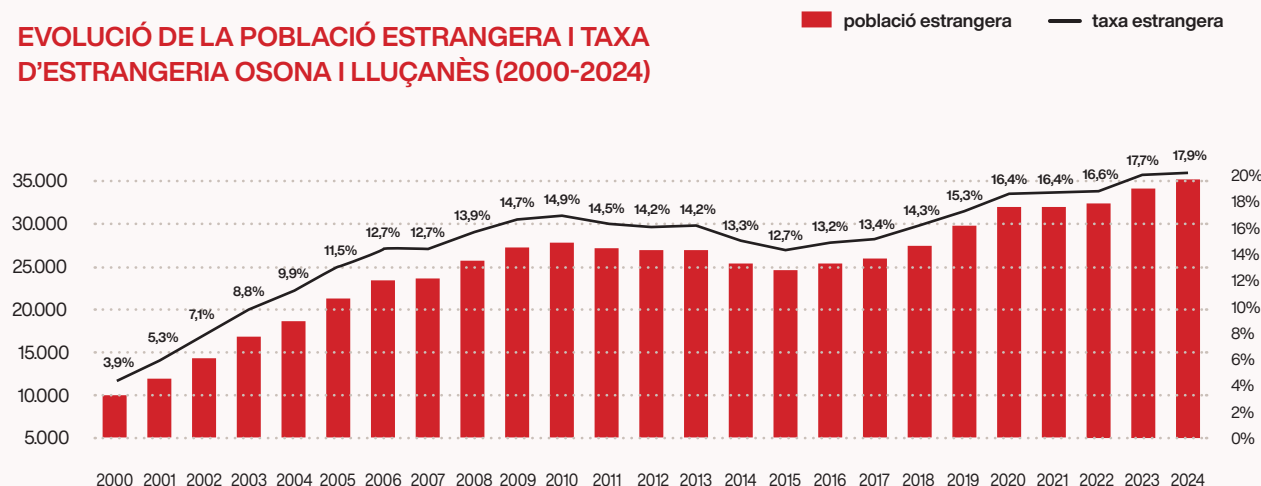

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades d'Idescat

Consulta
el mapa
interactiu

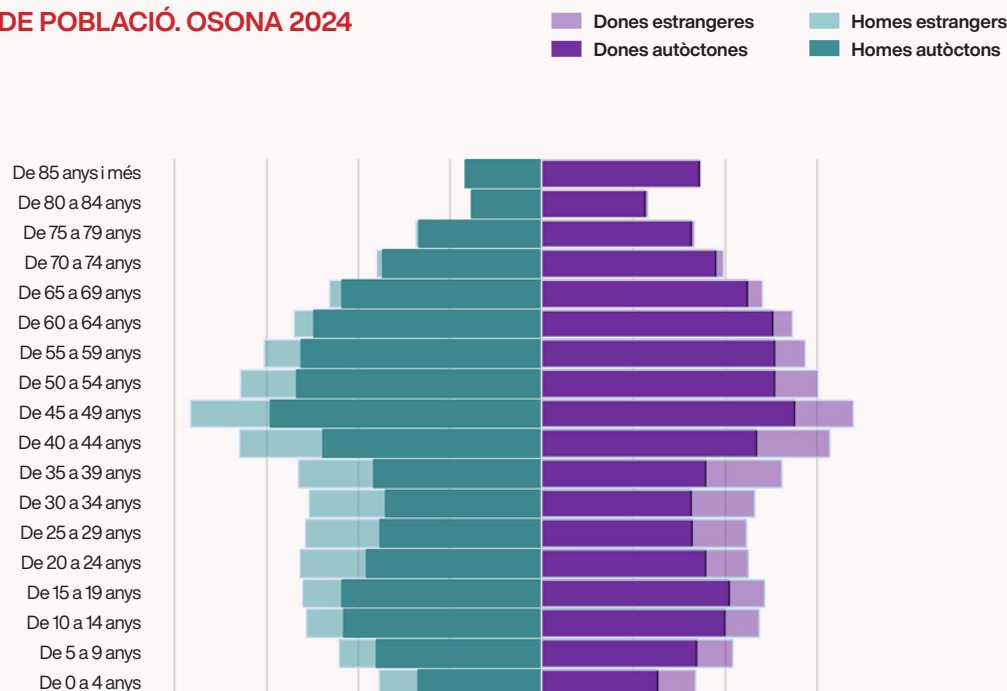

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA I TAXA D'ESTRANGERIA OSONA I LLUÇANÈS (2000-2024)

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades d'Idescat

PIRÀMIDE DE POBLACIÓ. OSONA 2024

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

L'estructura demogràfica a Osona i el Lluçanès correspon a la dels països de l'Europa occidental, caracteritzada per una **població envellida, suavitzada per la immigració**. Observant el gràfic es pot apreciar que la franja d'edat amb més població és la de 40 a 54 anys, principalment el grup d'entre 45 a 49 anys. La població estrangera té poca representativitat en els grups de més edat, a partir dels 60 anys, i en canvi són generacions molt plenes les compreses entre els 20 i els 49 anys.

Destaquen les diferències entre la població autòctona i estrangera en els grups d'edat d'entre els 20 i els 39 anys; on 1 de cada 3 joves té nacionalitat estrangera al conjunt d'Osona i el Lluçanès. **I al municipi de Vic 4 de cada 10 joves de 20 a 39 anys tenen nacionalitat estrangera.**

Per altra banda, l'estructura demogràfica de la **població estrangera a Osona i el Lluçanès**, una població més jove, **ha frenat el creixement de l'índex d'envel·liment comarcal (116,9)** que no deixava d'augmentar des del 2009 (99). L'índex d'envel·liment indica el nombre de persones de 65 anys o més per cada 100 persones menors de 16 anys.

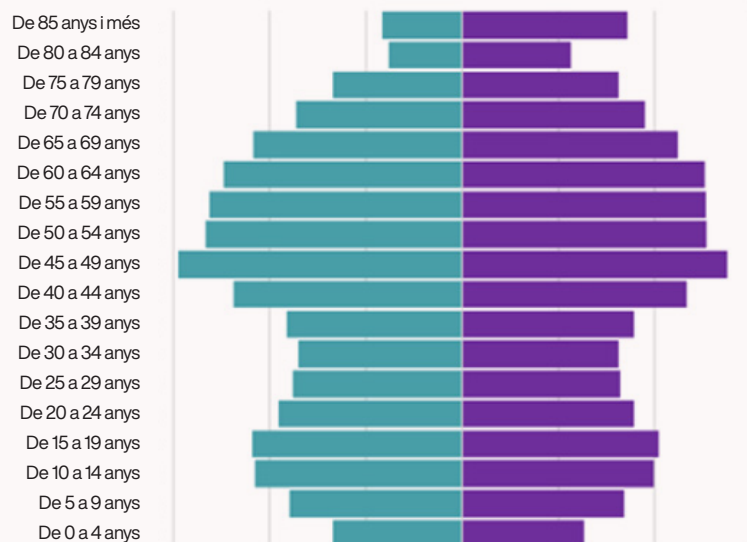
Pel que fa als grups de població més jove, **entre la població autòctona, la natalitat s'ha anat reduint poc a poc fent que cada franja d'edat sigui menys poblada que l'anterior**, fins al punt que el grup de 0 a 4 anys és força similar al grup de 75 a 79 anys. Només els joves d'entre 10 i 19 anys són més nombrosos. Per contra, **entre la població estrangera els grups d'edat d'entre 0 a 19 anys tenen una població semblant com es pot veure als gràfics.**

Les **diferències entre homes i dones amb nacionalitat estrangera** la veiem en els grups d'edat **entre 20 i 29 anys i entre 45 i 49 anys**, on en ambdós casos **els homes són 6 de cada 10**. En canvi, entre la població autòctona les diferències es produeixen en edats més avançades; **les dones són majoritàries a partir dels 70 anys**, i a partir dels 85 anys representen més de 2/3 de la població.

Un altre fenomen vinculat a l'envelliment és la sol·licitud, i la **tendència a augmentar la població d'edat avançada a viure sola, sobretot dones**. A la comarca d'Osona, el **2022, el 28% de les persones de 75 anys o més vivien soles**. Entre les comarques veïnes, Osona és la **tercera comarca amb més població en aquesta situació, superada pel Ripollès (31,3%) i el Berguedà (28,6%)**. En canvi, el **Vallès Oriental registrava la xifra més baixa entre les comarques analitzades, amb un 22,9%**.

PIRÀMIDE DE POBLACIÓ AUTÒCTONA. OSONA I EL LLUÇANÈS 2024

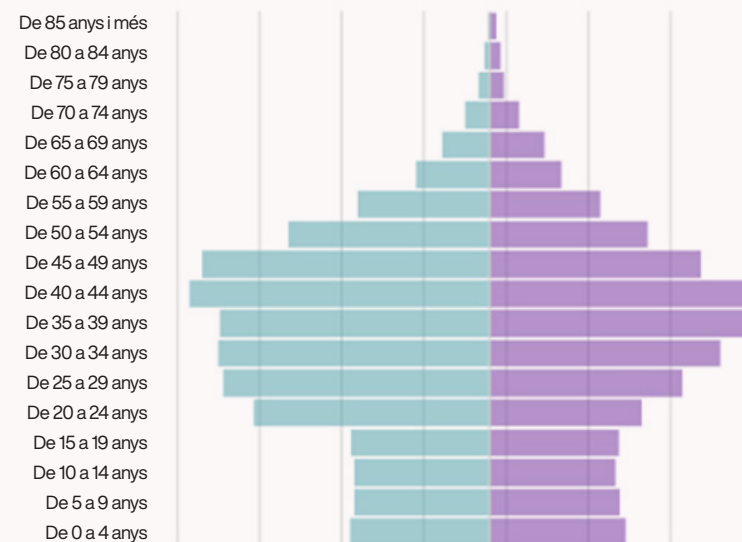
■ Dones autòctones
■ Homes autòctons

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

PIRÀMIDE DE POBLACIÓ ESTRANGERA. OSONA I EL LLUÇANÈS 2024

■ Dones estrangeres
■ Homes estrangers

PROJECCIONS DEMOGRÀFIQUES

Les projeccions demogràfiques elaborades per l'Idescat preveien tres possibles escenaris de població a Osona per a l'any 2024 :

- **Escenari baix:** 164.560 habitants
- **Escenari mitjà:** 167.808 habitants
- **Escenari alt:** 173.861 habitants

Les dades definitives indiquen que la població d'Osona (**169.724 habitants**) ha superat les previsions dels escenaris baix i mitjà, amb una **tendència cap a l'escenari alt**.

Les projeccions **per als anys 2033 i 2041** preveuen, en la majoria de comarques de l'entorn, un creixement demogràfic significatiu, segons l'escenari mitjà. Aquesta tendència general reflecteix una dinàmica positiva a nivell poblacional. En aquest context, **l'any 2033**, Osona destacaria com la **tercera comarca del seu entorn en termes de creixement (+4%)**, darrera del Moianès (+7,3%) i el Vallès Oriental (+6%). A més llarg termini, la projecció preveu un **augment del 8,0% per l'any 2041**, amb 183.230 habitants en l'escenari mitjà, i 213.474 en l'escenari alt.

2033 PROJECCIÓ DEMOGRÀFICA

Comarca	Escenari baix	Escenari mitjà	Escenari alt
Bages	176.752	186.630	204.179
Berguedà	38.696	40.755	44.326
Garrotxa	60.292	64.679	70.929
Moianès	14.882	15.831	17.115
Osona	166.361	176.453	196.609
Ripollès	24.306	25.932	28.018
Selva	169.586	186.286	210.305
Vallès Oriental	418.936	452.052	485.248

2041 PROJECCIÓ DEMOGRÀFICA

Comarca	Escenari baix	Escenari mitjà	Escenari alt
Bages	173.950	190.407	217.376
Berguedà	37.950	41.419	47.009
Garrotxa	60.879	68.151	78.223
Moianès	15.113	16.756	18.810
Osona	166.825	183.230	213.474
Ripollès	23.631	26.342	29.699
Selva	165.941	192.040	227.915
Vallès Oriental	417.154	471.846	522.373

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

MATRÍCULA VIVA AL SISTEMA EDUCATIU

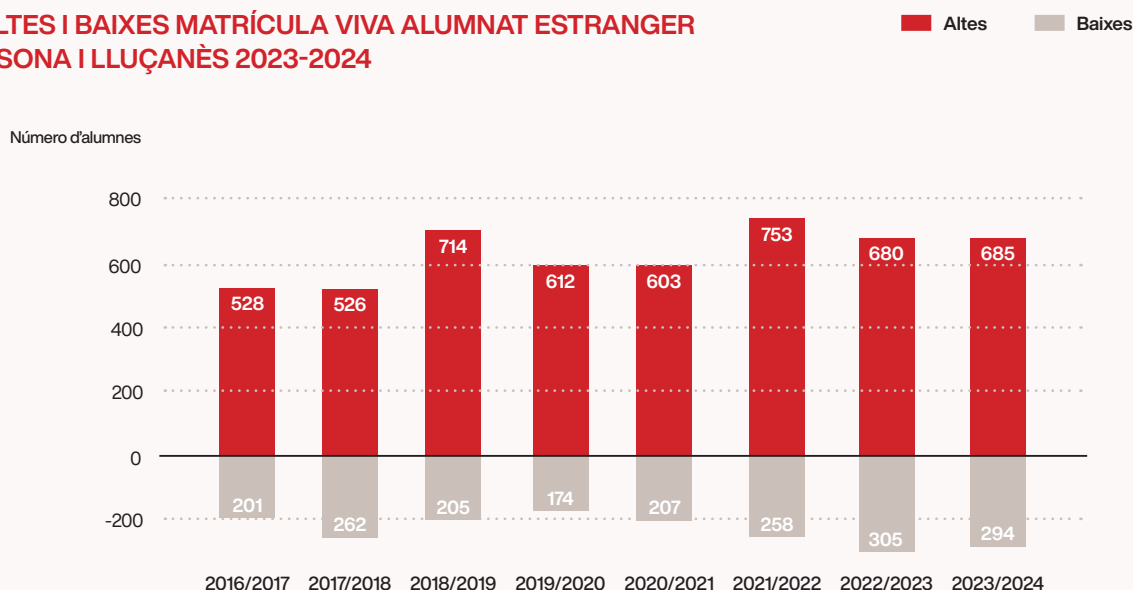
L'indicador de la matrícula viva, que recull les dades de **les altes i les baixes de l'alumnat en els centres educatius del territori després de l'inici de curs**, és un indicador molt fiable per analitzar el dinamisme sociodemogràfic. Les dades que ens facilita el Departament d'Educació mostren l'elevat nombre d'altes i baixes, tendència que es manté força estable durant els darrers anys.

Les darreres dades disponibles, indiquen que durant el curs 2023- 2024 va haver-hi un **nombre molt elevat d'altes als centres d'Osona i el Lluçanès després de l'inici de curs**. D'aquestes, **685 alumnes tenien nacionalitat estrangera**, molts dels quals acabats d'arribar al país, amb les dificultats d'adaptació que això comporta. Sobretot tenint en compte que **el 85% de les altes d'alumnat estranger es van produir a Educació infantil, Educació primària i ESO**.

Mentre que les altes de l'alumnat amb **nacionalitat espanyola** es van repartir de manera més homogènia, amb un **50% a Educació infantil, primària i ESO, i un altre 50% a estudis postobligatoris** (Batxillerat, CFGM i CFGS).

Les baixes del curs 2023-24 al conjunt dels centres del territori també són significatives. En conjunt, 294 alumnes de nacionalitat estrangera.

ALTES I BAIXES MATRÍCULA VIVA ALUMNAT ESTRANGER OSONA I LLUÇANÈS 2023-2024

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades del Departament d'Educació

Les dades disponibles mostren com **des del curs 2016-2017 les altes sempre superen les baixes**. Per nivell educatiu s'observen diferències, per exemple, a Educació infantil l'evolució de les altes s'ha mantingut estable durant els darrers anys, i hi ha menys baixes; a Primària i a Cicles formatius, tant de grau mitjà com de grau superior, és on hi ha més altes, en canvi a ESO i a Batxillerat és on n'hi ha més baixes.

Els països amb les nacionalitats que presenten més canvis són el Marroc, Ghana, Bolívia, Colòmbia, Hondures i Romania.

Tot i que predominen les altes i les baixes de l'alumnat amb nacionalitat espanyola, destaca el dinamisme de l'alumnat d'algunes àrees geogràfiques. L'alumnat de països africans representen més altes, però també més baixes, mentre que l'alumnat llatinoamericà ocupa la segona posició en nombre d'altes, però en canvi té moltes menys baixes que els africans. A molta distància se situen les altes d'alumnes amb nacionalitat de països europeus o asiàtics.

Per municipis, **Vic destaca amb 811 altes el curs 2023-24, de les quals 322 era alumnat de nacionalitat estrangera**. A força distància, Manlleu amb 250 altes, de les quals 118 de nacionalitat estrangera.

OSONA I LLUÇANÈS. CURS 2023-2024
ALTES I BAIXES PER NACIONALITAT

	Altes alumnes	Baixes alumnes	Increment d'alumnes
Espanyola	1.158	651	507
Infantil, primària i ESO	576	241	335
Batxillerat, CFGM i CFGS	582	410	172
Estrangera	685	294	391
Infantil, primària i ESO	581	208	373
Batxillerat, CFGM i CFGS	104	86	18

OSONA I LLUÇANÈS. CURS 2023-2024
ALTES I BAIXES PER ZONA NACIONALITAT

	Altes alumnes	Baixes alumnes	Increment d'alumnes
Espanya	1.158	651	507
Europa	88	39	49
Àsia	52	39	13
Àmerica	232	67	165
Àfrica	313	148	165
Oceania	0	1	-1
TOTAL	1.843	945	898

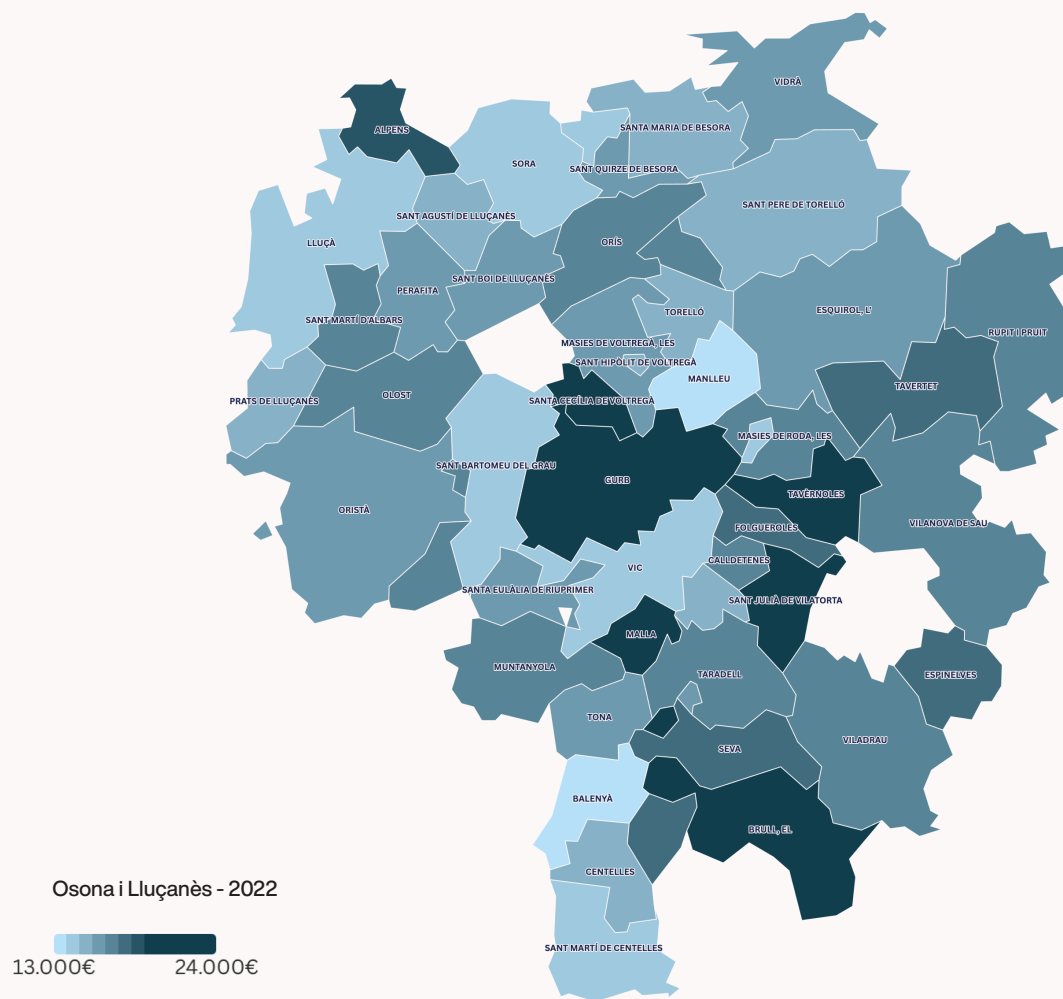
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades del Departament d'Educació

RENDA I DESIGUALTATS

L'any 2022, la **renda mitjana neta per habitant a Osona va ser de 15.205€**, lleugerament més baixa que la mitjana catalana (15.519€). El més destacat a **nivell territorial** són les **desigualtats** de la renda que en pocs quilòmetres mostren xifres polaritzades. Així, si la desigualtat en la renda per municipi és notòria, amb una forquilla que va dels **13.020€ per habitant a Manlleu fins als 23.957€ d'El Brull**, la desigualtat és extrema quan desagreguem les dades per secció censal; a la secció censal 03-003 de Manlleu i la 03-005 de Vic, hi ha una renda neta mitjana per habitant de 10.014€ i 10.089€ respectivament.

Des de l'any 2015 la renda mitjana neta per habitant s'ha incrementat a Osona un 26,1% (un 25,6% a Catalunya), mentre també ho han fet les desigualtats al territori. L'any 2015 la diferència entre la renda més alta (secció censal 01-002 de Sant Julià de Vilatorça) i la més baixa (secció censal 03-003 de Manlleu) era de 8.915€. L'any 2022 **la renda més alta** d'Osona (secció censal 01-001 d'El Brull) era **13.943€ més elevada que la renda més baixa** (secció censal 03-003 de Manlleu).

RENDA MITJANA NETA PER HABITANT

Una secció de Manlleu (03-003) i quatre de Vic (03-005, 03-011, 03-008 i 03-006), tenen les **rendes més baixes** de la comarca. La renda per habitant té una **correlació forta amb la taxa d'estrangeria**; aquestes seccions censals es caracteritzen per tenir molts residents estrangers, sobretot en el cas de Vic, on s'aproximen, i en algun cas superen, a la meitat de la població. A la comarca, la immigració resident prové de països de renda baixa, majoritàriament té nivells formatius molt baixos i, o bé tenen ocupacions de baixa qualificació o són persones inactives laborals.

Les **rendes mitjanes més altes es troben principalment a les zones rurals i residencials amb baixa densitat de població i poca població estrangera**. El Brull, algunes seccions censals de Sant Julià de Vilatorrada i de Gurb, i Santa Cecília de Voltregà, concentren les rendes més altes d'Osona, seguits per Tavèrnoles i per alguna secció censal de Taradell. El municipi de Vic és un cas peculiar; concentra seccions censals veïnes amb les rendes més altes i més baixes de la comarca.

SECCIONS CENSALS AMB RENDA NETA/HAB MÉS ALTA (2022)

Secció censal	Municipi	Renda per hab	% Població estrangera
01-001	Brull, El	23.957 €	3,3%
01-002	Sant Julià de Vilatorrada	22.333 €	6,3%
01-002	Gurb	22.208 €	2,3%
03-001	Vic	21.458 €	18,1%
01-001	Santa Cecília de Voltregà	21.404 €	0,0%

SECCIONS CENSALS AMB RENDA NETA/HAB MÉS BAIXA (2022)

Secció censal	Municipi	Renda per hab	% Població estrangera
03-003	Manlleu	10.014 €	38,7%
03-005	Vic	10.089 €	53,4%
03-011	Vic	10.448 €	46,7%
03-008	Vic	10.912 €	45,5%
03-006	Vic	11.076 €	42,5%

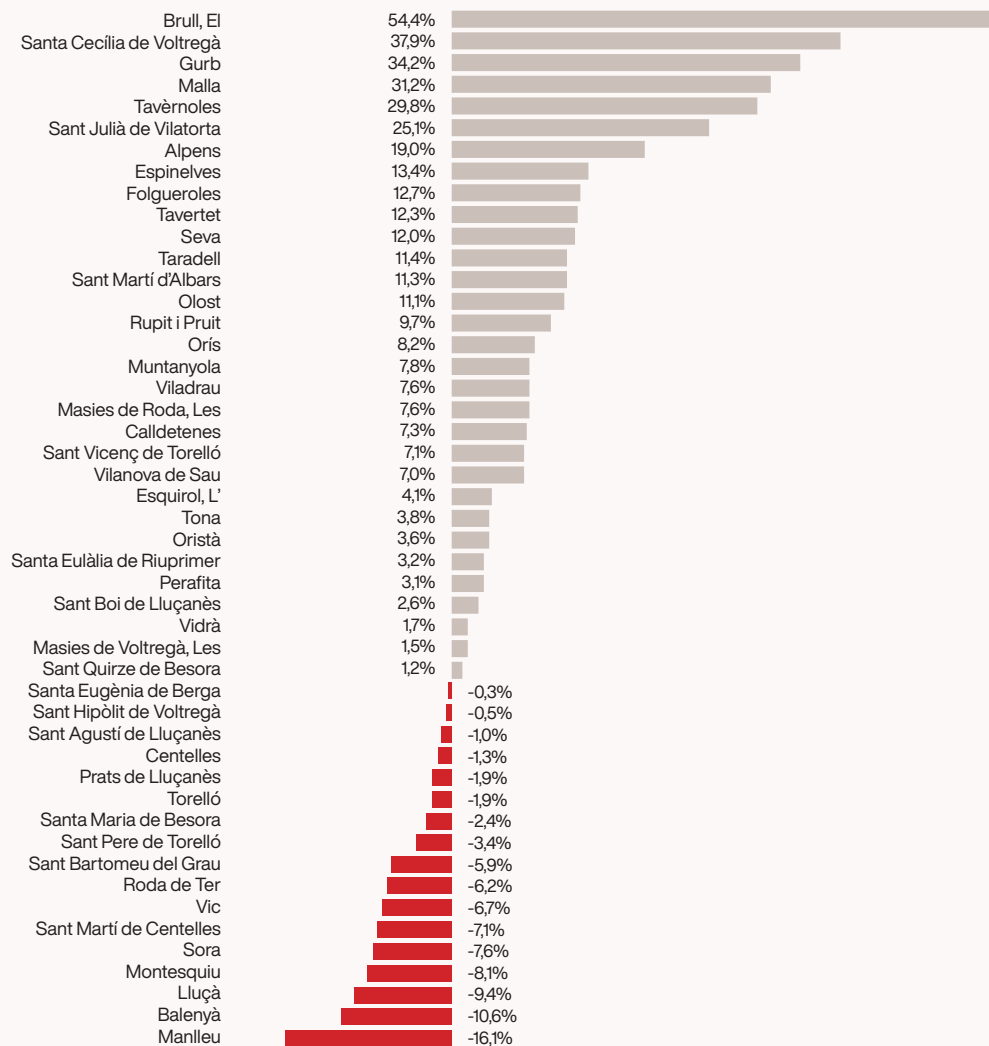
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'INE

En el període 2015-2022 s'han accentuat les diferències entre aquells municipis amb renda mitjana més alta i aquells amb la més baixa. Si bé la renda mitjana ha augmentat al conjunt d'Osona i el Lluçanès un +26,1%, destaca el creixement de la renda durant aquests anys a El Brull (+57,4%), a Gurb (+41,3%), a Muntanyola (+41,2%), a Alpens (+41,2%) i a Tavertet (+40,4%). Per contra, els municipis que menys han augmentat la renda mitjana durant el període han estat Sant Bartomeu del Grau (+17,9%), Viladrau (+19,4%), Sant Boi de Lluçanès (+20,9%) i Les Masies de Roda (+21,5%).

En el marc català, la renda de les persones residents a Osona i el Lluçanès se situa lleugerament per sota la mitjana. Com dèiem, hi ha grans diferències territorials; hi ha 17 municipis per sota la mitjana catalana, amb diferències que van des del -0,3% de Santa Eugènia de Berga al -16,1% de Manlleu. La resta de municipis se situen per damunt, i alguns molt per damunt, com en el cas d'El Brull (54,4% per damunt de la mitjana catalana) o Santa Cecília de Voltregà, Gurb i Malla al voltant d'un terç per damunt.

L'evolució de la renda mitjana al territori els darrers anys mostra poques variacions en els perfils municipals. En els darrers anys els mateixos municipis ocupen posicions similars tant al capdamunt de la llista com a la cua.

DIFERÈNCIA RESPECTE LA RENDA MITJANA/HAB. CATALANA. RENDA 2022

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'INE

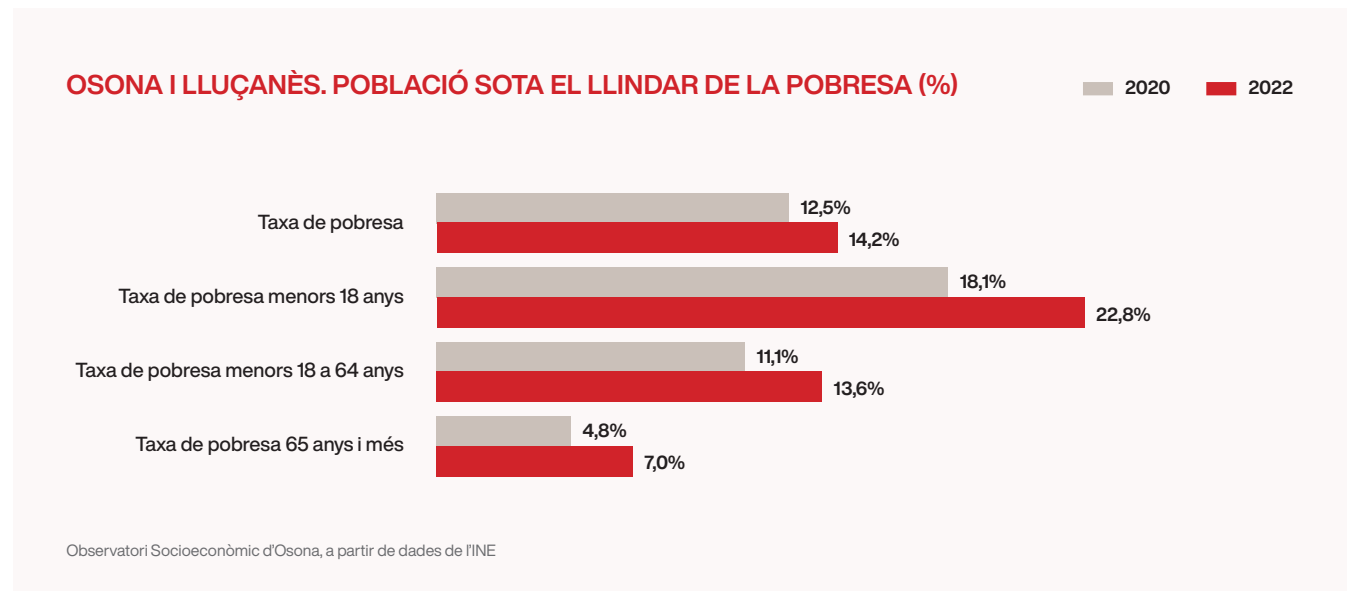
La renda mitjana és un indicador que ens ajuda a veure l'evolució del poder adquisitiu d'un territori, però en tractar-se d'una mitjana i per les característiques d'Osona, on **les rendes estan molt polaritzades**, és un indicador insuficient per mostrar la població resident que viu en condicions desfavorides, atès que les rendes altes minimitzen les rendes baixes. Així, **mentre la renda mitjana ha augmentat els darrers anys, la població que viu sota el llindar de la pobresa també ho ha fet**. Entenem població sota el llindar de la pobresa aquelles persones que viuen en una llar amb uns ingressos per sota del 60% de la mediana.

Al conjunt d'Osona i el Lluçanès, les dades del 2022 indiquen una **taxa de pobresa del 14,2%**, quasi dos punts percentuals més que l'any 2020.

La pobresa afecta **principalment als menors de 18 anys; amb un 22,8% d'infants i adolescents que viuen en llars pobres**. I aquest és també el grup d'edat on més creix la taxa en el període post pandèmia.

La taxa de pobresa en la població adulta és del 13,6% i de la població de 65 anys i més del 7%.

La taxa de pobresa a nivell català és encara més alta: 27,5% pels menors de 18 anys, 18,4% pels adults i 17,5% per les persones de 65 anys i més. Aquest darrer grup és el que presenta més diferències.

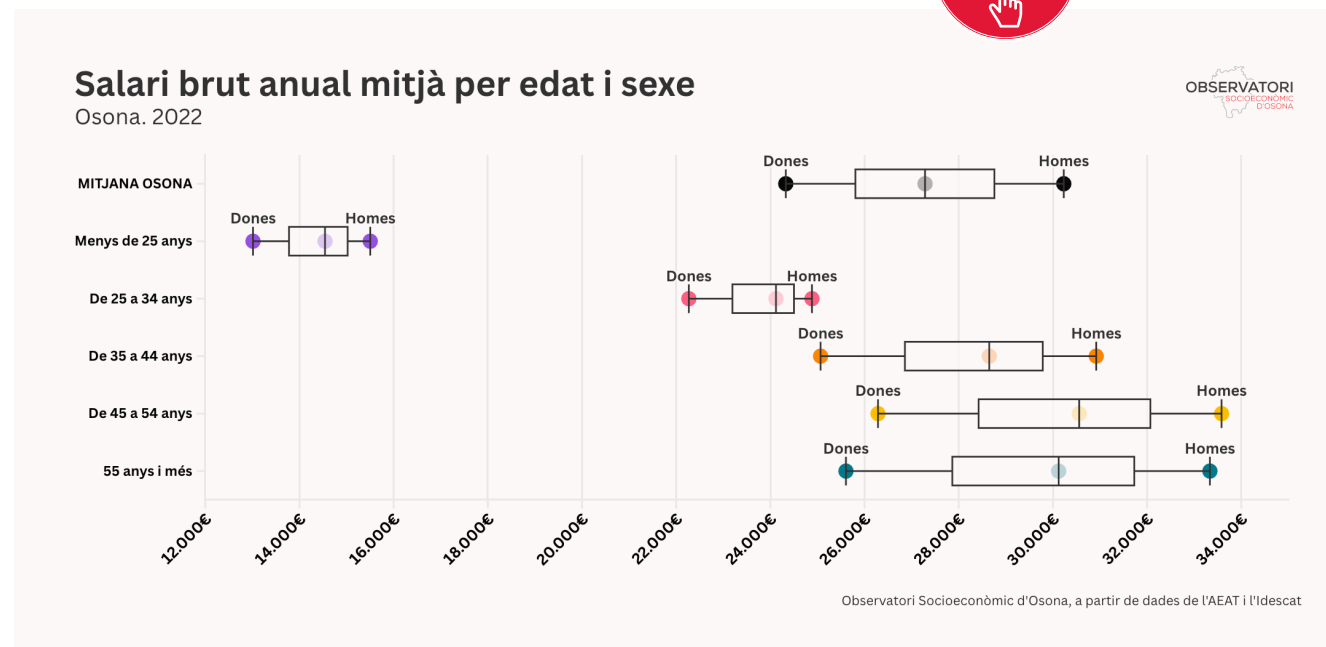
SALARIS

El **salari mitjà brut** als municipis d'Osona i el Lluçanès va ser per l'any 2022 de **27.284,38€**, un -5,2% menys que el salari mitjà de Catalunya (28.774,55€), i des del 2020 s'ha incrementat un +6,1%. Aquest indicador amaga les diferències salarials segons les ocupacions i els convenis sectorials que poden ser molt dispars, així com també diferències per l'edat i sexe dels treballadors i treballadores. No disposem de les dades sectorials a nivell comarcal, però sí d'una desagregació dels salaris per grup d'edat i sexe, i aquestes dades mostren clarament **dos col·lectius amb salaris significativament inferiors; les dones (24.327,31€)**, i **els menors de 25 anys (14.542,57€)**.

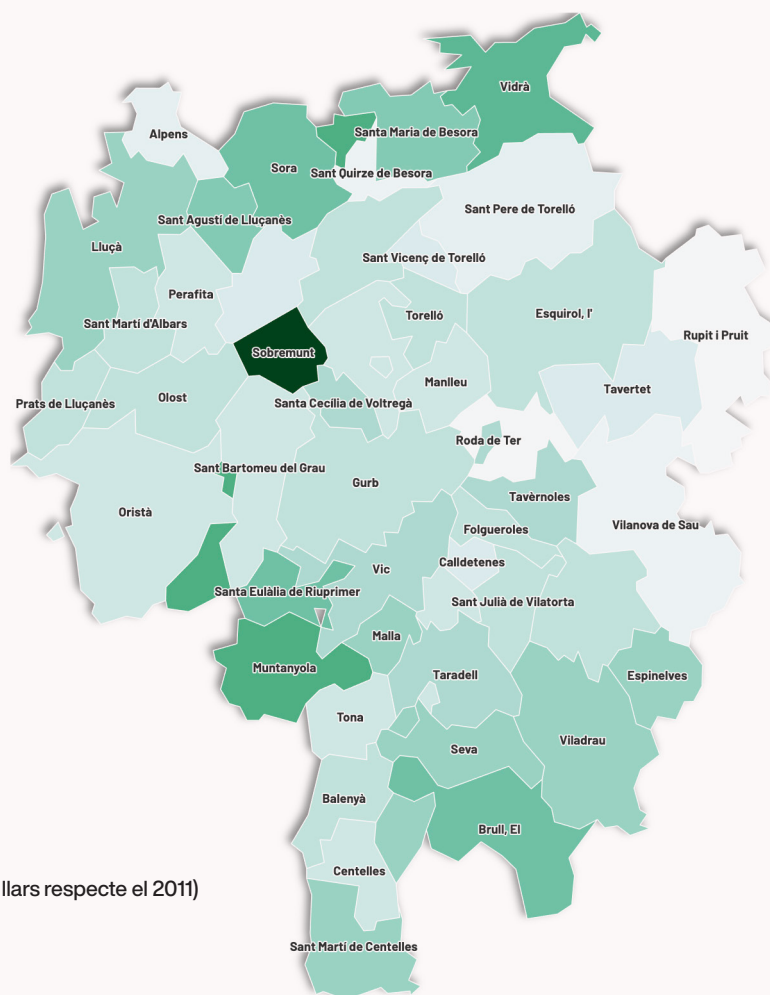
El salari mitjà brut més elevat el tenen els homes d'entre 45 i 54 anys, amb 33.582,17€. Per contra, les dones tenen un salari mitjà inferior a la mitjana comarcal en tots i cadascun dels grups d'edat. Malgrat que a Osona el 51,4% de les dones que treballen tenen formació superior, davant del 33,9% dels homes. Però encara desenvolupen moltes més jornades parcials (23,4%) que els homes (11%), tenen més contractes fix-discontinus (3,9% les dones, 2% els homes) i més contractes temporals (10,6% les dones, 8,4% les homes).

Per grup d'edat, els **menors de 25 anys tenien un salari mitjà un -46,7% inferior al salari mitjà comarcal**. I el grup d'edat d'entre 25 i 34 anys un -11,6% inferior. Per contra, els homes de 35 anys i més se situen a nivell salarial per damunt de la resta de col·lectius.

Un fet remarcable és com **comença a baixar el salari a partir dels 55 anys**, tant pel que fa als homes com pel que fa a les dones.

INCREMENT DE LLARS A OSONA I EL LLUÇANÈS 2011-2021

Variació del nombre de llars respecte el 2011)

0% 50%

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades d'Idescat

LLARS I HABITATGE

Segons el darrer *Cens de Població i Habitatges (2021)*, el **2,01%** del total de llars de Catalunya són a la comarca d'Osona i el Lluçanès, un total de **60.195 llars**. Aquesta xifra és lleugerament superior a la registrada deu anys enrere, l'any 2011, quan les llars d'Osona representaven el 1,97% de llars catalanes, reflectint el creixement poblacional que ha experimentat la comarca en els darrers anys.

En aquest període, **Osona i el Lluçanès han vist incrementar el seu parc d'habitatge en un 3,8%**, si bé hi ha **dotze dels cinquanta municipis que han patit una reducció en el nombre de llars**.

Els municipis de **Vilanova de Sau (-7,6%)**, **Rupit i Pruit (-12,8%)** o les **Masies de Roda (-10,5%)** és on s'ha reduït més dràsticament el nombre de llars en aquesta dècada. Una situació que coincideix amb la presència d'un **parc d'habitatge antic** i unes **dinàmiques demogràfiques de despoblament i envelliment de la població** que han contribuït a aquesta tendència. En canvi, municipis com **Muntanyola (23,2%)**, **Montesquiu (20,8%)** o **Vidrà (17,7%)** han experimentat un augment notable en el nombre de llars. Aquests són municipis que en la darrera dècada han acollit població més jove, i en algun cas **l'arribada de població procedent de la corona metropolitana de Barcelona arran de la crisi immobiliària**.

Si bé el creixement de la població d'Osona en els darrers anys ha estat impulsat, principalment, per l'arribada de població estrangera, els municipis amb un increment més alt d'immigració no coincideixen amb aquells on el nombre de llars ha crescut més. Un exemple clar és **el municipi de Vic, on la població estrangera ha augmentat un 34% en l'última dècada (2011-2021), mentre que el nombre de llars només ha crescut un 7% en el mateix període.** El creixement de la població no sempre es tradueix en un augment proporcional del nombre de llars. A les llars on hi viu població estrangera hi conviuen més persones; així, mentre que a les llars on hi viu població de nacionalitat espanyola només el 6% d'aquestes estan formades per cinc o més persones, **al 55,8% de les llars amb població estrangera hi conviuen cinc o més persones.** Aquesta xifra és encara més elevada a municipis com Vic o Manlleu (60,8% i el 62,5%). A Osona i el Lluçanès hi ha un 82,3% de llars on tots els membres

tenen nacionalitat espanyola i el 17,7% de llars on com a mínim un membre té nacionalitat estrangera.

Pel que fa a la **dimensió mitjana de les llars**, Osona registra una **ocupació de 2,71 persones per habitatge**, una xifra lleugerament superior a **la mitjana catalana (2,57)**. A més, en comparació amb el conjunt de Catalunya, la comarca presenta una **proporció menor d'habitatges unipersonals (23%)** o amb un màxim de dues persones (27,4%), enfront del 25,5% i el 29,2% respectivament a nivell nacional.

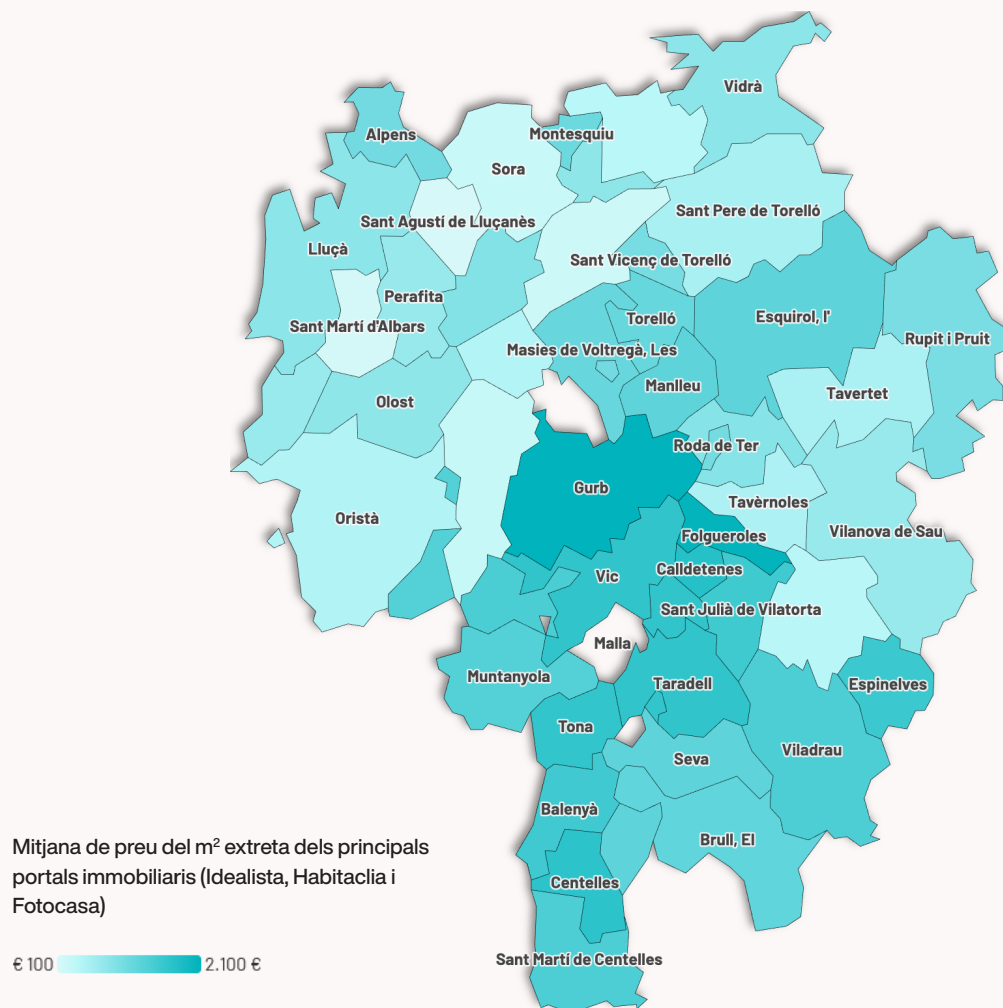
En general, també s'observa una **tendència creixent de les llars unipersonals**, resultat dels **canvis socials i culturals**, entre els que destaquen **l'augment de l'envelliment** (molts dels municipis amb un índex d'envelliment alt tenen també un **percentatge elevat de persones que viuen soles**, que sovint són **dones**) i l'aparició de **noves formes de convivència**.

EVOLUCIÓ DE LA DIMENSIÓ MITJANA DE LA LLAR

Comarca	2021	2015	2001
Osona	2,71	2,52	2,68
Catalunya	2,57	2,46	2,90

Observatori socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

PREU MITJÀ DEL M² COMPRAVENDA A OSONA I EL LLUÇANÈS (2024)

MERCAT IMMOBILIARI

L'anàlisi del mercat immobiliari és complex, principalment per la variabilitat de l'oferta i la demanda i la fluctuació del preu dels immobles. Per tal d'ajustar aquesta anàlisi, des de l'*Observatori Socioeconòmic d'Osona* s'ha iniciat un monitoratge de les **ofertes publicades en els principals portals immobiliaris** que complementa les dades proporcionades pel Departament de Territori, Habitatge i Transició ecològica.

Aquest monitoratge ha permès obtenir dades tant de compravenda com del mercat de lloguer. **En relació a la compravenda, Vic** encapçala el rànquing amb un total de **376 operacions**, consolidant-se com el **municipi amb més oferta d'habitatges en venda d'Osona**. La **superfície mitjana** dels immobles venuts és de **96,34 m²**, amb un **preu mitjà de 1.654,89 € per metre quadrat**. En segon lloc, **Manlleu** registra **186 vendes**, seguit de **Tona (161)**, **Torelló (133)** i **Centelles (91)**. En total, **aquestes poblacions concentren el 55,84%** de les operacions de venda d'habitatges en el conjunt del mercat.

Pel que fa als **preus per metre quadrat**, s'han observat **variacions significatives** entre els municipis. Els valors més elevats s'han registrat a **Gurb (2.086 €/m²)**, seguit de **Folgueroles (2.052 €/m²)** i **Calldetenes (1.756,69 €/m²)**. En l'extrem oposat, els municipis amb els **preus més baixos** per metre quadrat són **Sant Agustí de Lluçanès (125,50 €/m²)**, **Sant Martí d'Albars (159,84 €/m²)** i **Oris (217,77 €/m²)**.

Els resultats posen de manifest un contrast significatiu entre els preus ofertats als portals immobiliaris i els imports materialitzats en el registre oficial del Departament de territori, Habitatge i Transició ecològica. Això pot indicar la presència de factors com l'economia submergida o la infrarepresentació de certs tipus d'habitatges.

En relació a l'**oferta d'habitatge de lloguer ha estat rellevant segmentar les dades pel lloguer d'habitatge sencer i el lloguer d'habitacions o lloguer compartit**, fenomen que es dona principalment a la ciutat de Vic. Aquest fet no sorprèn atès que es tracta d'una ciutat universitària amb una alta demanda d'habitatge compartit, però també hi ha altres factors a tenir en compte, com la dificultat d'accés a l'habitatge que tenen alguns col·lectius.

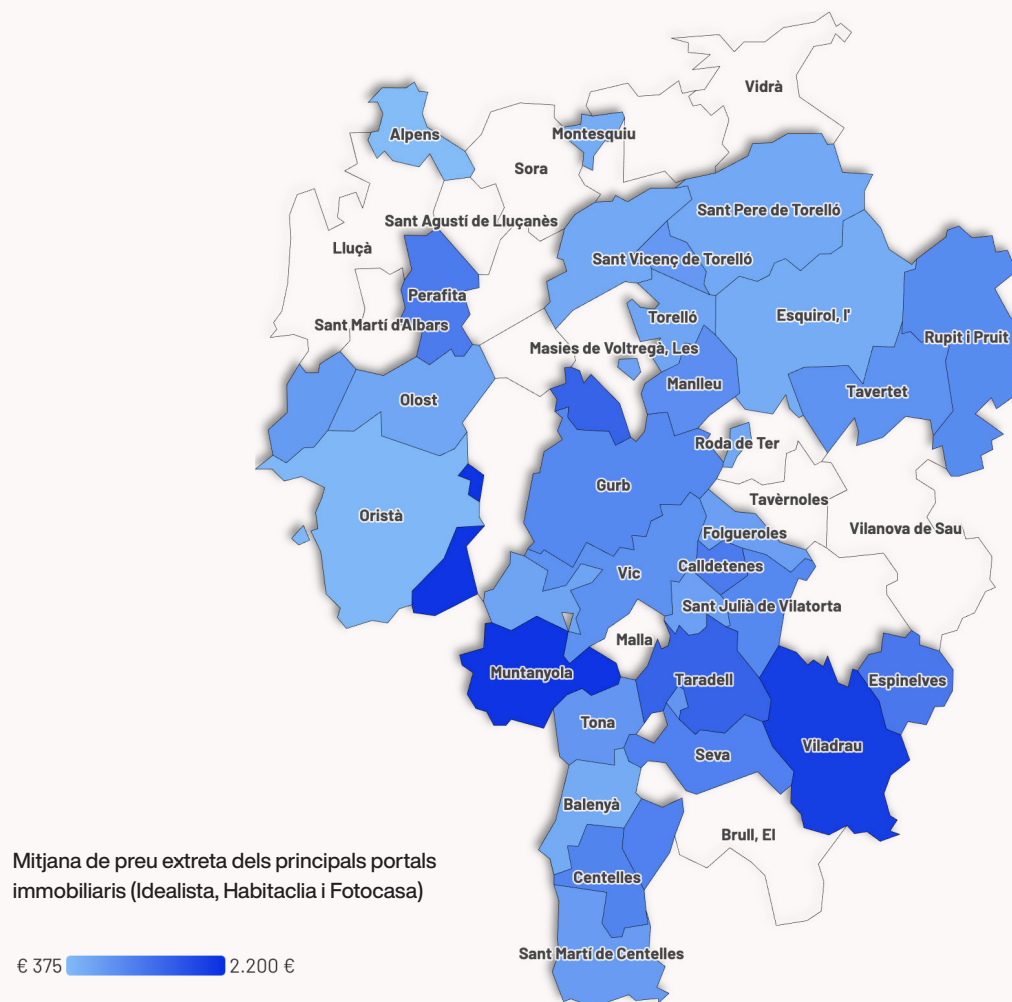
El mercat de lloguer s'ha caracteritzat per una **distribució territorial més desigual** que el mercat de compravenda. **L'activitat s'ha concentrat** majoritàriament als **municipis més grans**, especialment a Vic, mentre que als municipis més petits ha estat molt més limitada. Així **Vic ha liderat clarament l'oferta de lloguer**, amb 220 habitatges disponibles el darrer any, **el que representa el 54,25%** del total. D'aquests, 141 era habitatge sencer i 79 era habitatge compartit. En segon lloc **Manlleu, amb 23 habitatges de lloguer, seguit de Tona amb 15, Taradell amb 14 i Centelles amb 10**. En conjunt, aquests **cinc municipis han representat el 70% del mercat de lloguer comarcal**.

Amb dades dels portals immobiliaris, els **preus de lloguer** varien notablement entre els municipis d'Osona segons les característiques i tipologia dels habitatges de cada municipi. **Muntanyola** amb un preu mitjà de 2.125,00 € mensuals encapçala el rànquing, seguit de **Viladrau** (1.998,61 €), **Taradell** (1.520,44 €) i **Santa Cecília de Voltregà** (1.525,00 €), mentre que Alpens (375,00 €), Oristà (425,00 €) i l'Esquirol (563,34 €) tenen els preus de lloguer més baixos.

En una anàlisi del lloguer per m², **Rupit i Pruit** encapçala el rànquing amb un valor mitjà de 71,02 €/m², mentre que **Sant Hipòlit de Voltregà** (8,80 €/m²) i **Torelló** (8,72 €/m²) es troben a l'extrem oposat, amb una diferència que arriba als 62,2 €/m². Aquesta bretxa reflecteix la forta segmentació del mercat de lloguer, marcada tant per la demanda com per les característiques dels habitatges.

Novament, com en el mercat de compravenda, es detecten diferències entre les dades oficials del Departament de territori, Habitatge i Transició ecològica. Aquestes indiquen que el lloguer mitjà mensual més alt es registra a **Gurb** (838 €), seguit de **Viladrau** (713 €) i **Santa Eulàlia de Riuprimer** (687 €). Aquestes diferències posen de manifest que una part del mercat pot moure's fora dels paràmetres oficialment registrats i que els portals immobiliaris reflecteixen una realitat de preus més elevada que la que recullen les administracions.

PREU DEL MERCAT DE LLOGUER A OSONA I EL LLUÇANÈS (2024)

Com dèiem, en els darrers mesos **el fenomen de l'habitatge compartit ha guanyat rellevància**. Fet que indica que si bé en un inici aquest model es limitava principalment a l'àmbit universitari, s'ha estès a altres col·lectius com a resposta a l'encariment del mercat residencial. El monitoratge indica que a Vic s'han detectat 54 habitatges destinats al lloguer d'habitacions. Mentre que Manlleu 11, a Balenyà 4 i a Taradell 2.

Tot i què no es disposa de dades d'accés a l'habitatge per part dels col·lectius més vulnerables, sí tenim dades de l'alumnat de la UVic per origen.

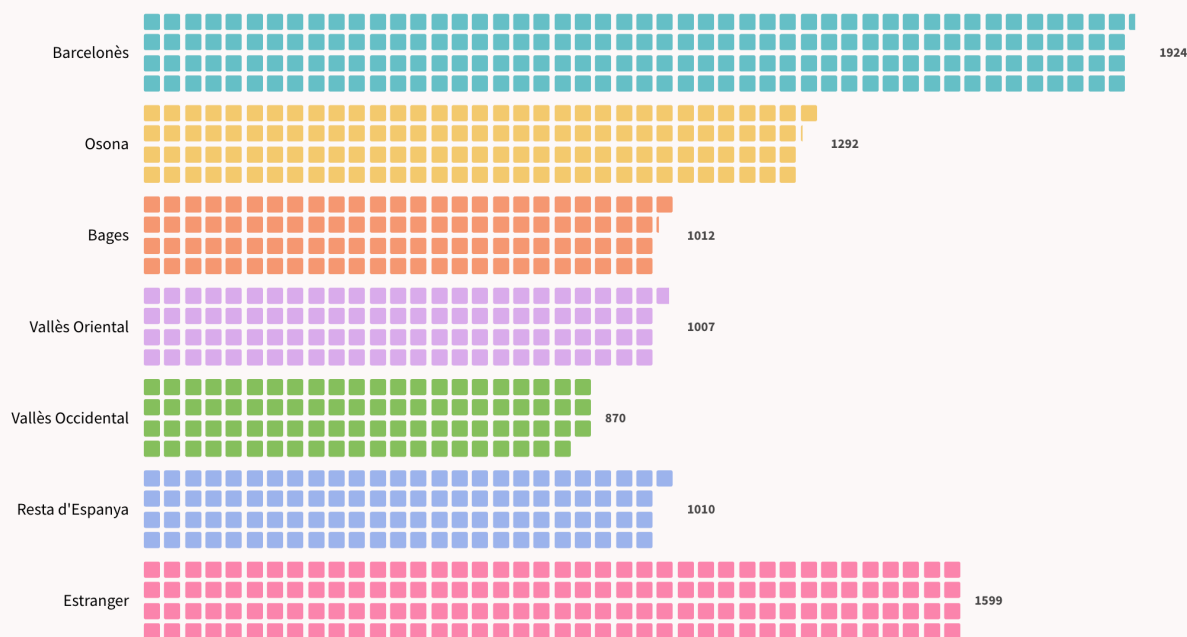
El curs 2024-2025, **només un 13% dels alumnes matriculats catalans a l'UVIC-UCC són residents a Osona**. La resta provenen de zones com el Barcelonès (20%), el Bages (10%), el Vallès Oriental (9%) i el Vallès Occidental (9%). Dit això, l'alumnat **estranger representa el 13%** i el provinent de la resta de l'estat espanyol un 8%. Per atendre aquesta demanda forana, les residències universitàries de la UVic (338 places) i el Seminari de Vic (43 places) ofereixen allotjament, tot i que no arriben a cobrir-la totalment. A més del fet que les residències d'estudiants tenen un cost més elevat per l'alumne. En aquest context, el mercat del lloguer d'habitacions es presenta com una alternativa a les residències universitàries.

Nombre de matriculacions a la UVIC-UCC (Curs 2024-2025)

Principals orígens de l'alumnat matriculat

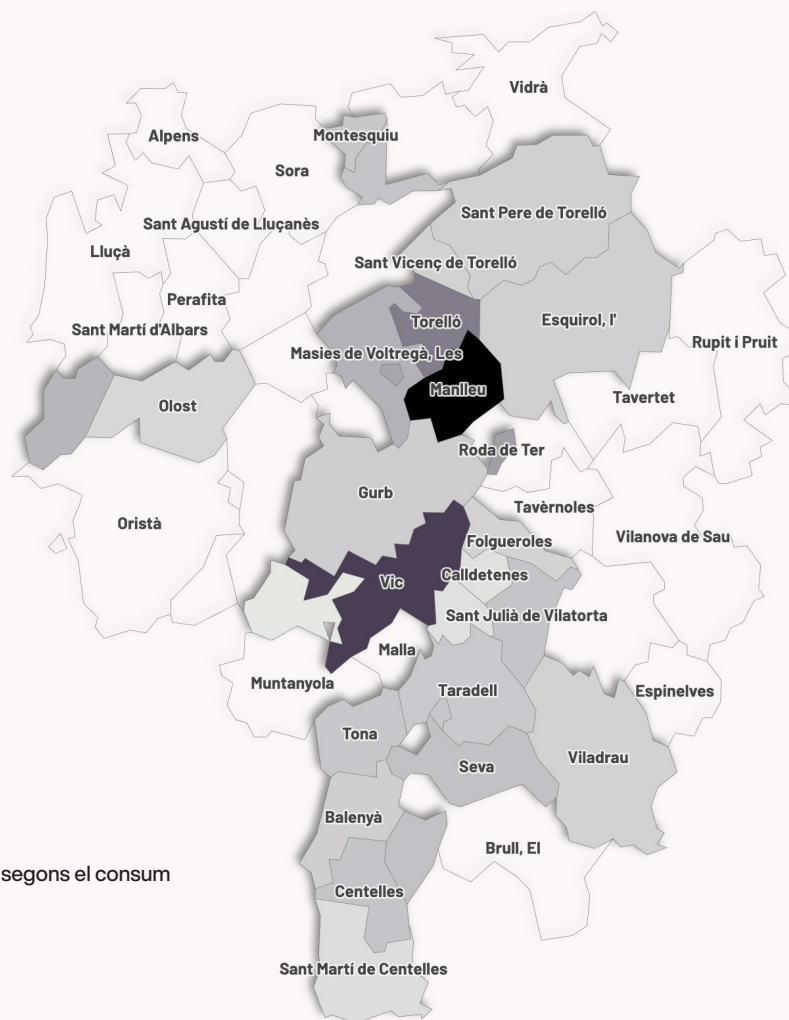
Territori

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades facilitades per l'Universitat de Vic-Universitat Central (UVIC-UCC)

HABITATGE BUIT A OSONA I EL LLUÇANÈS (2021)

Nombre d'habitatge buit segons el consum elèctric anual

15 1.400

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades d'Idescat

HABITATGE BUIT

Un altre indicador per conèixer la disponibilitat potencial d'habitatge d'un territori és **el parc d'habitatges buits**. En aquesta línia, l'INE va calcular el percentatge d'habitatge buit de l'any 2021 basant-se en la intensitat d'ús segons el consum elèctric. Aquesta informació és una aproximació, no hi ha dades més recents i només s'ha publicat per municipis de més de 1.000 habitants.

En nombres absoluts, els municipis més grans d'Osona és on es registra un major nombre d'habitatges buits: **Manlleu (1.332)**, **Vic (837)** i **Torelló (537)**. En nombres relatius, **Montesquiu** destaca com el municipi amb la **proporció més elevada d'habitatge buit (25,9%)**. Seguit dels municipis del Voltreganès, on dos municipis presenten també percentatges significatius: **Les Masies de Voltregà, amb un 19,5%**, i **Sant Hipòlit de Voltregà, amb un 19,2%**.

No és un fenomen que s'hagi d'analitzar de manera aïllada, la despoblació, així com, canvis en la tipologia d'habitatges o en l'economia de la zona, poden guardar certa vinculació entre sí.

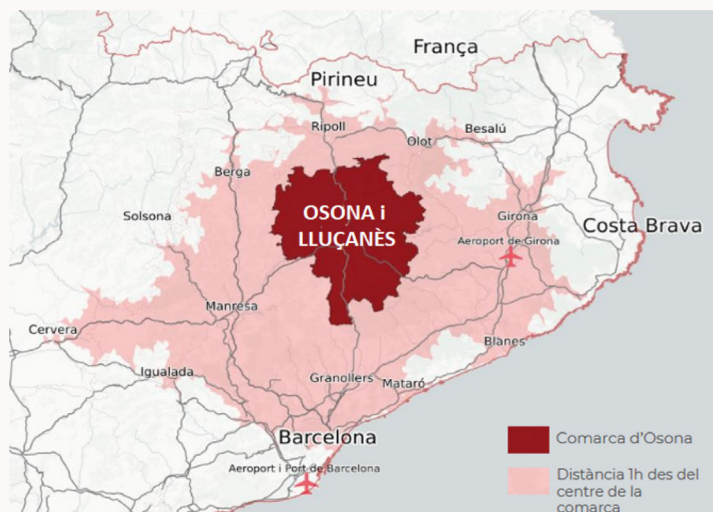
Dimensió territorial

CONTEXT GEOGRÀFIC

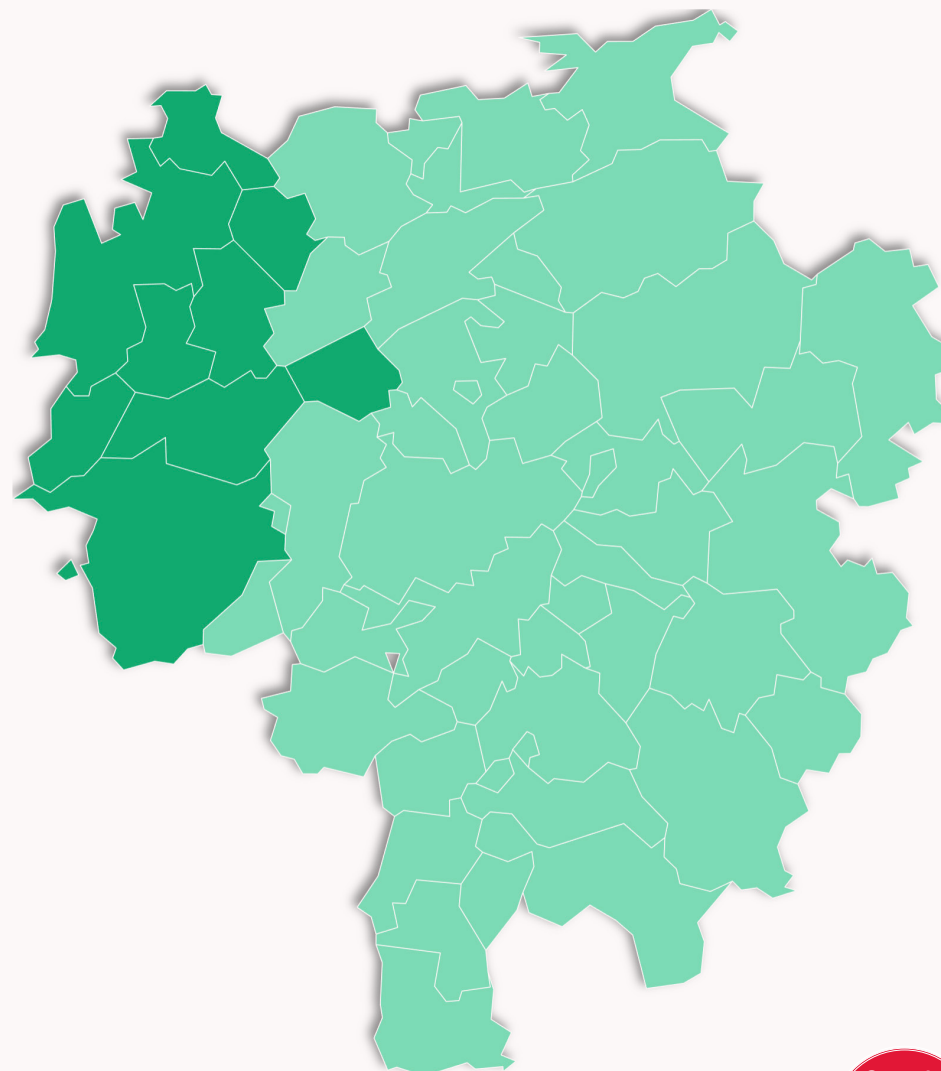
En l'àmbit territorial, les comarques d'Osona i el Lluçanès es troben al **nord-est de Catalunya**. La seva **proximitat a la frontera francesa**, juntament amb el pas **d'infraestructures estratègiques com l'R3, la C-17 i la C-25**, aporta un **valor afegit** a les **empreses ubicades al territori**.

Des del maig del 2023, quan es constitueix la nova comarca del Lluçanès, els **50 municipis** del territori s'organitzen: **42 a Osona i 8 al Lluçanès**. A més, aquestes comarques es caracteritzen per la **convivència de dues realitats diferenciades que combinen territori urbà i rural en diferent grau**. Essent aquest un factor clau en el reequilibri territorial. La situació estratègica d'Osona fa que la seva capital, Vic, es trobi a una distància relativament pròxima de la ciutat de Barcelona, així com d'altres capitals de comarca com Girona, Olot, Ripoll, Berga, Manresa o Granollers. Però només **el 4,8%** dels desplaçaments es fan **en transport públic**. En aquest context, un dels **grans reptes** és la millora de la **xarxa de transport públic** comarcal que faciliti l'accés des de tots els municipis d'Osona i el Lluçanès, amb la **línia ferroviària de l'R3 com a eix vertebrador**.

OSONA I EL LLUÇANÈS

■ Lluçanès ■ Osona

Observatori Socioeconòmic d'Osona

ACCESSIBILITAT ALS SERVEIS PÚBLICS

En anteriors edicions de l'Informe de competitivitat de la comarca d'Osona s'ha parlat de l'equilibri territorial com a element estratègic. En aquest sentit, l'informe “Les polítiques de reequilibri territorial a Catalunya” (CTESC, 2025) publicat recentment proposa un índex d'accessibilitat als principals serveis públics (educació, salut, serveis assistencials, seguretat i transport) per a cadascun dels municipis de Catalunya incloent en l'anàlisi la variable urbà/rural en la dinàmica de desenvolupament territorial.

Incorporar aquesta mirada permet veure que els municipis en risc de despoblament tenen un índex d'accessibilitat als serveis públics un 50% per sota del valor mitjà de Catalunya. I el llindar de població a partir del qual els municipis comencen a mostrar un índex d'accessibilitat als serveis igual o superior a la mitjana catalana és de 581 habitants. A Osona i el Lluçanès, hi ha 21 municipis per sota d'aquest llindar.

Segons la classificació d'Eurostat del grau d'urbanització, més el risc de despoblament que indica el Banc d'Espanya, a Osona i Lluçanès hi predominen els municipis rurals (76%), hi s'identifiquen 6 municipis en risc de despoblament: Rupit i Pruit, Oristà, Santa Maria de Besora, Sant Agustí del Lluçanès, Taverter i Vilanova de Sau.

DISTRIBUCIÓ DELS MUNICIPIS PER TIPUS

Osona i Lluçanès

Unitats: superfície en quilòmetres quadrats

	Nº municipis	i pes (%)	Superfície	i pes (%)	Població (%)
Ciutat	1	2,0%	31	2,5%	29,1%
Localitat o suburbi	5	10,0%	65	5,2%	35,1%
Rural	38	76,0%	904	72,6%	34,9%
En risc de despoblament	6	12,0%	246	19,7%	0,9%
Total	50	100%	1.245	100%	100%

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona

DISTRIBUCIÓ DELS MUNICIPIS PER TIPUS

Catalunya

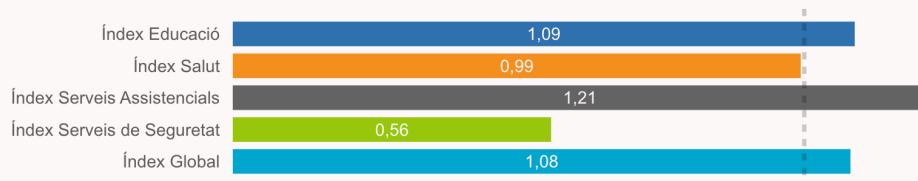
Unitats: superfície en quilòmetres quadrats

	Nº municipis	i pes (%)	Superfície	i pes (%)	Població (%)
Ciutat	42	4,4%	1.133	3,5%	60,3%
Localitat o suburbi	198	20,9%	5.931	18,5%	29,9%
Rural	561	59,2%	17.540	54,6%	9,2%
En risc de despoblament	146	15,4%	7.504	23,4%	0,5%
Total	947	100%	32.108	100%	100%

Font: Les polítiques de reequilibri territorial a Catalunya, CTESC, 2025

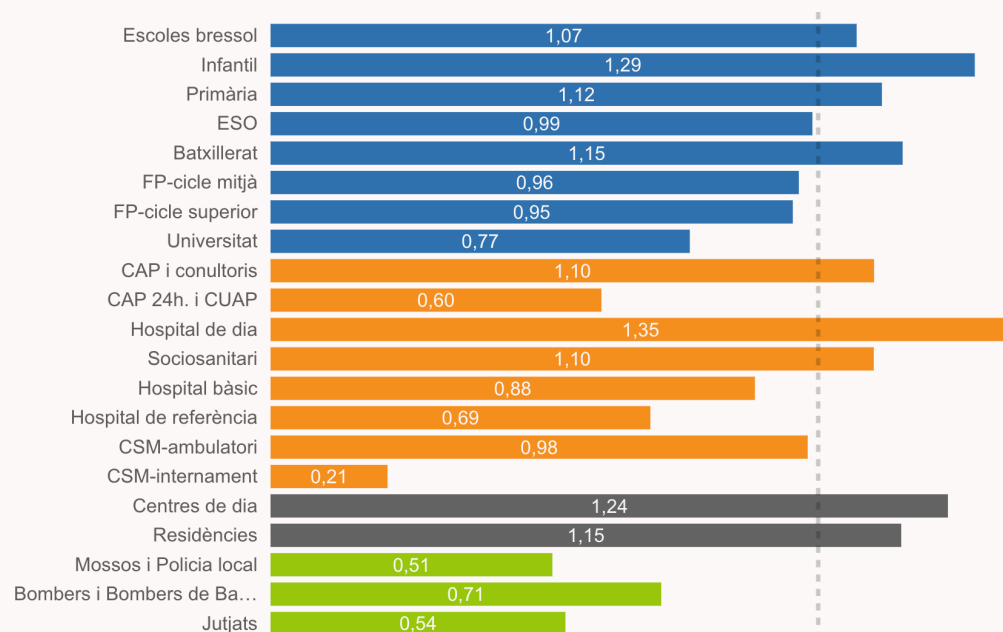
ÍNDEX D'ACCESSIBILITAT A OSONA I EL LLUÇANÈS

Índex d'accessibilitat, per grups

Índex d'accessibilitat, per serveis

● Educació ● Salut ● Serveis assistencials ● Serveis de seguretat

Font: Les polítiques de reequilibri territorial a Catalunya (CTESC)

Com dèiem, l'estudi "*Les polítiques de reequilibri territorial a Catalunya*" (CTESC, 2025), analitza l'accessibilitat en funció de la distància mínima, en temps, als principals serveis públics, i ho fa per a cadascun dels municipis catalans. L'**índex global d'accessibilitat** a aquests serveis públics dona per Osona i el Lluçanès una puntuació global d'1,08, el què significa que **en conjunt la població resident té un 8% més d'accessibilitat als serveis que la mitjana de Catalunya**. Malgrat que el 42% dels municipis tenen una accessibilitat inferior a la mitjana catalana.

Per grups de serveis públics, l'accessibilitat als **Serveis de Seguretat (mossos i policia local, bombers i jutjats)** són els menys accessibles per la població comarcal, amb un índex de 0,56. És a dir, tenint en compte que 1 és l'equivalen a la mitjana catalana, es troben un 44% per sota. Els Serveis de Salut en conjunt estan propers a la mitjana, mentre que els Serveis d'Educació i els Assistencials es troben un 9% i un 21% per damunt de la mitjana respectivament.

DESPESA PÚBLICA

Segons dades del Consorci Administració Oberta de Catalunya (AOC), **Vic** ocupa la 2a posició entre les capitals de les comarques veïnes amb despesa pública executada per habitant l'any 2023 **(1.435,82 € per habitant)**. Només **Granollers (1.455,88€)**, capital del Vallès Oriental, presenta una xifra lleugerament superior. Juntament amb **Manresa (Bages)**, són les **úniques capitals** que superen la barrera dels 1.400 € per habitant. Per sota d'aquest llindar, però encara amb valors relativament alts, es troba **Ripoll (Ripollès)**, amb **1.320,98 € per habitant**. En canvi, a l'altre extrem del rànquing, **Santa Coloma de Farners (1.038,78 €)** i **Berga (1.003,63 €)** registren les xifres més baixes, amb una diferència de **397,04 €** i **432,19 € menys que Vic**, respectivament. Cal tenir en compte que aquestes poblacions presenten realitats molt diverses. Tot i que Vic té una despesa alta, comparativament amb les altres capitals de comarca, té una despesa per habitant inferior a Centelles, Manlleu o Tona.

L'evolució de la darrera dècada, mostra un increment notable en la despesa per habitant als municipis amb més població d'Osona, com **Centelles, Manlleu, Tona, Torelló i Vic**. L'únic municipi que ha registrat un increment molt per sota de la mitjana comarcal (**56,81%**) és **Torelló (24,31%)**.

DESPESA PÚBLICA PER HABITANT

Comarca	Despesa per hab. (2023)
Granollers (Vallès Oriental)	1.455,88 €
Vic (Osona)	1.435,82 €
Manresa (Bages)	1.403,35 €
Ripoll (Ripollès)	1.320,98 €
Moià (Moianès)	1.185,92 €
Olot (Garrotxa)	1.135,06 €
Sta. Coloma de Farners (La Selva)	1.038,78 €
Berga (Berguedà)	1.003,63 €

DESPESA PÚBLICA PER HABITANT

	Despesa per hab. (2023)	Variació 2013 - 2023
Centelles	2.104,68 €	177,95%
Manlleu	1.521,21 €	70,47%
Tona	1.339,34 €	59,65%
Torelló	1.114,82 €	24,31%
Vic	1.435,82 €	48,43%
Osona	1.499,32 €	56,81%

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de Transparència de Catalunya

PLANS ESTRATÈGICS

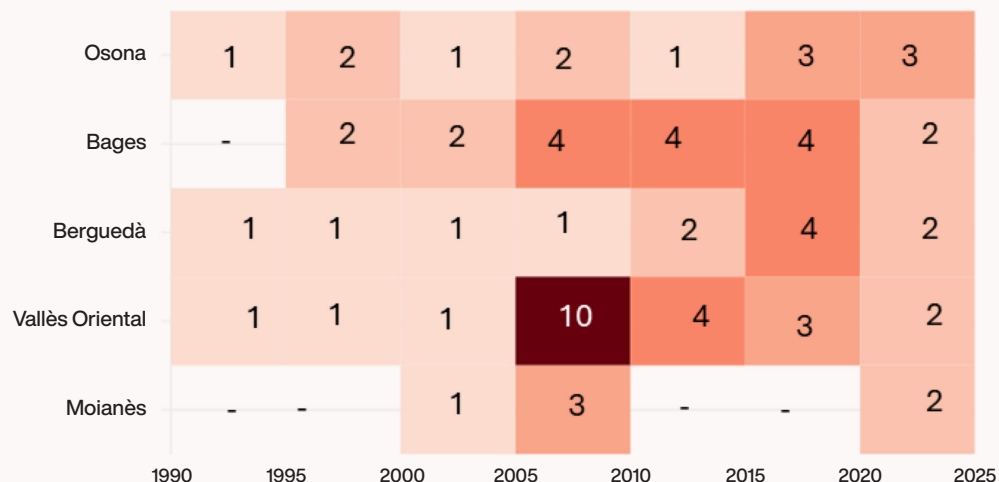
La **planificació estratègica** esdevé també una **eina clau per redefinir prioritats i establir noves línies d'actuació al territori**. D'acord amb l'eina de la Diputació de Barcelona *Visor de plans estratègics urbans i territorials*, entre **1992 i 2022**, a **Osona** es van elaborar un total de **13 plans estratègics**, una xifra lleugerament inferior a la mitjana de les comarques veïnes: Bages, Berguedà, Vallès Oriental i Moianès. En aquesta trentena d'anys, les accions prioritzades a Osona les podríem englobar majoritàriament en l'eix de **paisatges productius, governança i planificació, sostenibilitat i innovació verda, territori, ocupació, formació i empresa**. Per comarques, destaca especialment el **Vallès Oriental, amb 22 plans estratègics** redactats durant aquest període.

L'activitat de planificació no s'ha distribuït de manera homogènia al llarg del temps. Els **anys amb més dinamisme** en l'elaboració de plans van ser **2018, amb un màxim de 8 projectes, seguit de 2008, 2009, 2013 i 2021, tots amb 6 plans estratègics**. Cal destacar que aquests períodes coincideixen amb **moments de crisi econòmica o de reorganització posterior**, fet que suggereix que la **planificació estratègica** és més activa en temps d'incertesa.

PLANS ESTRATÈGICS 1992-2022: UNA VISIÓ COMPARATIVA PER COMARQUES

Anàlisi dels processos de planificació territorial a Osona, Lluçanès, Bages, Berguedà, Vallès Oriental i Moianès

Plans estratègics 1 10

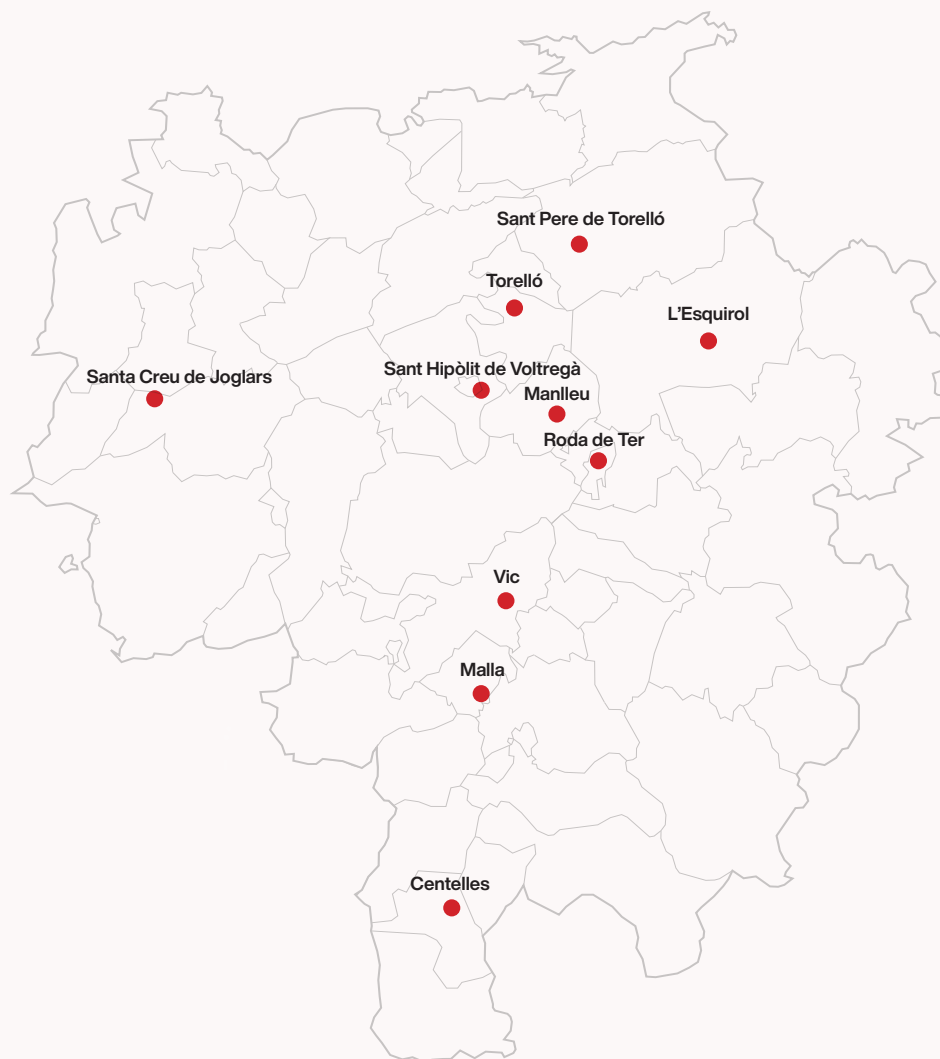
Font: Visor de plans estratègics urbans i territorials, Diputació de Barcelona

SERVEIS DE DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

L'organització i les accions que desenvolupen uns **serveis territorials de qualitat**, col·laboren en la **competitivitat del territori**. Un dels principals instruments per al **desenvolupament local** són les **Oficines de Promoció Econòmica**, encarregades d'**impulsar l'activitat econòmica i empresarial**. Al conjunt d'Osona i el Lluçanès n'hi ha 4 de municipals, Centelles, Manlleu, Roda de Ter i Sant Pere de Torelló, i 6 de supramunicipals; la Mancomunitat La Plana, el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, el Consorci del Lluçanès, l'oficina de Promoció Econòmica del Voltreganès, el servei de Promoció Econòmica del Collsacabra, i Creació, l'Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement de la comarca d'Osona.

Aquests serveis de desenvolupament territorial **es financen amb fons públics i subvencions, a més dels fons propis**, i participen conjuntament en molts dels programes de finançament. Alhora, col·laboren amb les entitats locals i els agents socioeconòmics del territori, garantint una gestió més eficient dels recursos disponibles. El model és més eficient si té una visió territorial integrada.

SERVEI DE PROMOCIÓ ECONÒMICA D'OSONA I EL LLUÇANÈS

Observatori Socioeconòmic d'Osona

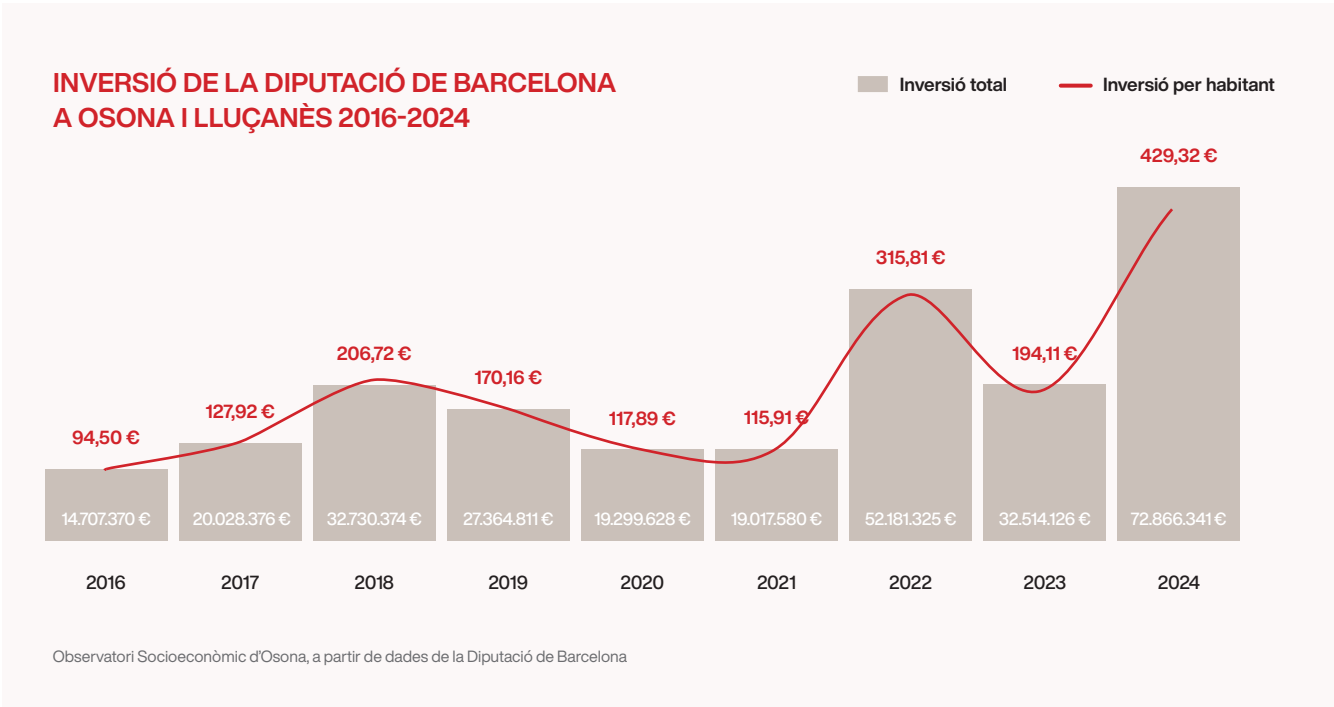
FONS PÚBLICS DE FINANÇAMENT – SUBVENCIONS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA ALS ENS LOCALS

Entre les principals fons de finançament públic que arriben a Osona i el Lluçanès hi ha les subvencions de la **Diputació de Barcelona**, les inversions del **Servei Públic d'Ocupació de Catalunya**, i també les inversions a través del finançament dels **fons europeus**.

La **Diputació de Barcelona** atorga subvencions i ajudes als ens locals com a eines de suport econòmic. L'any **2024 ha estat l'any amb l'import més elevat de subvencions; els ens locals d'Osona i el Lluçanès van**

rebre **72.866.341€** a través d'aquestes subvencions.

En conjunt, en el període **2016-2024 el territori ha rebut 290.709.930€** de la Diputació de Barcelona. Tots els municipis han rebut subvencions, però aquestes no s'han repartit equitativament. La taula mostra els ens locals amb més import acumulat, on destaca l'import rebut per l'**Ajuntament de Sant Pere de Torelló, 11.506,4 milions d'€**, que equival a **4.581€ per habitant**.

ENS LOCALS AMB MÉS SUPORT ECONÒMIC DE LA DIBA 2016-2024

	Inversió acumulada 2016-2024	Inversió mitjana per habitant
Ajuntament de Vic	30.458.863,56 €	657,72 €
Ajuntament de Manlleu	20.300.559,56 €	980,82 €
Consell Comarcal d'Osona	19.811.165,73 €	121,78 €
Ajuntament de Sant Pere de Torelló	11.506.415,36 €	4.581,49 €
Ajuntament de Torelló	11.505.622,25 €	793,93 €
Ajuntament de Centelles	9.834.847,81 €	1.295,68 €
Ajuntament de Taradell	9.729.995,70 €	1.479,96 €
Ajuntament de Tona	9.456.153,87 €	1.149,68 €
Ajuntament de Sant Julià de Vilatorrada	8.344.093,55 €	2.602,24 €
Ajuntament de Prats de Lluçanès	8.055.480,67 €	3.062,34 €

Font: Diputació de Barcelona

FONS PÚBLICS DE FINANÇAMENT – SUBVENCIONS DEL SOC

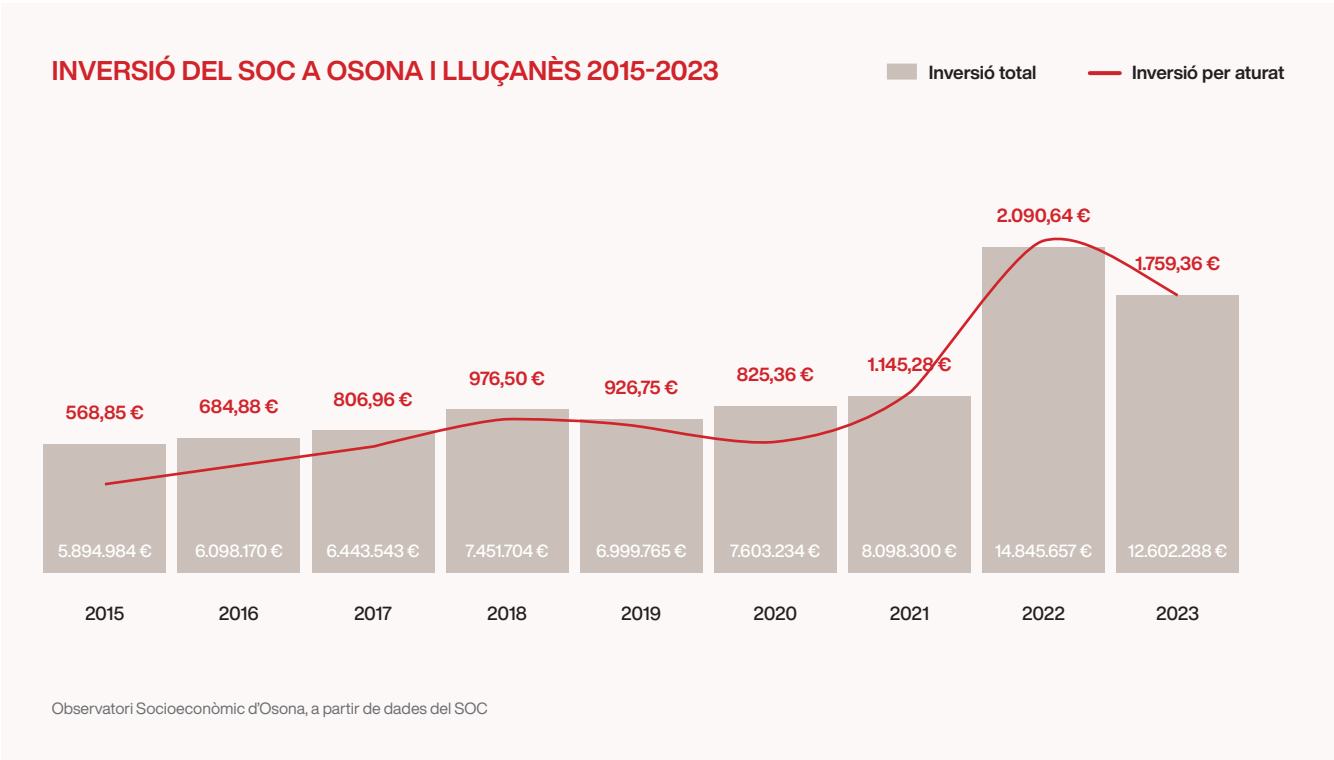
El Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC) articula la seva inversió com a eina per desplegar polítiques actives d'ocupació al territori. Durant el període 2015-2023, Osona i el Lluçanès conjuntament han estat les 10a comarques amb més inversió del SOC, amb 73 milions d'euros i escaig, però en canvi ocupen la 24a posició en inversió mitjana per aturat (1.087,18€). L'evolució d'aquesta inversió en els dar-

ters anys ha estat ascendent, amb un fort augment els darrers dos anys. La inversió del SOC va ser especialment generosa l'any 2022 i 2023, amb 14,5 i 12,5 milions d'€ respectivament. Durant el 2022 la partida més gran va anar destinada a foment per l'ocupació, amb més de 8 milions d'€, mentre que l'any 2023 la formació professional per l'ocupació va ser la partida més elevada, amb més de 4 milions d'€.

COMARQUES AMB MÉS INVERSIÓ DEL SOC 2015-2023

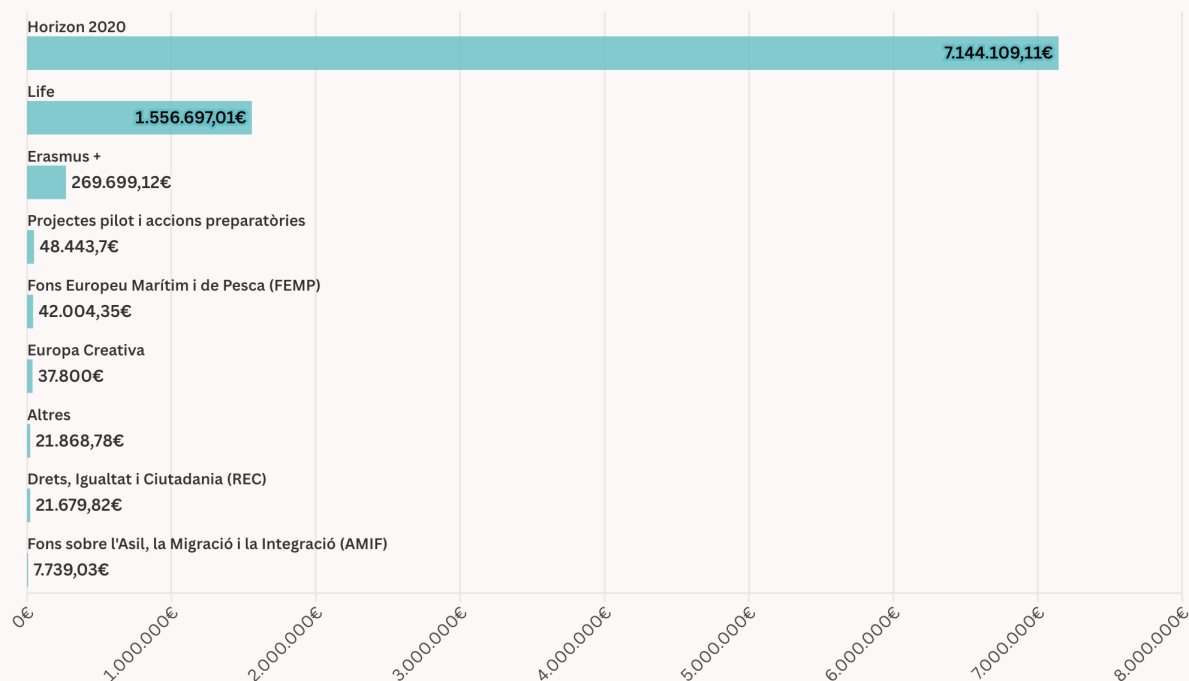
	Inversió acumulada 2015-2023	Inversió mitjana per aturat
Barcelonès	717.955.448,00 €	1.439,20 €
Vallès Occidental	299.208.386,40 €	656,44 €
Baix Llobregat	287.423.288,60 €	807,27 €
Vallès Oriental	127.715.219,30 €	648,08 €
Maresme	120.900.296,00 €	546,03 €
Tarragonès	118.270.516,60 €	895,69 €
Segrià	115.184.576,20 €	1.161,23 €
Gironès	110.151.437,50 €	1.287,97 €
Bages	89.805.684,40 €	1.040,11 €
Osona i el Lluçanès	76.037.645,20 €	1.087,18 €

Font: Servei Públic d'Ocupació de Catalunya

Línies de fons europeus rebuts a Osona i el Lluçanès (2014-2020)

OBSERVATORI
SOCIOECONÒMIC D'OSONA

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades facilitades pel Departament d'Unió Europea i Acció Exterior

Consulta
el gràfic
interactiu

FONS PÚBLICS DE FINANÇAMENT - FONS DE LA UNIÓ EUROPEA

En relació als fons de finançament europeus, l'estudi sobre *La participació catalana en els fons europeus competitiu (2014-2020)* indica que **onze** municipis d'Osona i el Lluçanès van rebre un total de **9,25 milions d'euros** en aquest període, repartits en **nou línies de subvenció**. Les més destacades van ser l'**Horizon 2020 (7,14 M€)**, **Life (1,56 M€)** i **Erasmus+ (270.000€)**. En conjunt, aquestes tres línies representen el **81% del finançament europeu** total pel territori.

Els ajuts es van distribuir entre **ajuntaments (8)**, **fundacions i entitats (7)** i **empreses (7)**. Entre els ajuntaments, l'**Ajuntament de Manlleu** és l'actor més destacat per la important quantia econòmica de la subvenció rebuda per un import de 159.750€ que correspon a l'adjudicació d'un programa Horizon 2020.

Pel que fa a les **fundacions i associacions**, la **Fundació Universitària Balmes (FUB)** és la principal benefactora dels fons europeus, amb **5,28 milions d'euros**, el **76% del total** destinat en aquest àmbit, atorgats per un programa Horizon 2020, un Life i l'Erasmus+, entre d'altres.

Finalment, en el camp **empresarial** destaca l'empresa **Hydrokemos S.L de Torelló**, que ha rebut **923.062,00€** per un programa Horizon 2020. Pràcticament, la meitat del total amb el **44,11%** dels **2.092.544€** que van rebre el món empresarial.

A nivell municipal, **Vic**, va concentrar el **62% del finançament**, amb un total de **5,72 milions d'euros**. A **Vic**, el principal beneficiari va ser la **Fundació Universitària Balmes (FUB)**, entitat gestora de la UVic-UCC. A **Torelló**, l'empresa **Hydrokemos S.L.**, dedicada a la depuració d'aigües industrials, va ser la principal receptora. En el cas de **Taradell**, aquests fons es van destinar principalment a la **Fundació Pau Costa**, especialitzada en la prevenció d'in-cendis. D'altra banda, en el municipi de **Manlleu**, l'Ajuntament va ser el principal captador d'aquests fons, mentre que a **Gurb**, el principal receptor va ser la fundació privada **Guifi.net**.

Pel que fa a municipis de menor dimensió, destaca el cas de **Tavertet**, que, amb només 131 habitants, ha obtingut **234.701 euros en fons europeus** a través de l'empresa **Myco Life S.L.**

A partir del 2020, la Comissió Europea crea el programa **Next Generation**, dels quals **Osona** ha rebut **107,16 M€**. Un **73%** (78,52 M€) destinat a **entitats privades** i **27%** (28,64 M€) a **entitats públiques**. Dins el **sector privat**, un **20%** dels beneficiaris han estat **particulars**, que han percebut **15,52 M€**. Pel que fa al **Lluçanès**, des de la seva constitució al maig del 2023, ha rebut **3,42 M€**, dels quals **2,76 M€** han anat a entitats **privades** i **658.977 €** a **entitats públiques**.

**MUNICIPIS RECEPTORS DE FONS EUROPEUS
2014-2020**

	€ Ajuts destinats al municipi
Vic	5.722.227,53€
Torelló	923.062,00€
Taradell	864.239,01€
Manlleu	774.318,64€
Gurb	553.758,27€
Tavertet	234.701,42€
Sant Pere de Torelló	108.278,34€
Olost	15.000,00€
Sant Julià de Vilatorrada	15.000,00€
Santa Eugènia de Berga	15.000,00€
Tavèrnoles	15.000,00€
Tona	15.000,00€
Total Osona i Lluçanès	9.255.585,21 €

Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades del Departament d'Unió Europea i Acció Exterior

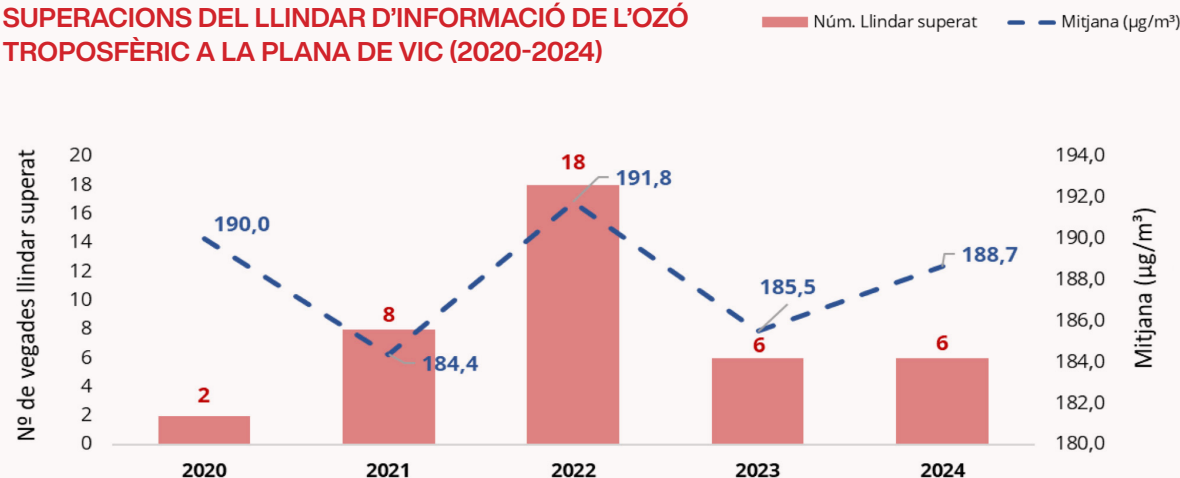
INDICADORS MEDIAMBIENTALS. CONTAMINACIÓ DE L'AIRE

La **Plana de Vic** és una de les zones de Catalunya amb una problemàtica destacada en matèria de **contaminació atmosfèrica**. Un dels principals contaminants presents en aquest territori és l'**ozó troposfèric (O₃)**, amb episodis recurrents de **superació del líndar diari recomanat**.

Durant la campanya de control d'ozó dut a terme entre **maig i setembre de 2024** —període en què es registren les concentracions més elevades— es van emetre un total de **deu avisos** per superació del líndar d'informació (mitjana horària superior a 180 µg/m³). D'aquests, **sis van tenir lloc a la Plana de Vic**. Aquest líndar representa el punt a partir del qual una exposició de curta durada pot suposar un risc per a la salut, especialment per als grups vulnerables, com ara persones amb malalties cardiovasculars o respiratòries, infants, nadons i dones embarassades.

L'anàlisi de la tendència en el període **2020-2024** indica que la **qualitat de l'aire a la Plana de Vic no ha experimentat una millora significativa**. Si bé s'ha observat una **reducció en el nombre total d'episodis des de 2022**, la **intensitat de la contaminació no ha disminuït de manera clara**. Això suggereix una **concentració dels episodis en un menor nombre de dies, però amb nivells de contaminació similars als registrats en anys anteriors**.

SUPERACIONS DEL LLINDAR D'INFORMACIÓ DE L'OZÓ TROPOSFÈRIC A LA PLANA DE VIC (2020-2024)

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat

Pel que fa a les **partícules en suspensió (PM₁₀)**, les dades mostren que les dues ciutats més poblades d'Osona, **Vic i Manlleu**, han **mantingut valors inferiors al límit anual** establert per a la protecció de la salut humana (**40 µg/m³**). No obstant això, la seva distribució durant els darrers cinc anys ha presentat una certa variabilitat, amb concentracions que han fluctuat entre els 24 i els 29 µg/m³.

La causa d'aquesta contaminació és multifactorial. Osona, en particular la Plana de Vic, és una àrea geogràfica caracteritzada per una orografia que propicia una concentració de les partícules contaminants que arriben de l'àrea metropolitana a través del congost, i les produïdes per una cabana porcina sobredimensionada, juntament amb les emissions de CO2 de la circulació de vehicles pesats que a través dels eixos viaris que creuen el territori.

En conclusió, la contaminació atmosfèrica continua representant un risc ambiental significatiu per a la salut pública a la Plana de Vic, amb **impactes potencials en l'augment de malalties respiratòries, cardiovasculars i en la incidència de càncer de pulmó**. Aquestes dades posen en relleu la necessitat de continuar implementant i reforçant mesures per reduir la contaminació i protegir la salut de la població.

**MITJANA DE LES PARTICULES EN SUSPENSÍO
PM10**

	2019	2020	2021	2022	2023
Manlleu	29	26	25	31	29
Vic	27	24	28	29	29

* (valor límit anual per a la protecció de la salut humana): 40 µg/m³.

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades d'Idescat

Mapa de contaminació de les fonts d'Osona i el Lluçanès - 2025

495,0

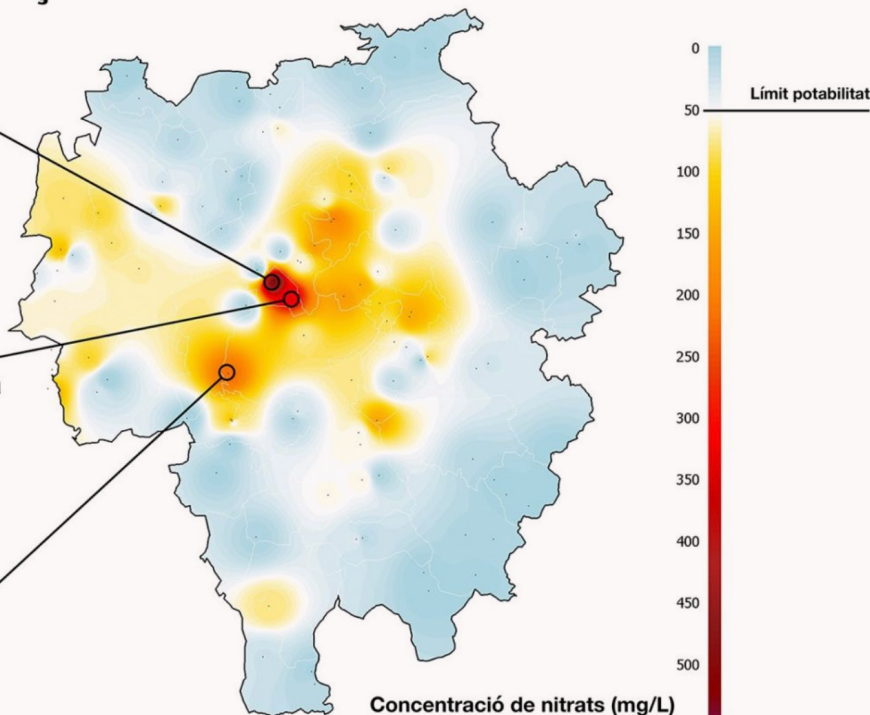
Font de Gallisans
SANTA CECÍLIA
DE VOLTREGÀ

337,4

Font de Santa Cecília
SANTA CECÍLIA
DE VOLTREGÀ

219,2

Font Salada
GURB

Font: Grup de Defensa del Ter

INDICADORS MEDIAMBIENTALS. CONTAMINACIÓ DE L'AIGUA

Des de fa 25 anys, el *Grup de Defensa del Ter* fa un seguiment de la contaminació per nitrats de les fonts d'Osona i el Lluçanès. En aquest temps, el territori ha tingut més de la meitat de les seves fonts afectades per una elevada concentració de nitrats, que representen la principal causa de contaminació de l'aigua subterrània. Aquest problema s'estén per una part significativa del territori i afecta nombrosos municipis de la comarca. El 2025, un **38% de les fonts analitzades continuen contaminades**, la mateixa xifra que l'any passat. Aquest any, degut a una major pluviometria, només el **34% de les fonts no brollen**, 18 punts menys que el 2024.

Les fonts més contaminades són la **Font dels Gallisans**, amb una concentració de nitrats alarmant de 495 mg/l; la **Font de Santa Cecília** amb 337,4 mg/l i la **Font Salada**, amb 219,2 mg/l.

Els efectes d'aquesta contaminació poden ser especialment perjudicials per a la salut humana i l'ecosistema.

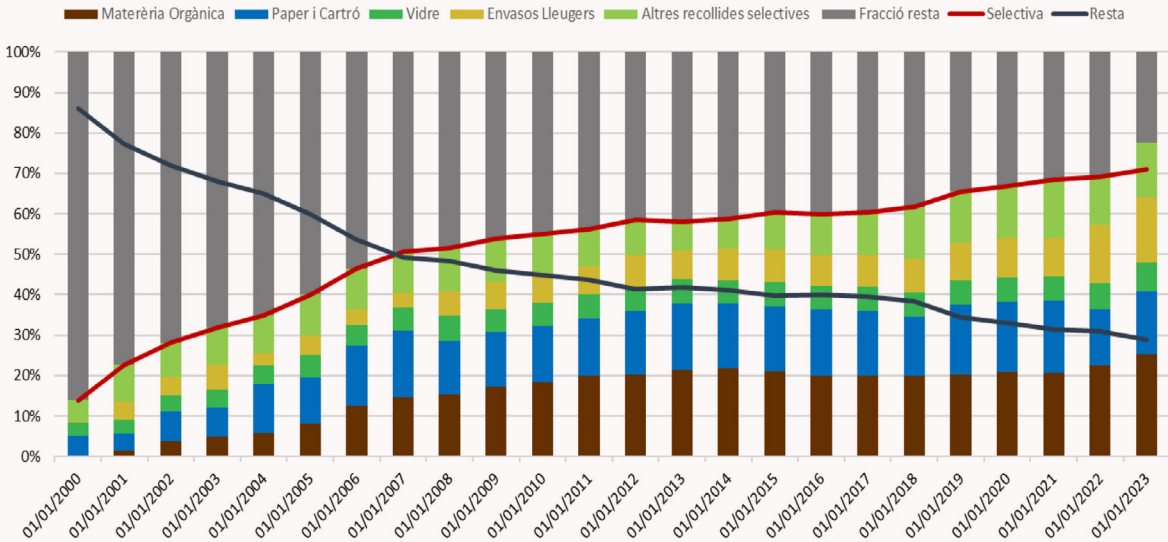
Les dades evidencien una realitat que no s'ha abordat en 25 anys; la necessitat d'actuar de manera urgent per **revertir una problemàtica que afecta tant el medi ambient com la salut pública**.

INDICADORS MEDIAMBIENTALS.
RESIDUS DOMÈSTICS

Les comarques d'Osona i el Lluçanès se situen notablement per sobre dels nivells de reciclatge fixats per a la Unió Europea (UE) (55% de reciclatge el 2025). Fins i tot, superant la mitjana europea (48%). Concretament, el territori registra un 71% de recollida selectiva, 24,3 punts superior a la registrada en el conjunt de Catalunya (46,7%). Evolutivament, any rere any la comarca osonenca experimenta un creixement continuat de manera constant, en contrast amb Catalunya, que ha tingut una distribució bastant irregular al llarg dels anys analitzats.

Recentment, les dades facilitades per l'Agència de Residus de Catalunya ens mostra com **Seva (87,5%), Malla (87,3%), Sant Julià de Vilatorça (87,2%)** són els municipis amb un % superior de recollida selectiva. En conjunt deu municipis d'Osona tenen un percentatge superior a la mitjana osonenca (71%). I exceptuant el cas de Tavèrnoles, tots els municipis amb un % de recollida selectiva més elevat també comparteixen el mètode de recollida de residus, el **Porta a Porta (PaP)**.

EVOLUCIÓ RECOLLIDA SELECTIVA, FRACCIÓ, RESTA I RESIDUS MUNICIPALS D'OSONA

Font: Agència Catalana de Residus

10 MUNICIPIS AMB + RECOLLIDA SELECTIVA (2023)

Municipi	% Recollida selectiva	Mètode de recollida
Seva	87,5%	PaP
Malla	87,3%	PaP
Sant Julià de Vilatorça	87,2%	PaP
Folgueroles	86,1%	PaP
Sant Vicenç de Torelló	85,8%	PaP
Tavèrnoles	85,8%	Contenidors
Taradell	85,6%	PaP
Sant Hipòlit de Voltregà	84,9%	PaP
Manlleu	83,1%	PaP
Calldetenes	82,4%	PaP
Osona	71,0%	
Catalunya	46,7%	

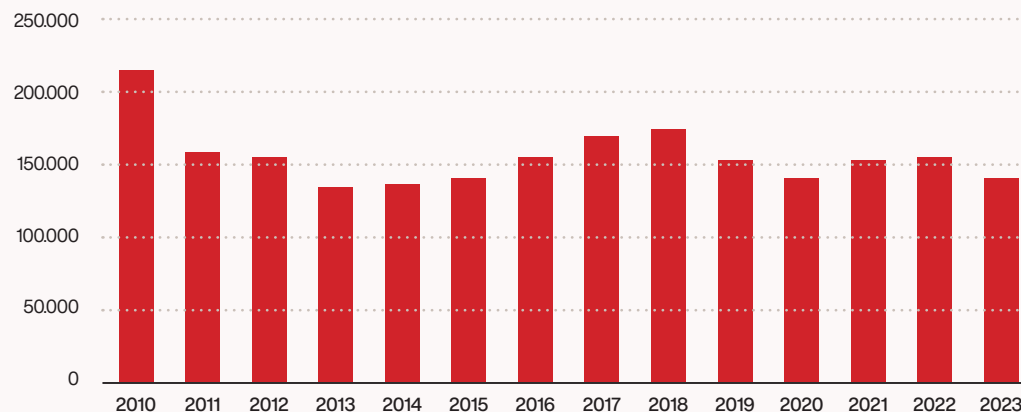
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'ARC

INDICADORS MEDIAMBIENTALS. RESIDUS INDUSTRIALS

L'any 2023, la comarca d'Osona i el Lluçanès va generar **142.018 tones de residus industrials**, un 9,0% menys que l'any anterior. Una xifra que trenca amb la dinàmica de creixement que duia l'economia osonenca d'ençà del 2020 quan va assolir un nou mínim de 140.014 tones de residus industrials. En el còmput global, els residus industrials del territori van representar **el 3,94% de tot Catalunya**, segons l'Agència de Residus de Catalunya. D'aquests, el **93,5% no són perillosos** i el **6,5% són perillosos**, un augment del 35,4% dels residus perillosos respecte l'any passat.

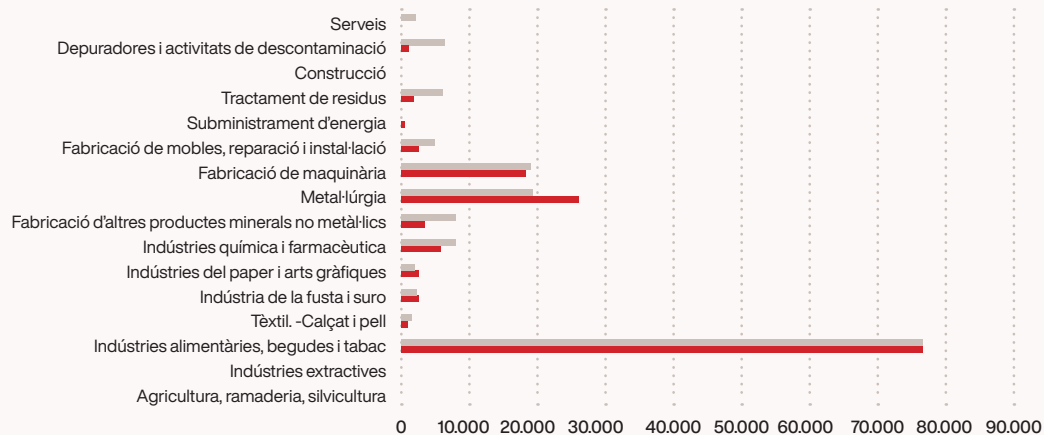
Dit això, si ens fixem en els residus industrials per activitat (CCAE), tal com assenyalàvem en anteriors informes, la **indústria alimentària és la principal generadora de residus industrials** amb 76.300 tones, més de la meitat del total (53,7%). Seguidament, a molta distància, la metal·lúrgia (25.975 tones i el 18,3%), per una banda, i la fabricació de maquinària (18.281 tones i el 12,9%, per l'altra, completen les tres activitats més generadores de residus industrials de la comarca d'Osona i el Lluçanès (84,9% del total).

EVOLUCIÓ DELS RESIDUS INDUSTRIALS DECLARATS (MILERS DE TONES) A OSONA I EL LLUÇANÈS

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'ARC

RESIDUS INDUSTRIALS DECLARATS (t) PER TIPUS D'ACTIVITAT (CCAE) A OSONA EL 2023

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'ARC

En el marc d'anàlisi de la gestió i la valorització dels residus, l'any 2023-2024 es va dur a terme a Osona una **prova pilot per a la reducció i revalorització dels residus de les empreses a la comarca**. Tot i que la mostra d'aquest estudi no és representativa de la distribució dels sectors, l'anàlisi i les propostes derivades aporten mesures essencials per millorar la gestió dels residus industrials. El projecte ha estat impulsat per la Mancomunitat La Plana, Creacció, els ajuntaments de Vic, de Gurb i de les Masies de Voltregà, el Consorci del Lluçanès i el Consell Comarcal d'Osona, amb el suport de la Diputació de Barcelona. L'objectiu principal és sensibilitzar i assessorar tant les indústries de la comarca, productores de residus industrials, com els seus gestors, fomentant la disminució de residus i la seva correcta separació.

OSONA. MUNICIPIS AMB MÉS RESIDUS INDUSTRIALS

Municipi		Tones per empresa
1	Orís	3.885,0
2	Esquirol, L'	1.457,3
3	Sant Quirze de Besora	1.296,5
4	Santa Eugènia de Berga	1.244,5
5	Viladrau	851,0
6	Sant Pere de Torelló	472,7
7	Perafita	389,5
8	Gurb	371,2
9	Olost	332,2
10	Sant Vicenç de Torelló	292,6

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'ARC i Idescat.

De les **107 empreses analitzades**, la **majoria són petites o mitjanes**, amb només un **13% de grans dimensions**. Malgrat ser **menys nombroses**, aquestes darreres generen el **percentatge més alt de residus (58%)**. Territorialment, Vic concentra el 42% de les empreses participants; Gurb, el 17%, però amb una producció de residus molt baixa (1%). En canvi, al Lluçanès, amb només un 9% de les empreses, genera un 15% del total de residus, indicant un impacte notable. Quant a la **tipologia de residus**, els més abundants són **la fusta** (1.213 tones), **el cartró** (708 tones), **els residus banals o rebuig** (687 tones), **el metall** (501 tones) i **els plàstics** (248 tones). La fusta presenta una alta potencialitat de reutilització en la indústria ramadera del sector vacum.

OSONA. MUNICIPIS AMB MENYS RESIDUS INDUSTRIALS

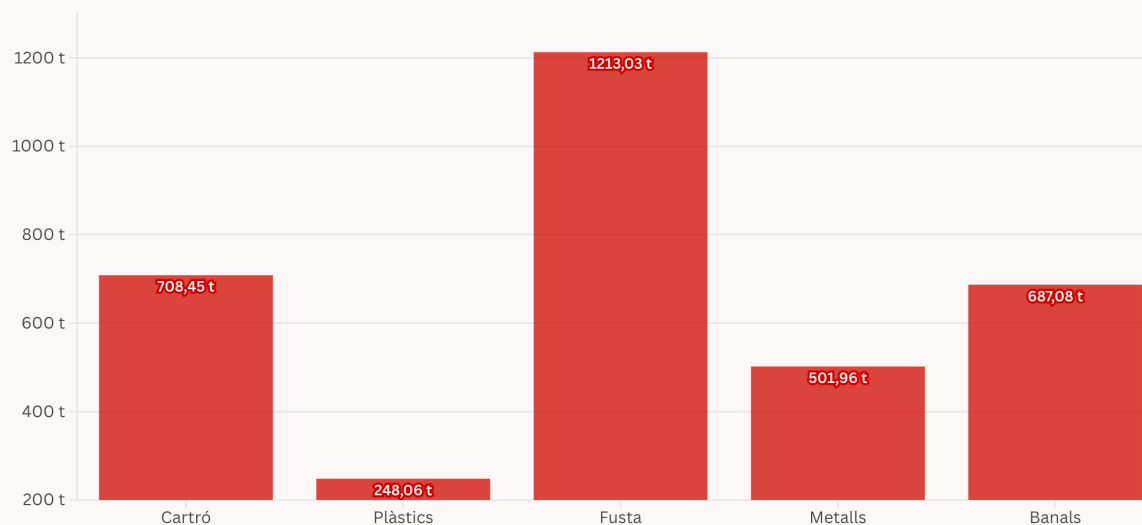
Municipi		Tones per empresa
1	Vidrà	3,5
2	Sant Bartomeu del Grau	7,0
3	Sant Hipòlit de Voltregà	7,9
4	Alpens	8,7
5	Lluçà	10,0
6	Santa Cecília de Voltregà	12,0
7	Tavèrnoles	12,0
8	Prats de Lluçanès	12,3
9	Santa Maria de Besora	14,0
10	Oristà	22,7

Paral·lelament, **un dels reptes identificats és la millora en la segregació en origen i la recollida selectiva**, especialment del cartró i els plàstics. A més, es constata que molts embalatges plàstics no es registren correctament en el seu codi LER, afectant l'anàlisi de residus i la seva correcta gestió. En total, a la comarca hi ha **62 gestors de residus**. Una de les problemàtiques assenyalades a l'estudi és la **manca de gestors especialitzats, un fet que dificulta una gestió més diferenciada dels residus**. Com a conseqüència, es produeix certa divergència entre les dades presentades per l'ARC i les dades reals de la seva generació de residus. L'estudi mostra que el **57% dels residus generats han estat valoritzats**, mentre que el **43%** han requerit **disposicions de rebuig**, indicant una tendència positiva cap a la reutilització, però amb marge de millora. Entre un **42% i un 50% de les empreses utilitzen la deixalleria**, mentre que un **2% fan ús de contenidors de residus d'origen domèstic**, un fet que podria indicar una gestió inadequada en alguns casos.

El cost de la gestió de residus és una preocupació per al 48% de les empreses, fet que subratlla la necessitat de programes d'assessorament per optimitzar costos i fomentar pràctiques més sostenibles. Tot i això, el 58% no consideren rellevant informar els clients sobre la seva gestió de residus, fet que evidencia que la sostenibilitat encara no és vista com un factor competitiu clau. La sensibilitat ambiental varia segons la mida de l'empresa, sent més elevada en les de grans dimensions, probablement per exigències reguladores o estratègies corporatives.

Pes de cada grup de residus (t)

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades del Programa Pilot d'Assessorament de Residus

COMUNITATS ENERGÈTIQUES

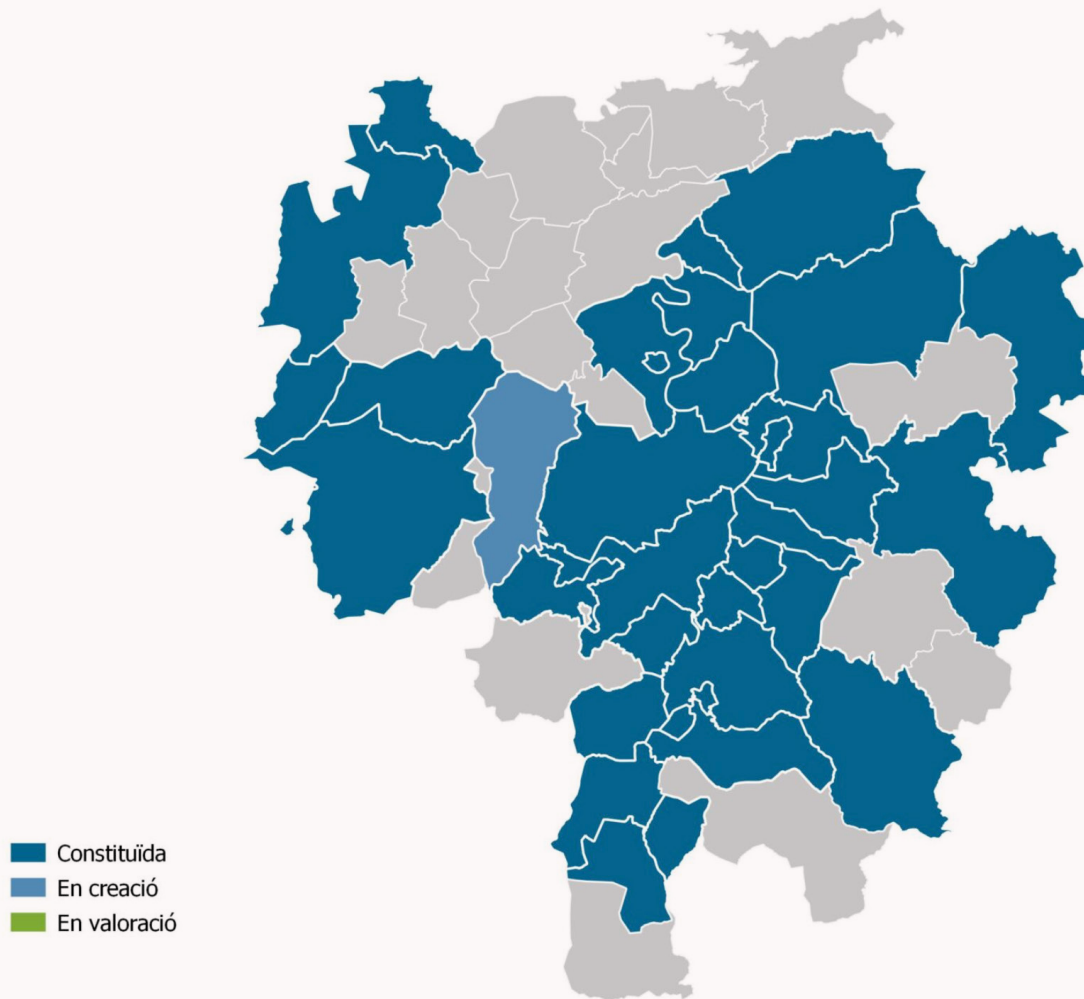
El projecte estratègic **Nova Energia d'Osona (NEO)** preveu la constitució de **comunitats energètiques, cooperatives d'energia a tots els municipis oso-nencs**, agrupades sota una cooperativa de segon grau encarregada de coordinar-les. Aquest instrument legal permet afrontar amb més seguretat un dels principals obstacles de la transició energètica: els tràmits administratius. A Osona, aquesta cooperativa de segon grau assumeix bona part d'aquestes gestions, una tasca difícil de sostenir només amb personal voluntari.

Segons dades de l'*Agència Local de l'Energia d'Osona*, actualment el territori disposa de **29 comunitats energètiques**, que agrupen un total de **1.500 persones sòcies de cooperatives**. Dins d'aquestes comunitats, **una està orientada al sector industrial, i set han rebut la cessió directa d'una o diverses instal·lacions fotovoltaïques**.

En aquest sentit, el territori s'ha consolidat com un dels més sensibilitzats envers la transició energètica. Això es reflecteix en el fet que és **la comarca de la demarcació de Barcelona que més ha invertit en energies renovables entre 2019 i 2024**, segons dades de la Diputació de Barcelona. En total, la comarca hi ha destinat **40,6 milions d'euros** i ha estalviat **42,1 GWh anuals**.

Cal destacar el cas de **Sant Pere de Torelló**, que ha aconseguit un **estalvi econòmic anual d'1,1 milions d'euros** i ha reduït les emissions de CO₂ en **4,1 milions de quilos anuals**, situant-se com un dels municipis capdavaners en el camp de les energies renovables.

COMUNITATS ENERGÈTIQUES EN FUNCIONAMENT

Oficina de Transformació Comunitària d'Osona en Transició

Conclusions

DIMENSIÓ PRODUCTIVA

- **Context econòmic** → la pandèmia va impactar menys a la comarca gràcies al sector agroalimentari. A partir del 2021 ha seguit la tendència positiva catalana. Ara és la 15a comarca en PIB per habitant (32.350€).
- **Estructura econòmica i especialització** → Osona és un dels principals pols industrials de Catalunya. La indústria representa més del 35,7% del VAB comarcal, amb una forta especialització agroalimentària, fet que la fa vulnerable per l'alta dependència.
- **Concentració empresarial** → Hi ha una forta concentració d'activitat econòmica en poques empreses i municipis. Només 20 empreses (Top20) concentren el 52% de la facturació comarcal.
- **Internacionalització** → El 10,8% de les empreses osonenques tenen activitat exterior, destacant els sectors del comerç i distribució (38%), metall (19%) i agroindústria (11%).
- **Dinamisme empresarial** → La creació de noves empreses ha estat irregular els darrers anys. El comerç (a l'engròs 62%, al detall 38%) lideren la creació d'empreses dels darrers 10 anys, seguits dels serveis a l'activitat econòmica i la construcció.
- **Mercat laboral i ocupació** → Màxim històric de llocs de treball amb 76.954, sobretot en feines poc qualificades. Més del 67% dels nous contractes són d'ocupacions elementals. Un 66,8% dels llocs creats tenen risc d'automatització.
- **Qualitat laboral i contractació** → Els salaris són inferiors a la mitjana catalana, i predominen els contractes curts i amb alta rotació.
- **Innovació i productivitat** → Baixa presència d'indústria tecnològica, i empitjorant respecte al 2009, amb una productivitat feble. La comarca segueix un model de treball intensiu, poc basat en coneixement.
- **Sector salut i social** → És clau el seu valor afegit i l'ocupació que genera, però afronta reptes de relleu generacional, digitalització i manca de professionals qualificats.
- **Atur** → L'atur amb una taxa del 7,8% és estructural, però persisteixen desigualtats entre col·lectius.

DIMENSIÓ FORMATIVA

- **Nivell formatiu de la població** → Elevat pes de població amb nivell formatiu molt baix; un 32,7% de la població d'Osona té com a nivell màxim l'ESO i només el 30% de la població té estudis superiors. Aquestes dades reflecteixen una economia orientada a sectors poc qualificats, com l'agroindústria, i la presència destacada de població estrangera amb nivells formatius bàsics.
- **Formació de la població ocupada** → Les dones tenen més estudis superiors, mentre que els homes predominen en nivells bàsics. Les dinàmiques del mercat de treball, en particular la demanda de perfils poc qualificats, han incentivat històricament l'abandonament prematur dels estudis.
- **Transicions postobligatòries** → Només un 22,7% dels joves segueixen estudis postobligatoris, molt per sota del desitjat. Aquesta dada evidencia un punt feble en la transició. Les dificultats d'accés al transport públic condicionen els itineraris formatius i poden contribuir a l'abandonament escolar prematur.
- **Estudis postobligatoris** → Les matrícules en estudis postobligatoris han crescut un 89% en vint anys, principalment per l'auge de la formació professional. Aquest canvi té un fort impacte en l'adaptació del sistema educatiu a les demandes reals del mercat de treball, però també destaca l'elevat nombre d'alumnes que no finalitzen els estudis.
- **Uvic-UCC** → es consolida com a agent clau de coneixement i formació, tot i que només un 13% de l'alumnat és local. La seva capacitat d'atracció territorial i internacional té un paper estratègic en el desenvolupament formatiu i econòmic de la comarca.
- **Desencaix formació-mercat laboral** → La formació professional a Osona mostra un gran creixement. Tanmateix, sectors com l'agroindústria o la fabricació mecànica tenen baixa representació en la matriculació, mentre que d'altres amb menys ocupació comarcal (esports, TIC) concentren molta demanda formativa. A la vegada, hi ha una elevada mobilitat per estudis cap a altres comarques; destaquen les especialitzats d'electromecànica de vehicles, robòtica o disseny mecànic.

DIMENSIÓ SOCIAL

- **Indicadors sociodemogràfics** → Entre 2000 i 2024, la població ha crescut un 34,1%, impulsada gairebé exclusivament per la immigració. Avui dia, el 40% dels naixements són de mares estrangeres.
- **Envelliment i estructura demogràfica** → L'índex d'envelliment és alt (116,9), tot i que la immigració jove n'ha esmorteït els efectes. El 28% de majors de 75 anys viu sol, amb risc d'aïllament.
- **Matrícula viva i tensió del sistema educatiu** → La matrícula viva evidencia un elevat moviment d'alumnat dins el sistema educatiu, registrant 1.843 altes i 945 baixes l'últim curs. Un 37% d'alumnes de nacionalitat estrangera s'incorporen després d'iniciar el curs, majoritàriament en etapes escolars obligatòries.
- **Renda i desigualtats territorials** → La renda mitjana per habitant a Osona (15.205€) es troba lleugerament per sota de la mitjana catalana, i amb fortes desigualtats internes. La taxa de pobresa al territori se situa en el 14,2%, i puja fins al 22,8% en el cas dels menors d'edat, malgrat l'augment de la renda mitjana en els darrers anys.
- **Salaris i bretxa laboral** → El salari mitjà comarcal és de 27.284€, un 5,2% inferior al de Catalunya. Les dones i els menors de 25 anys són els col·lectius més vulnerables, amb salaris molt inferiors a la mitjana.
- **Llars i nous models de convivència** → El nombre

de llars ha crescut un 3,8%, amb grans diferències entre municipis. L'augment més gran es dona a zones que han rebut població jove o de l'àrea metropolitana i població estrangera, mentre que municipis amb envelliment i despoblament han reduït el nombre de llars. Les llars unipersonals també creixen, associades a l'envelliment i a noves formes de vida.

- **Habitatge i segregació residencial** → Tendència a increment de preus tant en compravenda com en lloguer. S'accentua la segregació, les desigualtats i la precarietat habitacional.

DIMENSIÓ TERRITORIAL

- **Context territorial** → Osona i el Lluçanès tenen una posició estratègica per la seva proximitat a l'àrea metropolitana de Barcelona i la frontera francesa. Eixos viaris i ferroviaris, com la C-17, la C-25 i la línia R3, doten el territori d'un gran potencial logístic i econòmic.
- **Accessibilitat als serveis** → Tot i tenir una accessibilitat global superior a la mitjana catalana, hi ha municipis amb greus dificultats d'accés als serveis, i en risc de despoblament. Aquestes dades apunten a una realitat dual: bones condicions per a municipis mitjans i grans, però moltes dificultats per als petits nuclis rurals.
- **Despesa pública** → La despesa pública municipal per habitant s'ha incrementat substancialment entre 2013 i 2023, amb un increment comarcal mitjà del 56,81%.
- **Planificació estratègica** → En els darrers 30 anys s'han impulsat 13 plans estratègics, una xifra per sota de les comarques veïnes. S'han prioritzat els àmbits: Paisatges productius i sostenibilitat, Ocupació, formació i empresa, i Governança i planificació territorial. Els anys amb més dinamisme estratègic han coincidit amb crisis o moments de transformació.
- **Serveis de desenvolupament territorial** → Osona i el Lluçanès compten amb una xarxa àmplia de serveis de desenvolupament econòmic local, clau per impulsar la competitivitat i el reequilibri territorial.
- **Fons públics de finançament** → Les principals fonts públiques al territori provenen de la Diputació de Barcelona, el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya i els Fons europeus, rellevants per projectes de transició verda, digitalització i inclusió social.
- **Indicadors mediambientals** → Els riscos associats al canvi climàtic i la contaminació per l'activitat econòmica, requereixen sistemes de gestió ambiental integrats, que incloguin la vigilància de la qualitat de l'aire, la biodiversitat i l'ús racional del sòl.
- **Comunitats energètiques i sostenibilitat** → Tot i el potencial energètic del territori, les comunitats energètiques encara són incipients i necessiten impuls públic i coordinació entre municipis.

Bibliografia i annexos

INFORMES

BBVA. Anuari Econòmic Comarcal. 2024

BIODIVERSITAT. Resultats del programa pilot d'assessorament de residus. 2024

CENTRE DE RECERCA EN ECONOMIA I DESENVOLUPA AGROALIMENTARI (CREDA). La participació catalana en els fons europeus competitius 2014-2020. 2021

CONSELL DE TREBALL, ECONÒMIC I SOCIAL DE CATALUNYA. El sector salut a Catalunya. 2024

CONSELL DE TREBALL, ECONÒMIC I SOCIAL DE CATALUNYA. Les polítiques de reequilibri territorial a Catalunya. 2025

DEPARTAMENT D'ACCIÓ EXTERIOR I GOVERN OBERT. La participació catalana en els fons europeus competitius 2014-2020

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA. 5è Informe de Competitivitat. 2021

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA. 6è Informe de Competitivitat. 2023 CREACCIÓ. Mapeig del sector salut i social a Osona. 2023

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Estructura empresarial de la província de Barcelona. 2024

GRUP DE DEFENSA DEL TER. Concentració de nitrats a l'aigua de les fonts de la comarca d'Osona i el Lluçanès. 2025

MANPOWER GROUP. DESAJUSTE DE TALENTO. 2024

RANDSTAD RESEARCH. Mercado de Trabajo en el sector Healthcare. 2024

SERVICIO PÚBLICO DE EMPLEO ESTATAL (SEPE). El ajuste de la oferta y la demanda de empleo. 2024

BASES DE DADES

AGÈNCIA DE RESIDUS DE CATALUNYA (ARC)

AGÈNCIA ESTATAL DE L'ADMINISTRACIÓ
TRIBUTÀRIA (AEAT)

AGÈNCIA LOCAL DE L'ENERGIA D'OSONA

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ
PROFESSIONAL

DEPARTAMENT D'INTERIOR I SEGURETAT
PÚBLICA – TRANSPARÈNCIA I BON GOVERN

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I
SOSTENIBILITAT

DEPARTAMENT D'UNIÓ EUROPEA I ACCIÓ
EXTERIOR

DIPUTACIÓ DE BARCELONA (DIBA)

EUROFIRMS

FOTOCASA

HABITACLIA

IDEALISTA

INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA
(IDESCAT)

INSTITUT NACIONAL D'ESTADÍSTICA (INE) INTAC

LINKEDIN

MANPOWER GROUP

OBSERVATORI DE TREBALL I MODEL PRODUCTIU
(OTMP)

REGISTRE MERCANTIL

SERVEI D'OCUPACIÓ DE CATALUNYA (SOC)

TTVIC

UNIVERSITAT DE VIC – UNIVERSITAT CENTRAL DE
CATALUNYA (UVIC – UCC)

Osona, reptes de futur

Projectes estratègics

Índex de continguts

1. TRANSFORMACIÓ DEL SECTOR AGROALIMENTARI
2. MOBILITAT DEL FUTUR
3. TALENT I COL·LECTIUS VULNERABLES
4. MILLORA DE LA SALUT I L'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA
5. NOVA ENERGIA D'OSONA

Transformació del sector agroalimentari

Lideratges

Ajuntament de Vic

Centre Tecnològic Beta

Creació

Actors

Ramaders i agricultors Indústria alimentària

Administració pública (DARPA, Consell Comarcal, Ajuntaments)

Entitats socials – ambientals Centres de recerca i universitats

(Universitat de Vic, IRTA, etc)

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

Osona Biocircular és una iniciativa territorial que té com a principal objectiu ajudar a incrementar la competitivitat i sostenibilitat del sector agroalimentari a partir de la definició d'una agenda compartida per promoure la transició dels sistemes productius agroalimentaris comarcals cap a la bioeconomia circular.

A QUINA NECESSITAT RESPON?

Incrementar les externalitats positives (generar llocs de treball, generar economia al territori, produir aliments de qualitat) i disminuir les negatives (impacte ambiental: emissions de GEH i amoníac, contaminació d'aigües i sòls per nitrats, consum d'aigua, etc).

OBJECTIUS

- **Incrementar la sostenibilitat del sector agroalimentari de la comarca, especialment de la ramaderia intensiva i de la indústria càrnica**
 - Millorar la qualitat de l'aire l'aigua i dels sòls i preservar la biodiversitat
 - Optimitzar la gestió dels residus orgànics i reduir el malbaratament.
- **Generar noves oportunitats i iniciatives de bioeconomia a partir de la gestió i valorització dels residus i dels subproductes orgànics: producció de bioenergia i bioproductes**
 - Promoure plantes centralitzades i en origen de gestió de dejeccions ramaderes i altres residus.
- **Promoure la innovació i la recerca del sector agroalimentari, especialment orientada a la competitivitat, la sostenibilitat i la digitalització, promovent la transició verda i digital**
 - Promoure projectes de recerca i innovació entre empreses i centres tecnològics i universitats, transferència de coneixement i formació
- **Protegir i acompanyar els petits agroproductors**
 - Oferir assessorament i acompanyament, serveis i iniciatives conjuntes. Promoció dels productes de valor afegit, a través d'estratègies de comunicació, de fires i esdeveniments.

INDICADORS

Participació en l'impuls de plantes centralitzades de residus orgànics i en projectes d'innovació per millorar la gestió de les dejeccions ramaderes.

Hub innovació:

- Projectes Centre Beta: 4
- Projectes Creacció: 2

Atencions Servei Agroalimentari: 78

Participants Programa Engrana: 7

Programes generació de demanda:

- Mengem d'Aquí, Osona i Lluçanès
 - 4.200 menús diaris
 - 375K€ Cost anual a productors
- Fet a Osona i aliments Excel·lents
 - 41 projectes participants
 - 7 projectes guanyadors

Col·laboració projectes europeus: 2

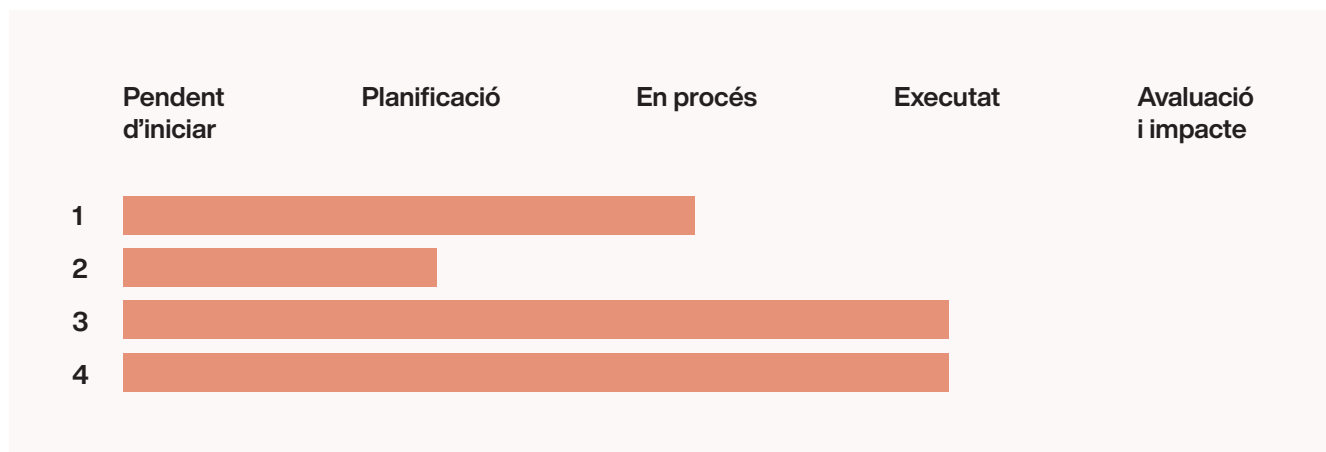
LÍNIES DE TREBALL

1. Increment de la sostenibilitat, especialment de la ramaderia intensiva i el sector càrnic
2. Promoció de la bioeconomia, especialment de les dejeccions ramaderes i de residus orgànics de la indústria alimentària
3. Promoció de la recerca i la innovació per incrementar la competitivitat, la sostenibilitat i la digitalització
4. Protegir i acompanyar els petits agroproductors

VALORACIÓ QUALITATIVA I ACTUACIONS DESTACADES

En els darrers anys s'ha incrementat la sostenibilitat del sector però encara hi ha força marge de millora. S'està promovent la bioeconomia, però encara estem als estadis inicials, sobretot un impuls important del biogàs. Gràcies, en part, a la presència del Centre Tecnològic Beta, així com d'altres entitats de recerca, s'estan impulsant projectes de recerca i innovació amb les empreses, però fa falta incrementar el número de projectes i d'altres iniciatives.

Hi ha un nombre important de petits agroproductors, especialment formatgeries, que la seva activitat ofereix serveis ecosistèmics, la cohesió territorial i la distribució més justa de l'economia.

Mobilitat del futur

Lideratges

Consell Comarcal d'Osona

Creació, Oficina Tècnica de l'R3

Actors

35 ajuntaments d'Osona i el Lluçanès,
Consorti Vall del Ges, Orís i Bisaura,
Mancomunitat la Plana, Diputació de
Barcelona, Generalitat

Ass. Leader Ripollès Ges Bisaura i ARCA
Cambres Osona i Vallès Oriental

CCOO i UGT

Ifercat, TRN TARYNET

Perquè no ens fotin el tren, Canvis en cadena,
Promoció del Transport Públic Som Mobilitat,
Osona amb Bici Sagalés, 25 Osona Bus

UVic-UCC, UPC - DECA - EXIT

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

Afavorir el desenvolupament sostenible gràcies a la millora de la mobilitat a Osona, que impacti favorablement en la qualitat de vida de les persones, millori la seva formació i ocupabilitat, permeti captar nou talent i ajudi a la competitivitat i sostenibilitat de les empreses. Això es fa en 2 línies de treball:

1. Creació de l'Oficina Tècnica de la R3: generar coneixement sobre la línia R3 des d'Osona que serveixi per elaborar una proposta ferroviària pel desenvolupament del corredor de la R3 i impulsar la millora del servei de la línia de rodalies R3 a Osona.
2. Definir una estratègia per millorar la mobilitat urbana rural a Osona a través d'un Pla d'Actuacions participat a implantar a partir de gener de 2026.

A QUINA NECESSITAT RESPON?

La mobilitat és un factor determinant en el dia a dia de les persones a Osona i condiona les seves oportunitats formatives, laborals, d'accés als serveis i la qualitat de vida. Només el 4'8% dels desplaçaments a Osona es fan en transport públic, la ràtio més baixa de les comarques catalanes.

OBJECTIUS

- Posar la mobilitat en l'agenda política de la comarca.
- Crear una visió comarcal de la mobilitat del futur, amb consens polític i d'agents comarcals.
- Generar coneixement des del territori per definir el model de prestació de serveis de mobilitat a Osona.
- Vetllar perquè es compleixi el calendari i fases del desdoblament de l'R3.
- Vetllar perquè s'implementi el Pla d'Actuacions per a la mobilitat sostenible.
- Fer lobby davant les institucions d'àmbit català i estatal que tenen competències.
- Consolidar una oficina de referència que aglutini els temes de mobilitat comarcal.

INDICADORS

R3

Agents implicats: 11

Informes elaborats: 8

Reunions institucionals/lobby: +20

URBACT

Membres Grup Local: 38

Trobades del Grup Local: 7

Sessions territorials a Osona: 5

Reunions bilaterals amb agentsclau: 8

Trobades transnacionals: 4

Sessions formatives d'intercanvi de coneixement:
7 online

Informes elaborats: 2

LÍNIES DE TREBALL

R3

1. Actuar com a lobby per al desdoblament de l'R3 l'any 2035
2. Vetllar per la prestació del servei i la realització d'actuacions necessàries en la infraestructura

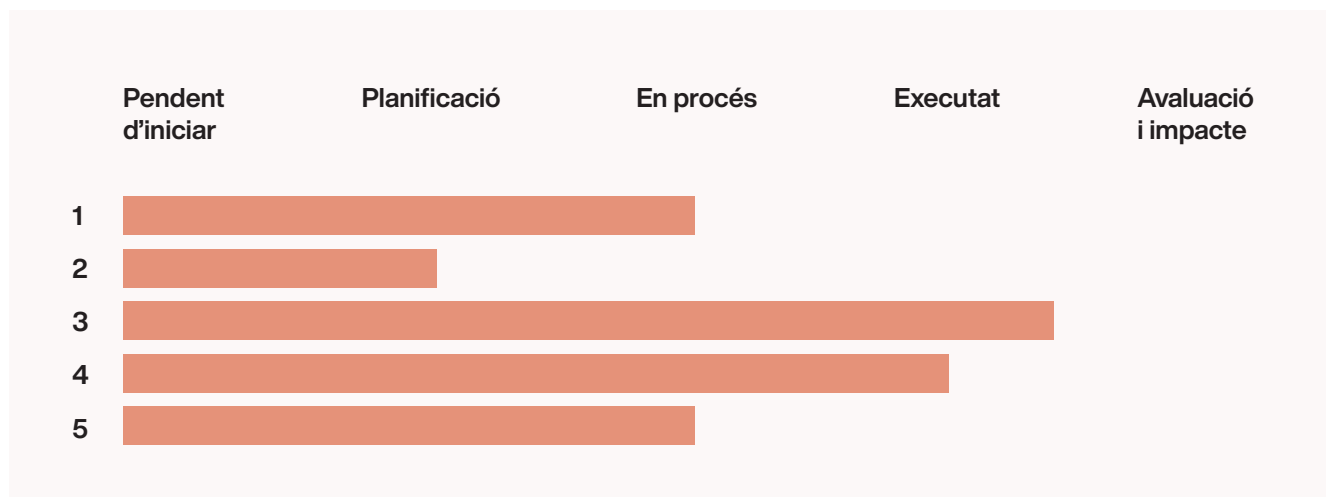
URBACT

3. Impulsar el Grup Local d'URBACT que impliqui agents clau del territori i representants polítics
4. Ampliar el coneixement sobre la mobilitat a Osona i els casos d'èxit i tendències europees
5. Proposta de sistema de bus interurbà 2028, amb connectivitat rural i facilitant la intermodalitat

VALORACIÓ QUALITATIVA I ACTUACIONS DESTACADES

L'Oficina Tècnica R3 ha esdevingut un marc de treball estable (des del 2022) amb representants de diferents grups polítics, econòmics i socials. La seva tasca s'ha centrat en vetllar per la bona gestió de les obres de desdoblament de l'R3 i fer lobby davant les administracions competents sobre la línia per aconseguir un millor servei i pressionar per complir el calendari del desdoblament.

El Grup Local URBACT d'Osona té una representació àmplia i diversa que s'ha implicat en l'anàlisi, cerca de solucions i construcció de consensos per a una estratègia de mobilitat comarcal. Alhora, ha incorporat consensos superiors i competents com el Departament de Territori, l'ATM i la Diputació de Barcelona.

Talent i col·lectius vulnerables

Lideratges

Actors

Consell Comarcal d'Osona

Ajuntament de Manlleu

Ajuntament de Vic Creació

CEDO

Cambra de Comerç

Ausa Futur

Associació d'Empresaris de Manlleu

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

Creació d'una Escola de Noves Oportunitats d'àmbit comarcal, gestionada per una Fundació públic-privada integrada pels principals actors del sector públic i del sector empresarial de la comarca, per tal d'oferir itineraris de formació professional a joves de 16 a 29 d'anys que no tenen formació postobligatòria en aquells sectors del teixit productiu de la comarca on hi ha la necessitat de contractar personal qualificat.

El model pedagògic de l'escola Albir es basa en l'acompanyament intensiu, en l'orientació personal, acadèmica i professional, l'empoderament i presa de decisions de la persona jove, i la formació en competències bàsiques, transversals i tècniques. A hores d'ara, s'imparteix FP amb certificat professional de 14 famílies professionals diferents.

A QUINA NECESSITAT RESPON?

Reduir l'Abandonament Escolar Prematur (AEP) d'Osona i lluitar contra els processos d'exclusió. També es vol donar resposta a les necessitats de les empreses de captar talent jove.

OBJECTIUS

- **Fomentar la inclusió educativa, laboral i social dels joves en situació d'AEP** prestant especial atenció a les desigualtats i barreres que dificulten l'èxit educatiu (salut mental, habitatge, mobilitats, etc).
- **Fomentar l'Educació i la Formació Professional orientada a la reconexió educativa i/o laboral** del col·lectiu jove a partir del suport, l'orientació i l'acompanyament intensiu.
- **Oferir suport i assessorament als centres educatius i als recursos formatius de la comarca** en l'àmbit dels joves vulnerables en risc d'exclusió educativa i social.
- **La interacció amb els sectors productius per detectar les necessitats de formació professional.**

INDICADORS (2022/24)

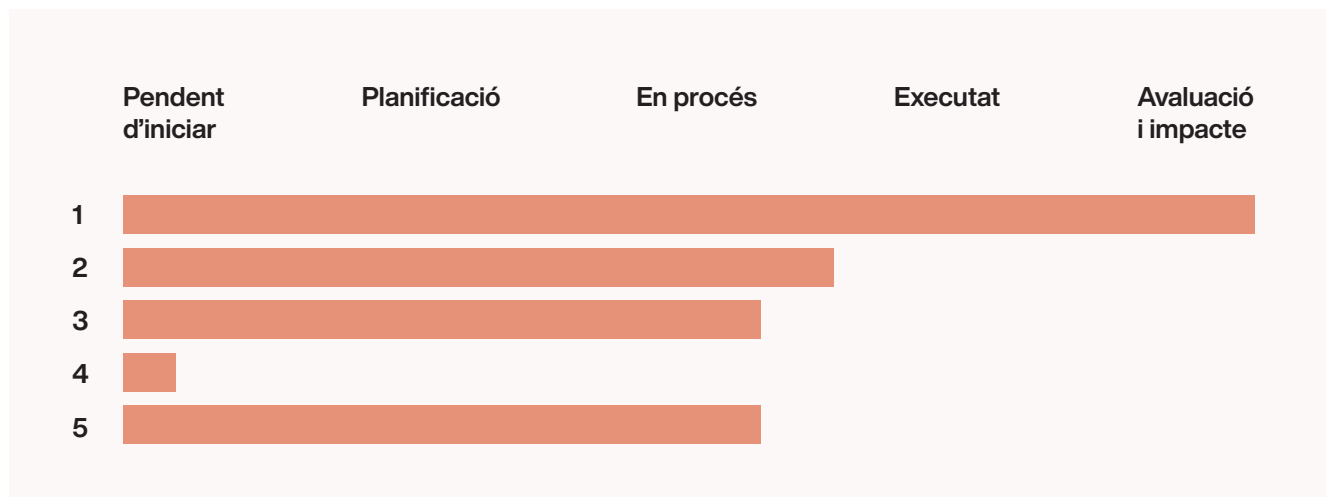
Joves inscrits/es: 510 joves
Joves atesos/es: 277 joves
Joves que han finalitzat el procés d'orientació amb èxit: 80%
Acreditació total del certificat de professionalitat: 49 joves
Acreditació parcial del certificat de professionalitat: 16
Número d'itineraris tècnics realitzats: 7
Convenis pràctiques empreses: 39
Número d'FPO Duals realitzats: 2
Insercions laborals: 25,85 %
Insercions educatives: 14,82%

LÍNIES DE TREBALL

1. Creació de l'escola de noves oportunitats educatives
2. Lab d'orientació professional
3. Habitatge per a joves amb COSS
4. Projecte joves amb problemàtiques de salut mental amb CHV
5. Centre educatiu d'FP de Grau Bàsica

VALORACIÓ QUALITATIVA I ACTUACIONS DESTACADES

Disseny i consolidació del model pedagògic de l'escola Albir i un equip professional multidisciplinar. Creació d'un model públic-privat de governança de la Fundació arrelat al territori. Construcció d'itineraris d'FPO DUAL amb contractació en alternança a les empreses. Formació a mida per a empreses amb compromís de contractació. Captació de recursos econòmics. Projecte de referència i inspiració per altres territoris. Innovació pedagògica i col·laboració amb la UVic en projectes de formació i recerca.

Millora de la salut i l'assistència sanitària

Lideratges

Actors

UVic-UCC, Fundació Universitària Balmes, Elisava, Fundació Universitària del Bages, FESS

Althaia, Osonament, Ampans, Osona contra el Càncer

ICS, Consorci Hospitalari de Vic, Fundació Hospital de la Santa Creu, Hospital d'Olot, Sant Andreu Salut, Hospital de Campdevàrol, EAP Vic, Fundació Hospital Sant Joan de Déu

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

Creació, implementació i desenvolupament d'un institut de recerca i innovació en ciències de la vida i de la salut a la Catalunya Central, referent a escala local i internacional en la recerca i la innovació, tant per la qualitat de la seva producció científica, com per l'enfocament integral que fa de la salut i els seus reptes.

Orientació a la recerca bàsica, transnacional, clínica i poblacional a la Catalunya Central.

A QUINA NECESSITAT RESPON?

L'IRIS-CC neix per impulsar la recerca en la salut a la Catalunya central, amb la Universitat de Vic-UCC com a institució aglutinadora.

Fins a la creació de l'IRIS-CC, la Catalunya Central era òrfena d'una institució de recerca i innovació d'aquest tipus.

OBJECTIUS

- **Fer de l'IRIS-CC un instrument competitiu amb capacitat de fidelitzar i atraure talent al territori i que porti externalitzacions en l'economia del coneixement i cohesió social.**
 - Desenvolupament estructural i de recursos humans de l'IRIS-CC.
 - Producció científica i innovació competitiva.
 - Reconeixement per part de les agències d'acreditació i finançament de la recerca, nacional i internacional.
 - Aconseguir l'acreditació per part de CERCA (Catalunya) i de l'IRIS-CC (estat).
- **Crear aliances entre la formació universitària i la formació professional i ocupacional en els àmbits sanitaris i socials.**
- **Convertir Osona en el referent d'un model sanitari i social integrat de referència que acompanya els altres grans reptes de la comarca**

INDICADORS

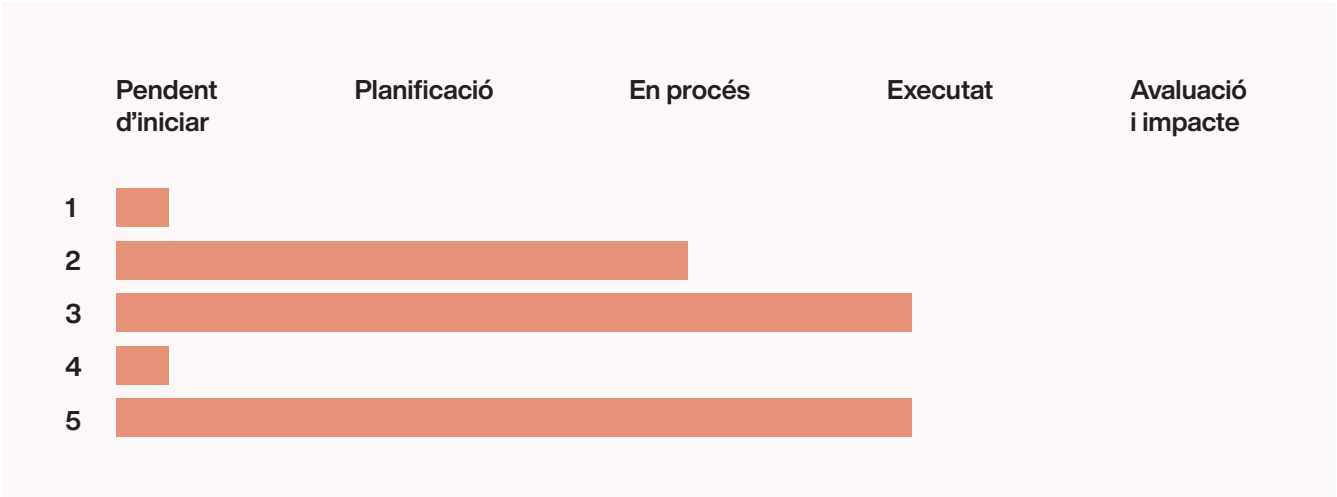
Pendent criteris laboratori
10 projectes competitius l'any 2024
Grup de Recerca SGR. Envel·liment
Grup de Recerca SGR. Cures.
12 convenis l'any 2024
Unitat d'innovació

LÍNIES DE TREBALL

- 1. Acreditació de l'IRIS-CC per part de CERCA i ISCIII.
- 2. Potenciació de la recerca bàsica i aplicada.
- 3. Enfocament en l'envel·liment, cures i recerca clínica.
- 4. Transferència de coneixement a la societat i les empreses.
- 5. Contribució a l'ecosistema d'innovació.

VALORACIÓ QUALITATIVA I ACTUACIONS DESTACADES

Connectar tots els agents (acadèmics, 5) i (sanitaris, 12) per buscar solucions professionals i d'atenció al pacient. Desenvolupament d'estructures comuns: comitè d'assajos clínics amb medicaments (CEIM); creació del BioBanc, ambdues d'abast Catalunya Central.

Nova Energia d'Osona

Lideratges

Agència Local de l'Energia d'Osona

Actors

Ajuntaments de la comarca d'Osona i el Lluçanès

Comunitats energètiques

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

Nova Energia Osona (NEO) és un projecte per reduir les emissions de CO₂ a la comarca, impulsant la Transició Energètica i donant el protagonisme a les persones a través de les comunitats energètiques.

A quina necessitat respon?

El principal causant del canvi climàtic és el sector energètic, motiu pel qual canviar el model energètic és també actuar sobre el clima. Hi ha moltes transicions energètiques possibles, i degut al context actual la transició que es produeix per inèrcia és aquella liderada pels grans grups energètics, on l'acció es limita en el millor dels casos a la substitució d'una font energètica fòssil per una renovable.

Tanmateix existeixen altres camins, essent un d'ells el de transformació de les relacions entre productors i consumidors, on la ciutadania, l'administració local i el teixit productiu siguin protagonistes d'aquest canvi, democratitzant el model energètic i fent-lo de km0. El NEO dibuixa aquest camí i les accions necessàries per transitar-lo.

OBJECTIUS:

- Reduir un 40% les emissions de CO₂ en el període 2021-2027
- Reduir el consum elèctric no renovable un 51,8%
- Reduir el consum tèrmic no renovable un 51,8%
- Reduir el consum energètic no renovable de la mobilitat un 20,3%
- Impulsar 1 comunitat energètica a cada municipi, 50 en total

INDICADORS:

> 240 instal·lacions d'autoconsum instal·lats o en execució per part dels ajuntaments

>12 MW fotovoltaics en cobertes 3 MW sobre sòl en iniciatives públiques

30 comunitats energètiques que arriben al 96% de la població

100 punts de càrrega de vehicle elèctric.

LÍNIES DE TREBALL:

1. Instal·lar 425 MWp de fotovoltaica en coberta i sòl
 2. Desplegar una xarxa de 300 carregadors elèctrics
 3. Impulsar 15 xarxes de calor de 5 MW
 4. Crear 50 comunitats energètiques, 1 per municipi
 5. Crear una cooperativa de segon grau que doni servei a les comunitats energètiques
- Valoració qualitativa i actuacions destacades

VALORACIÓ QUALITATIVA I ACTUACIONS DESTACADES

Aquests anys s'ha viscut un boom en la promoció de plantes d'autoconsum, si bé els autoconsums compartits presenten períodes d'entrada en funcionament llarguíssims degut a nombroses dificultats en el procés.

El moviment de comunitats energètiques és ampli i consolidat. És necessari que s'agilitzi l'activació de moltes instal·lacions per no perdre momentum.

Executar la globalitat del NEO, amb un pressupost superior als 1.000M d'€, requereix una estructura i recursos de grans dimensions.

